



eko-precyzja



**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA ŁOMŻA
ZA LATA 2021-2022**

Łomża 2023



Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu



eko-precyzja

Spis treści

1.	Wstęp.....	5
1.1.	Podstawa prawna	5
1.2.	Okres sprawozdawczy.....	5
1.3.	Źródła danych	5
1.4.	Zakres opracowania	6
2.	Charakterystyka miasta Łomża	7
2.1.	Położenie	7
2.2.	Komunikacja	10
2.3.	Demografia	12
2.4.	Energetyka, sieć gazowa, sieć ciepłownicza	14
2.4.1.	Sieć energetyczna	14
2.4.2.	Sieć gazowa	15
2.4.3.	Sieć ciepłownicza	15
2.5.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	16
2.6.	Klimat.....	17
2.7.	Wody powierzchniowe i podziemne	18
2.8.	Zasoby przyrodnicze	23
2.9.	Budowa geologiczna i zasoby kopalin.....	31
2.10.	Gleby	32
3.	Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża za lata 2021-2022	33
3.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	33
3.2.	Zagrożenia hałasem	54
3.3.	Pola elektromagnetyczne	67
3.4.	Gospodarowanie wodami	70
3.5.	Gospodarka wodno-ściekowa	74
3.6.	Zasoby geologiczne.....	83
3.7.	Gleby	84
3.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	89
3.9.	Zasoby przyrodnicze	95
3.10.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP).....	108
4.	Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	112
5.	Ocena systemu monitoringu.....	114
6.	Podsumowanie lat 2021-2022.....	117
	Spis tabel	119
	Spis rysunków.....	120

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
BDO	Baza Danych o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolita Część Wód Podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSG	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RFIL	Rządowy Funduszu Inwestycji Lokalnych
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZR	Zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2022.2556 t.j.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Raport został opracowany na podstawie Programu Ochrony Środowiska przyjętego Uchwałą Nr 401/XLI/21 Rady Miejskiej Łomży z dnia 07 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do 2030 roku”.

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na terenie miasta Łomża. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programach, określonych dla Miasta Łomża. Raport obejmuje okres od **01 stycznia 2021 – 31 grudnia 2022 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Urzędu Miasta w Łomży,
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Białymstoku,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku Delegatura w Łomży,
- MPEC Sp. z o.o. w Łomży,
- Podlaskiego Biura Planowania Przestrzennego w Białymstoku,
- MPK w Łomży Sp. z o.o.,
- Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Białymstoku,
- PSP w Łomży,
- MPWiK Sp. z o. o.
- Nadleśnictwa Łomża,
- Zakładu Gospodarowania Odpadami sp. z o.o.,
- Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku,

- Szkoły Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza w Łomży,
- Szkoły Podstawowej Nr 1 w Łomży,
- III Liceum Ogólnokształcącego im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK w Łomży,
- Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 w Łomży,
- Domu Pomocy Społecznej w Łomży,
- OSChR w Białymstoku.

1.4. Zakres opracowania

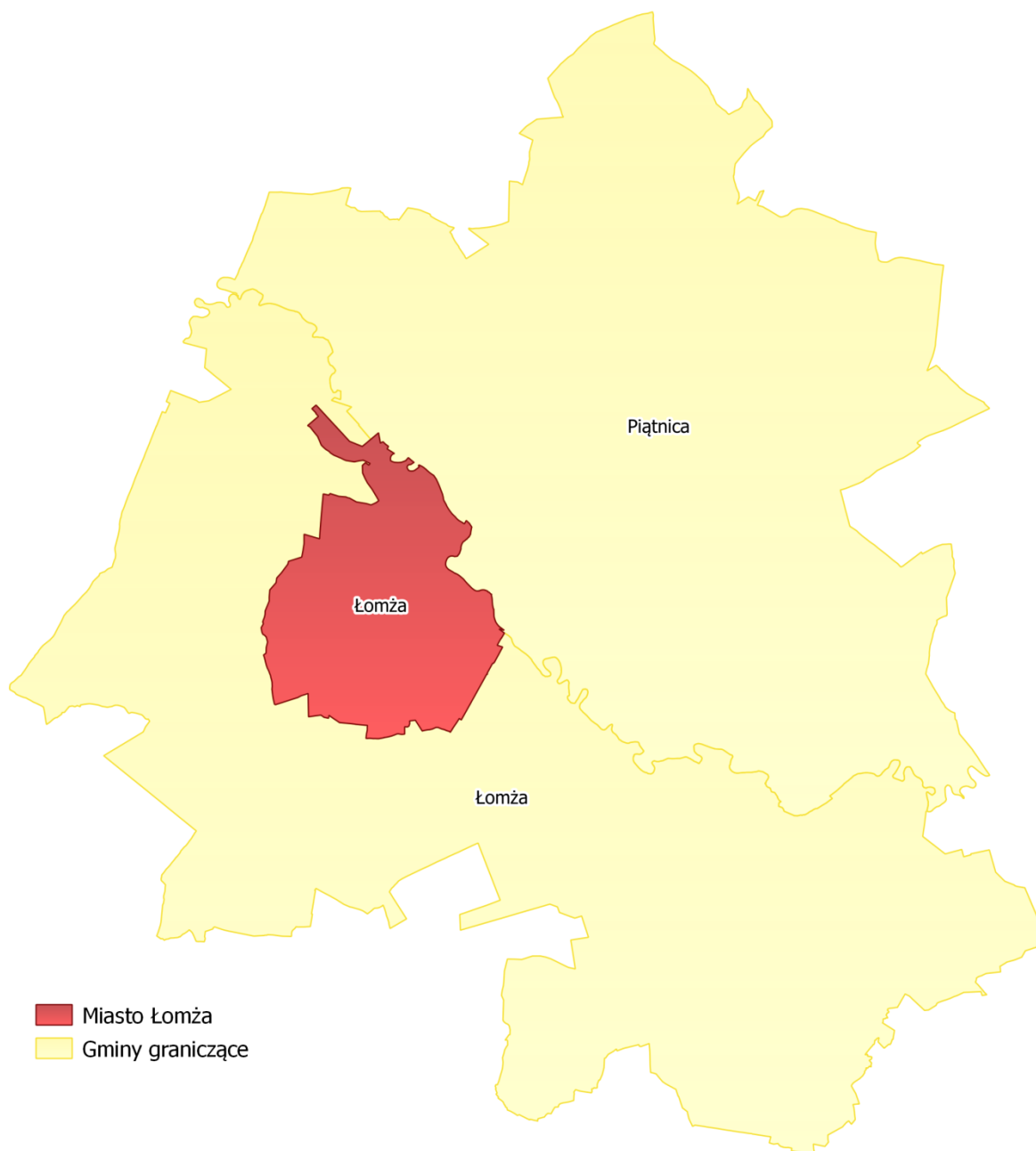
W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka miasta Łomża,
- Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża,
- Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka miasta Łomża

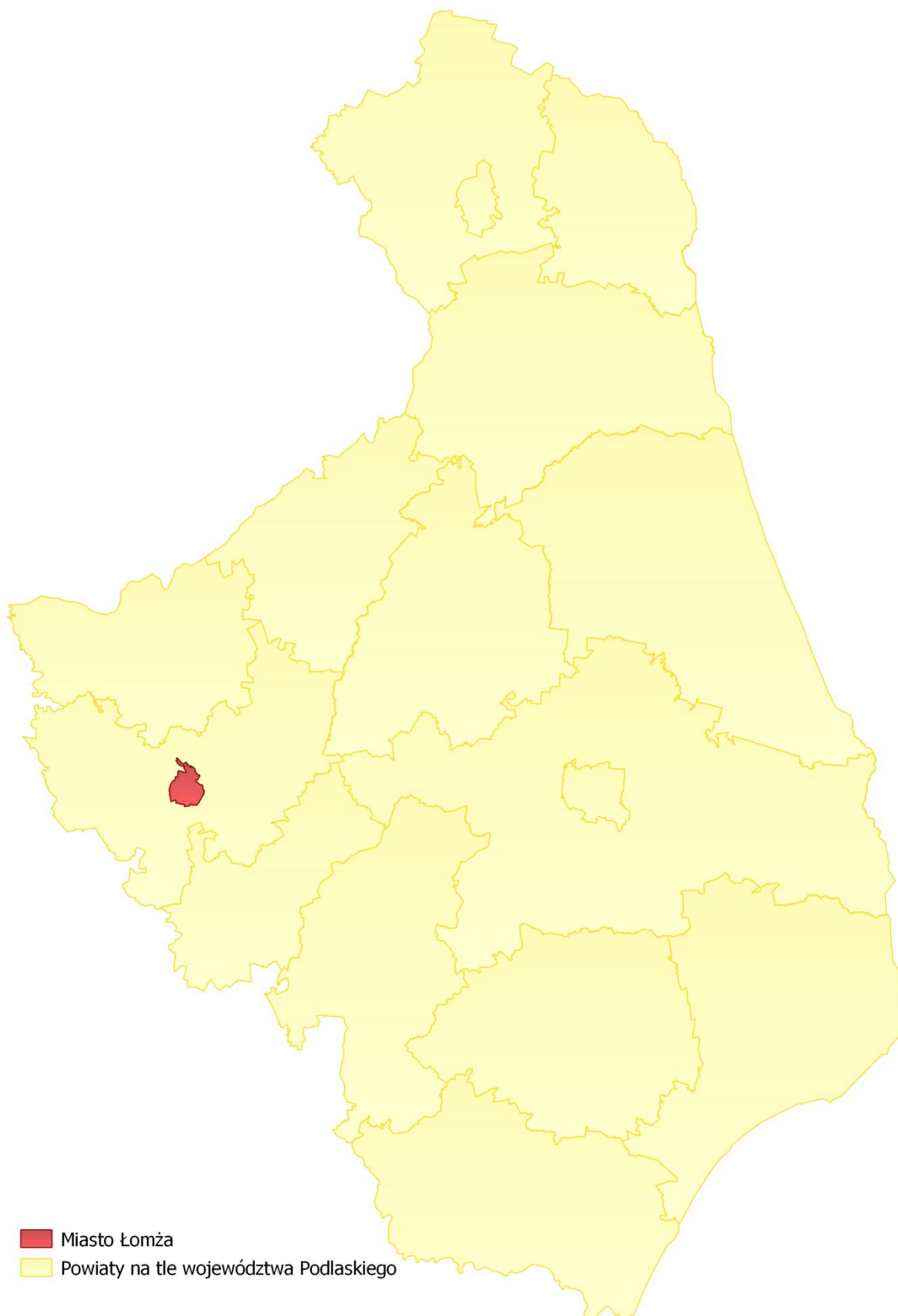
2.1. Położenie

Miasto Łomża położone jest w zachodniej części województwa podlaskiego, w centralnej części powiatu łomżyńskiego (ziemskiego). Miasto graniczy z gminą Łomża i Piątnica. Powierzchnia miasta wynosi 33 km², co stanowi 0,2% powierzchni województwa podlaskiego (3 pod względem wielkości miasto województwa podlaskiego).



Rysunek 1. Miasto Łomża na tle graniczących gmin

źródło: opracowanie własne

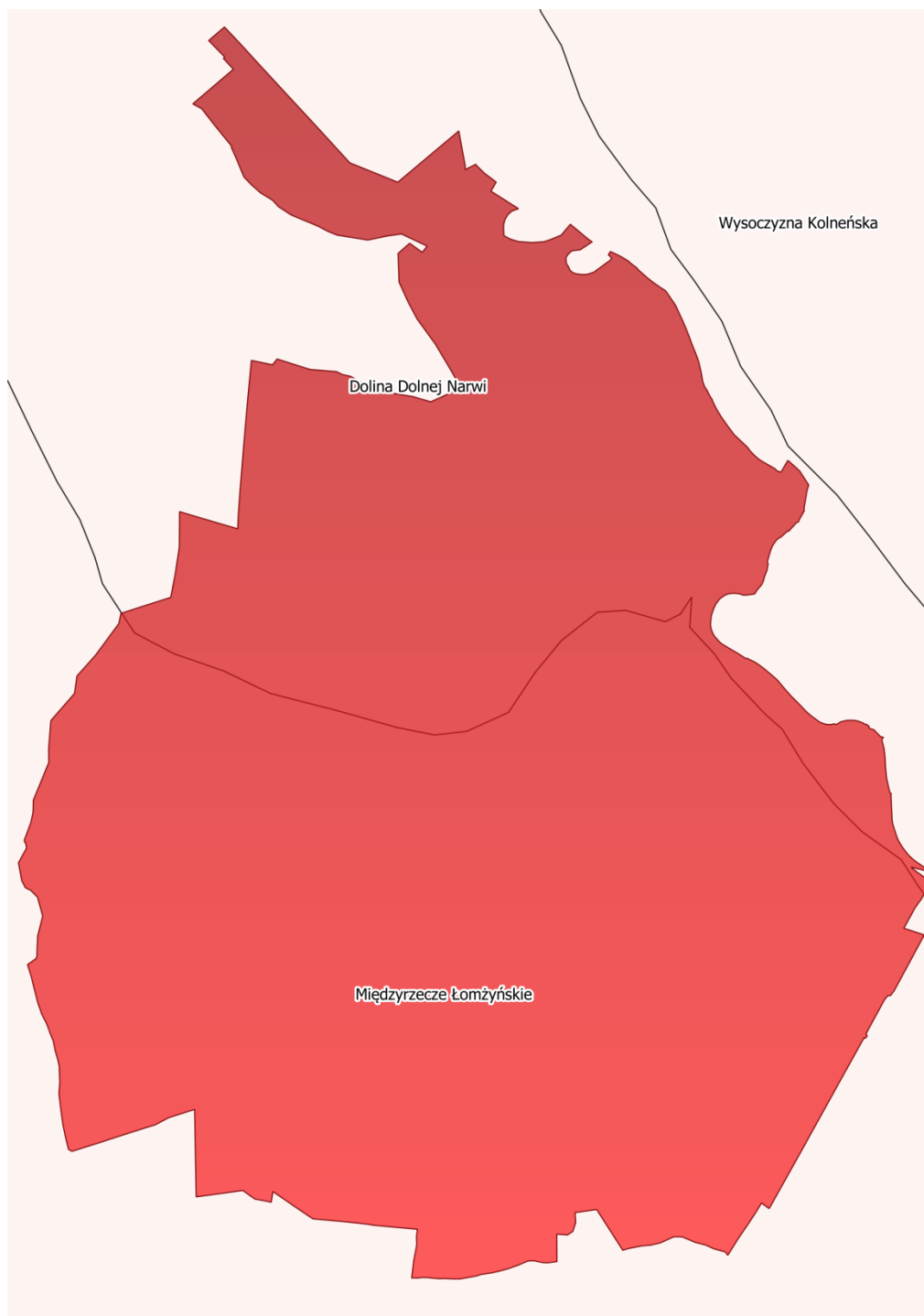


Rysunek 2. Położenie Miasta Łomży na tle Województwa Podlaskiego

źródło: opracowanie własne

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1998) miasto Łomża umiejscowione jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa,
 - prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31),
 - podprowincja – Niziny Środkowopolskie (318),
 - makroregion – Nizina Północnomazowiecka (318.6),
 - mezoregion – Dolina Dolnej Narwi (318.66),
 - mezoregion – Międzyrzecze Łomżyńskie (318.67).



Rysunek 3. Położenie Miasta Łomża na tle regionów fizycznogeograficznych

źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych, opracowanie własne

2.2. Komunikacja

2.2.1. Sieć drogowa

Najważniejszymi drogami Łomży są przecinające miasto (przez większą część Łomży wiodą wspólnie) drogi krajowe nr 61 i 63.

- DK61 to trasa o długości ok. 257 km, łącząca Warszawę i Augustów (województwo podlaskie). Mija m.in. Legionowo, Pułtusk, Ostrołękę i Grajewo.
- DK63 ma długość 410 km i łączy granicę polsko-rosyjską w Rudziszkach (województwo warmińsko-mazurskie) i granicę państwa z Białorusią w Sławatyczach (województwo lubelskie). Droga biegnie m.in. przez Węgorzewo, Giżycko, Siedlce i Radzyń Podlaski.

Obie drogi łączą się w centrum Łomży na skrzyżowaniu Sikorskiego i Wojska Polskiego, po czym wspólnie będą przez miasto ul. Wojska Polskiego i opuszczają je, kierując się na północny-wschód.

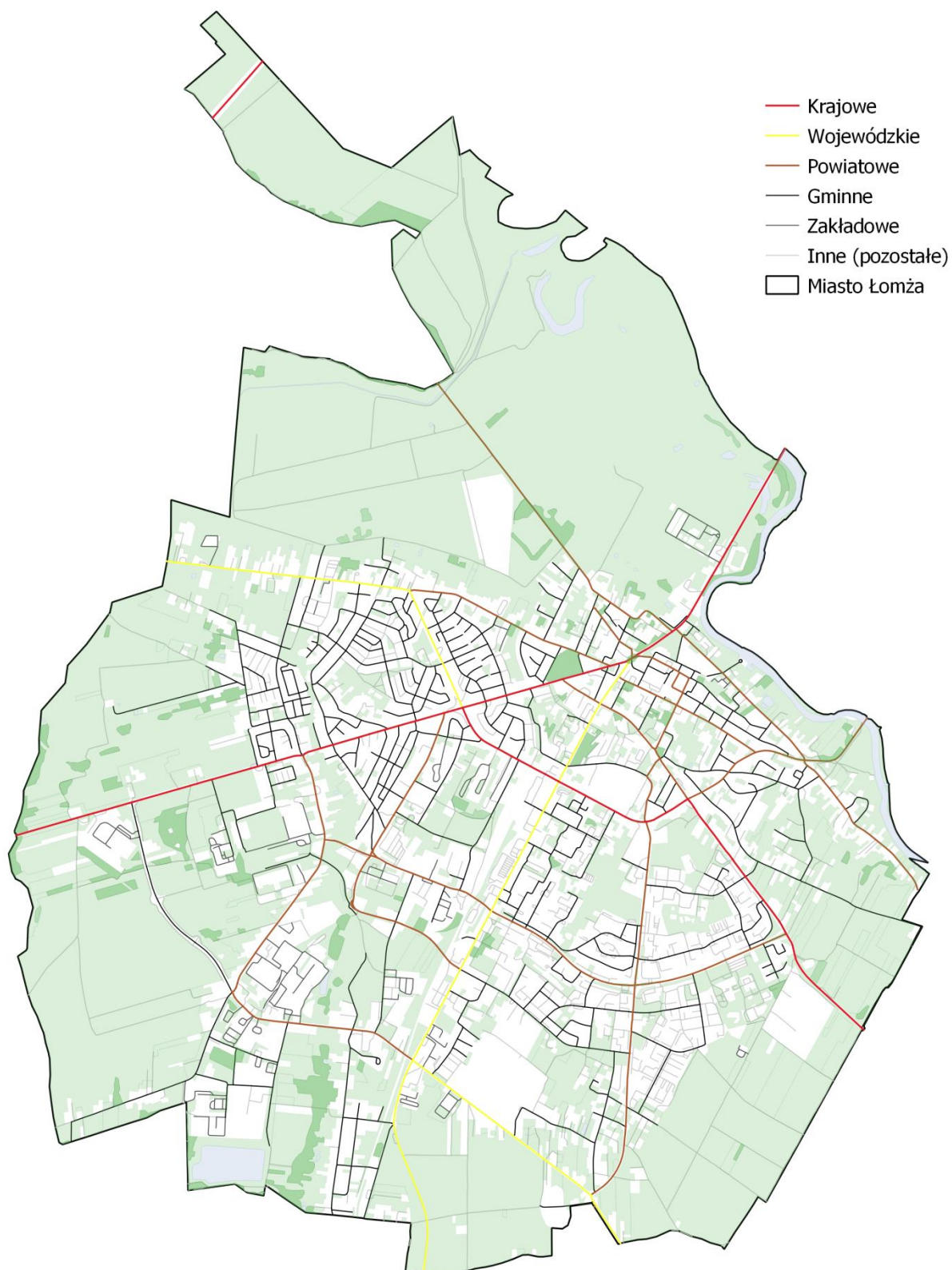
Przez Łomżę przebiegają także trzy drogi wojewódzkie. Wszystkie zaczynają tu swój bieg.

- DW645 – startuje na skrzyżowaniu Sikorskiego i Wojska Polskiego, kieruje się ul. Sikorskiego na północny-zachód, do Myszyńca w województwie mazowieckim. Ma długość 58 km.
- DW677 – również startuje w centrum miasta, na pl. T. Kościuszki. Wiedzie na południowy zachód al. Legionów, do Ostrowi Mazowieckiej (województwo mazowieckie). Jej długość to 43 km.
- DW679 – najkrótsza ze wszystkich, bo 30-kilometrowa droga łącząca Łomżę z Mężeninem. Startuje na południowych obrzeżach miasta, odbijając na wschód od wojewódzkiej 677-ki.

Sieć dróg publicznych w Mieście Łomża stanowią również:¹

- ulice powiatowe – 24,894 km, w tym:
 - nawierzchnia asfaltowa – 24,294 km;
 - nawierzchnia z kostki – 0,599 km;
- ulice gminne – 86,748 km, w tym:
 - nawierzchnie utwardzone – 79,658 km;
 - nawierzchnia gruntowa – 7,090 km.

¹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łomża do roku 2030



Rysunek 4. Układ dróg na terenie Miasta Łomża

źródło: <https://www.google.com/maps/>

2.2.2. Sieć kolejowa

Sieć kolejowa nie odgrywa żadnej roli w układzie transportowym miasta. W roku 1993 r. zawieszono połączenie kolejowe z Łomżą. Jednotorowy szlak kolejowy nr 49 prowadzący do Łomży ze Śniadowa jest niezelektryfikowany (towarowy).

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2022 roku liczba ludności na terenie Miasta Łomża wynosiła łącznie 60 128 osób, z czego 28 559 stanowili mężczyźni, a 31 569 kobiety. Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane demograficzne

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość
Liczba ludności (ogółem)	osoba	60 128
Liczba mężczyzn	osoba	28 559
Liczba kobiet	osoba	31 569
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-309
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-5,1
Saldo migracji zagranicznych	osoba	7
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,12
Przyrost naturalny ogółem	osoba	-91
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	-1,51
Ludność na 1 km ²	osoba	1 840,5
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-5,6
Współczynnik feminizacji	osoba	111
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	18,0
W wieku produkcyjnym	%	57,8
W wieku poprodukcyjnym	%	24,2

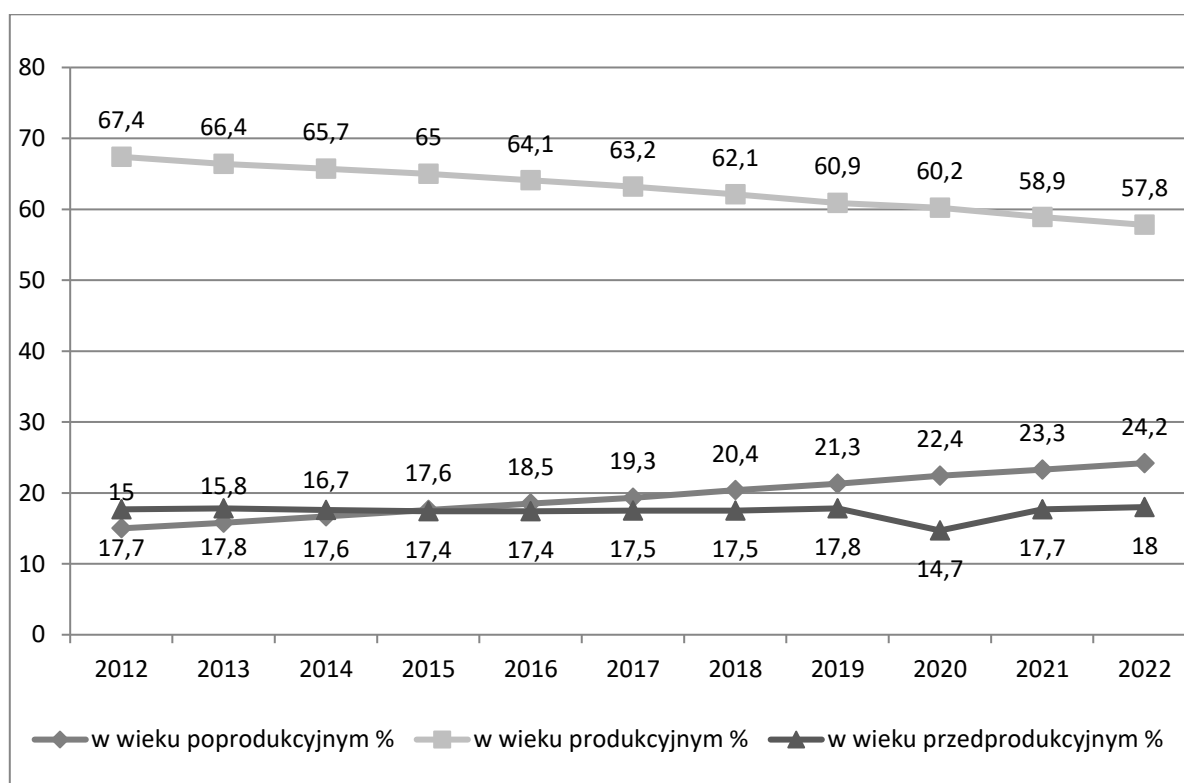
źródło: GUS

Tabela 2. Liczba ludności Miasta Łomża w latach 2012-2022

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2012	32 606	30 206	62 812
2013	62 588	30 123	62 711
2014	32 614	30 165	62 779
2015	32 624	30 113	62 737
2016	32 772	30 030	62 802
2017	32 962	30 130	63 092

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2018	32 966	30 034	63 000
2019	32 976	29 969	62 945
2020	31 911	29 114	62 573
2021	31 699	28 769	60 468
2022	31 569	28 559	60 128

źródło: GUS, stan na 31.12.2022 r.



Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (stan na 31.12.2022 r.)

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach spada. Zaobserwować można również wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, z uwagi na wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Ilość osób w wieku produkcyjnym systematycznie maleje na przestrzeni lat. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Miasta Łomża zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie Miasto Łomża w latach 2018-2022

Wskaźnik	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	2 062	1 814	2 002	1 574	1 513
Mężczyźni	osoba	963	824	980	747	750
Kobiety	osoba	1 099	990	1 022	827	763
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	5,3	4,7	5,5	4,4	4,4
Mężczyźni	%	4,7	4,1	5,1	4,0	4,1
Kobiety	%	5,9	5,4	5,9	4,9	4,7

źródło: GUS

2.4. Energetyka, sieć gazowa, sieć ciepłownicza

2.4.1. Sieć energetyczna

Sieć energetyczna na terenie Miasta Łomża obsługiwana jest przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok. Charakterystyka sieci została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 4. Charakterystyka sieci elektrycznej na terenie Miasta

Parametr	Jedn.	2020	2021	2022
odbiorcy energii elektrycznej	szt.	24 714	24 964	b.d. ²
zużycie energii elektrycznej	MWh	39 547,42	38 738,26	
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh	645,70	637,91	
zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę	kWh	1 600,20	1 551,76	

źródło: GUS

²Dane będą dostępne na GUS końcem bieżącego roku

2.4.2. Sieć gazowa

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie Miasta Łomża zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Białymstoku. Charakterystyka sieci została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Miasta Łomża

Parametr	Jedn.	2020	2021	2022
Długość sieci gazowej dystrybucyjnej ogółem	m	114 715	120 773	123 428
Długość gazociągów	m	82 267	86 516	88 474
Długość przyłączy gazowych	m	32 448	34 257	34 954
Czynne przyłącza gazowe do budynków ogółem	szt.	2 679	2 882	2 973
Czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych	szt.	2 545	2 737	2 828
Ilość gazomierzy	szt.	4 981	5 149	5 273
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem (ilość gazomierzy)	szt.	1 737	2 093	2 069
Zużycie gazu	tys. m ³	12 013 726	15 613 240	10 265 081
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	3 463 278	4 374 241	4 112 031

źródło: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Białymstoku

2.4.3. Sieć ciepłownicza

Sieć ciepłownicza na terenie Miasta Łomża obsługiwana jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łomży. Charakterystyka sieci ciepłowniczej została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 6. Charakterystyka sieci ciepłowniczej na terenie Miasta Łomża w latach 2020-2022

Parametr	Jedn.	Wartość		
		2020	2021	2022
Długość sieci ciepłowniczej	km	79,539	80,927	82,132
Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	17, w tym: -mieszk.- 9, -niemieszk.- 8	17, w tym: -mieszk.- 12, -niemieszk.- 5	19, w tym: -mieszk.- 14, -niemieszk.- 5
Ludność korzystająca z sieci ciepłowniczej	osoby	63 % ogółu mieszkańców	64 % ogółu mieszkańców	64 % ogółu mieszkańców
Zużycie ciepła - ogółem	GJ	535573,72	636031,6	604779,85

źródło: MPEC Sp. z o.o.

2.5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2022 roku całkowita długość sieci wodociągowej na terenie Miasta Łomża wynosiła 155 km, natomiast łączna długość sieci kanalizacji wynosiła 120,2 km.

Tabela 7. Charakterystyka sieci wod-kan na terenie Miasta Łomża

Wskaźnik	Jedn.	Wartość		
		2020	2021	2022
Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	151,7	154,6	155,0
Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 911	4 971	5 059
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej ³	os.	60 928	60 406	b.d.
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	99	99	99
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 758	1 730,7	1 686,8
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca ⁴	m ³	28,7	28,5	28,0
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	117,4	119,6	120,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3946	3998	4078
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną ⁵	dam ³	3 967	3 819,7	3 851,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (oczyszczalni) ⁶	os	59 012	58 523	b.d.
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności ⁷	%	94,3	94,4	
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu ⁸				
BZT ₅	kg/rok	11901	12987	19258
ChZT	kg/rok	128927	156606	200668
Zawiesina ogólna	kg/rok	18248	30175	38516
Azot ogólny	kg/rok	28761	30175	92824
Fosfor ogólny	kg/rok	1658	2235	4237
Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków ⁹	t	7403	6068	5300
Zużycie wody na potrzeby przemysłu ¹⁰	dam ³	306,8	426,3	155,1
Pobór wód podziemnych na potrzeby przemysłu	dam ³	306,8	426,3	155,1
Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej ¹¹	dam ³	261,1	408,9	321

źródło: MPWiK Sp. z o. o. w Łomży, GUS

³ dane GUS

⁴ dane GUS

⁵ dane łącznie ścieków spływających na oczyszczalnię z gminy Łomża, gminy Piątnica i Miasta Łomża

⁶ dane GUS

⁷ dane GUS

⁸ dane łącznie dla gminy Piątnica i Miasta Łomża

⁹ dane łącznie dla gminy Piątnica i Miasta Łomża

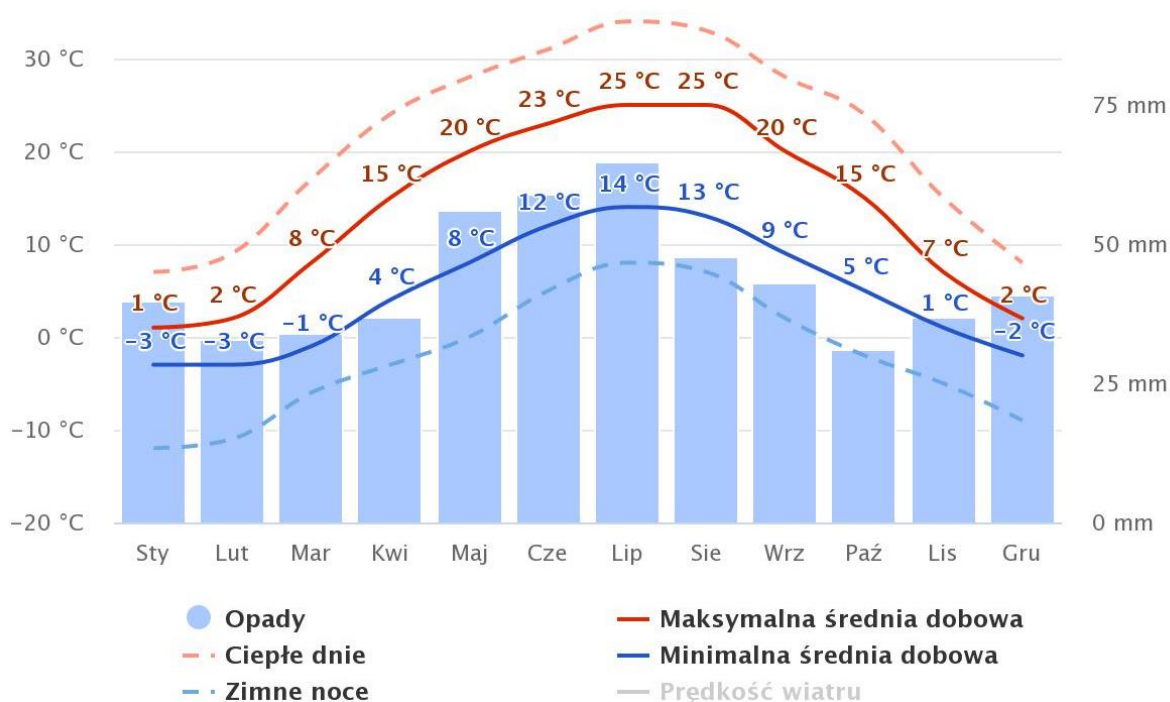
¹⁰ dane łącznie dla gminy Piątnica i Miasta Łomża

¹¹ dane łącznie dla gminy Piątnica i Miasta Łomża

2.6. Klimat

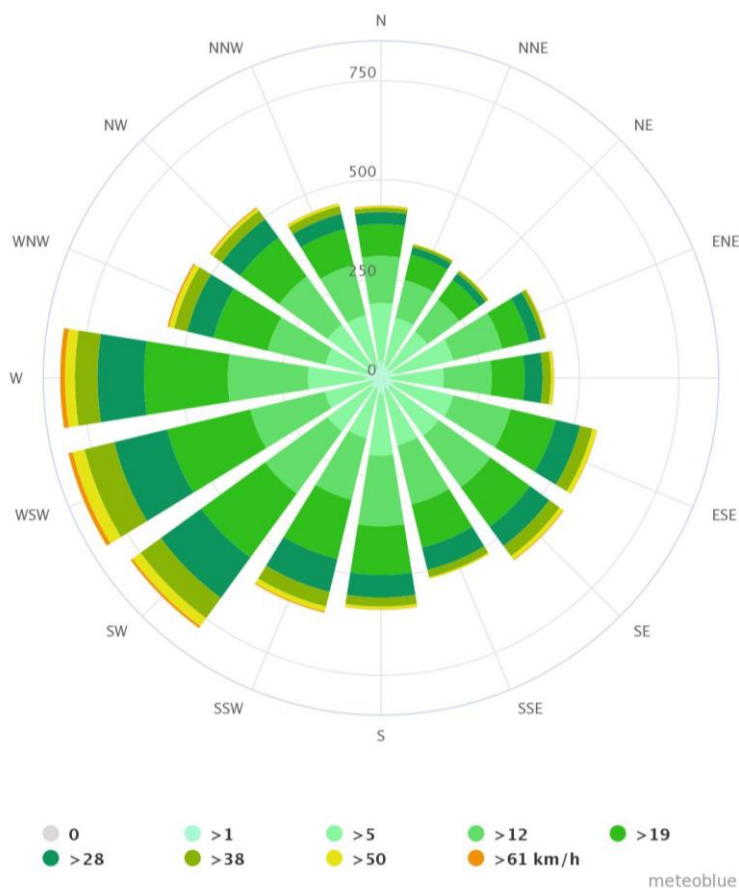
Na warunki termiczne, mezoklimat obszaru Miasta Łomża wpływ mają czynniki lokalne, które uwarunkowane są rzeźbą terenu, poziomem wód gruntowych oraz rodzajem gruntu. Najkorzystniejsze warunki termiczne posiadają zbocza o spadkach powyżej 5%, o wystawie południowej. Korzystne warunki termiczne panują na obszarze falistej wysoczyzny, o gruntach zwięzłych. Na obszarach wysoczyzny o gruntach piaszczystych, głównie w zachodniej części miasta, występują większe amplitudy dobowe temperatury w przyziemnej warstwie powietrza. Najmniej korzystne warunki termiczne mają wszelkie obniżenia terenowe, a przede wszystkim szeroka i głęboko wcięta (30 – 40 m) dolina Narwi. Występowanie na tym obszarze obniżonych temperatur spowodowane jest zarówno wypromieniowaniem ciepła przez grunt nocą, jak również spływami chłodnego powietrza z terenów otaczających. Istnienie dwóch przegród poprzecznych w dolinie hamuje spływ chłodnego powietrza i powoduje tworzenie i utrzymanie się jego zastoisk. Na obszarze tym należy spodziewać się częstszych przymrozków, występowania wysokich amplitud dobowych temperatury w okresach lata oraz znacznych spadków temperatury zimą. Korzystniejsze nieco warunki termiczne, z uwagi na słabe wcięcie oraz brak przegród mogących utrudniać grawitacyjny spływ chłodnego powietrza, panują w dolinach (zwłaszcza Łomżyczki) i obniżeniach położonych w obrębie wysoczyzny. Mało korzystne warunki termiczne mają również strome zbocza, eksponowane na północ, występujące we wschodniej części miasta Łomży.

Według podziału klimatycznego Polski, obszar miasta znajduje się na granicy dwóch dzielnic klimatycznych: dzielnica środkowa (w zachodniej części) oraz dzielnica podlaska (we wschodniej części). Warunki klimatyczne obszaru opracowania są charakterystyczne dla dzielnicy środkowej. Poniżej przedstawiono charakterystykę warunków makroklimatycznych.



Rysunek 6 Średnie temperatury i opady występujące na terenie Miasta Łomża

źródło: <https://www.meteoblue.com/>



Rysunek 7 Róża wiatrów Miasta Łomża

źródło: <https://www.meteoblue.com>

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

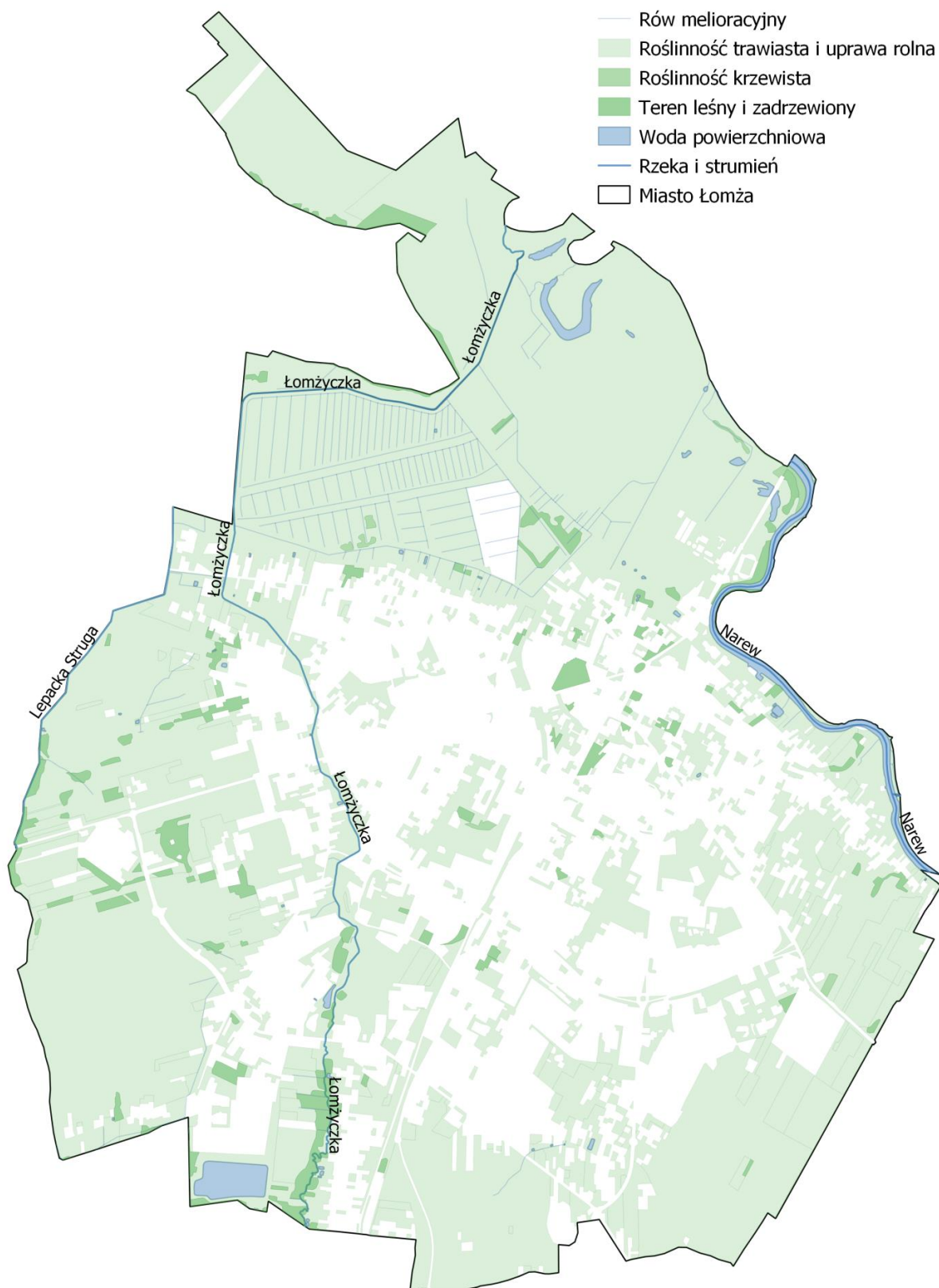
2.7.1. Wody powierzchniowe

Obszar Miasta Łomża leży w zlewniach następujących rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).

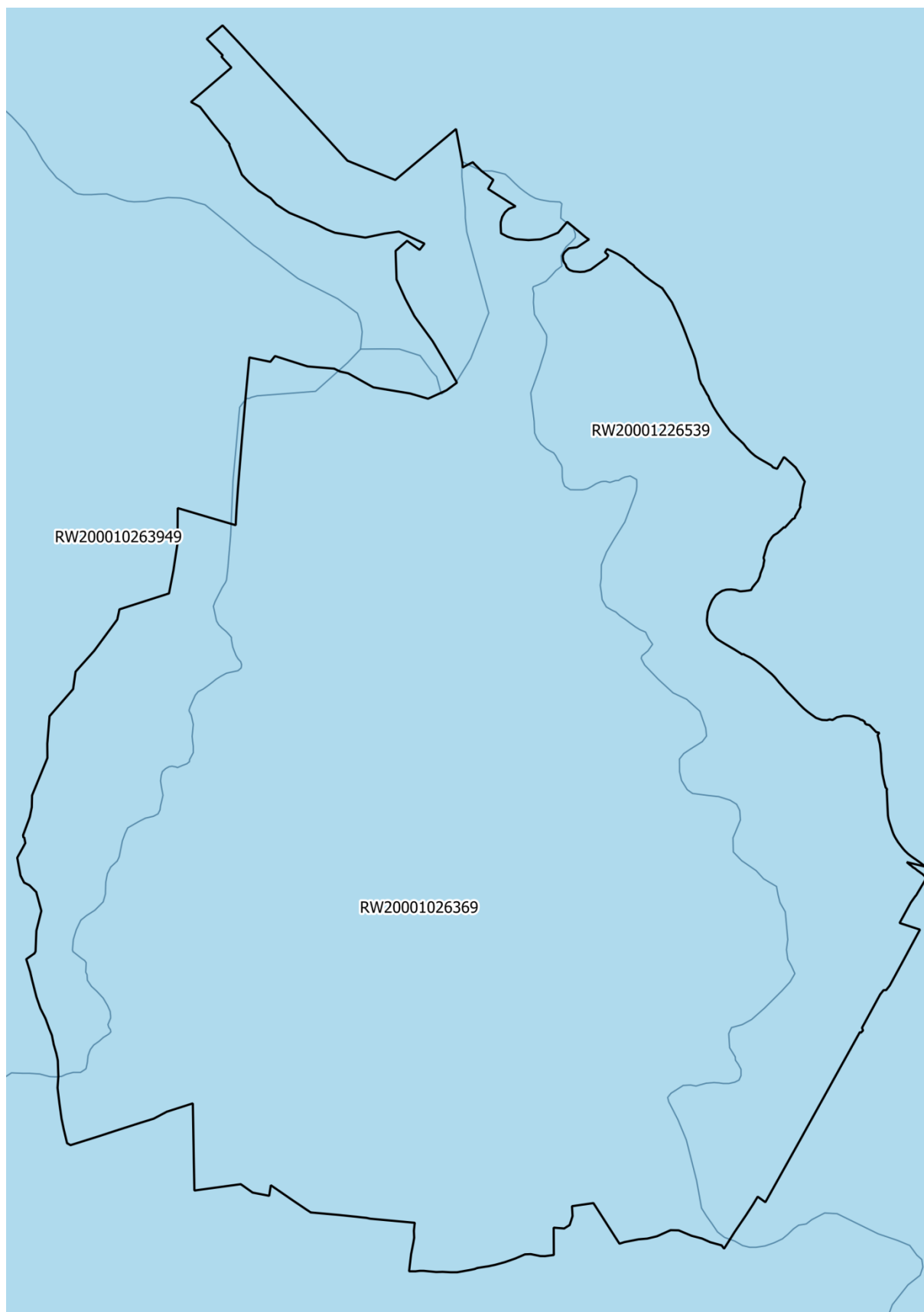
Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Miasta Łomża

Kod JCWP	RW20001226539	RW20001026369	RW200010263949
Nazwa JCWP	Narew od Biebrzy do Omulwi	Łomżyczka	Lepacka Struga
Typ JCWP	RwN - Wielka rzeka nizinna	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]	107.80	26.58	18.85
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	444.34	87.01	51.75
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Narwi	region wodny Narwi	region wodny Narwi
Powiat (TERYT)	Ostrołęka; białostocki; kolneński; ostrołęcki; zambrowski; Łomża; łomżyński	M. Łomża; Piątnica; Zambrów; Łomża; Śniadowo	M. Łomża; Nowogród; Łomża

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie



Rysunek 8. Miasto Łomża na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP



Rysunek 9. Miasto Łomża na tle Zlewni JCWP rzecznych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.7.2. Wody podziemne

Miasto Łomża znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 51. Informacje na ich temat znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd

	GW200051
Powierzchnia [km²]	3 212,87 km ²
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Narwi, Środkowej Wisły
Obszar bilansowy	Zbiornik Zegrzyński, Narew poniżej Dębe bez Wkry, Narew od granicy państwa do Biebrzy, Biebrza, Narew od Biebrzy do Pułtуска z wyłączeniem WJM i zlewni Pisy (BI), Narew od Biebrzy do Pułtуска z wyłączeniem WJM i zlewni Pisy (WA), Wielkie Jeziora Mazurskie i zlewnia Pisy, Bug od granicy do cofki Zbiornika Zegrzyńskiego
Rejony wodnogospodarcze	Pisa od Turośli do Narwi, Zlewnia Wissy, Narew od Supraśli do Biebrzy, Lewostronna zlewnia Narwi od Biebrzy do Pisy, Prawostronna zlewnia Narwi od Biebrzy do rzeki Gać, Prawostronna zlewnia Narwi od rzeki Gać do Ruż, Cetynia - Buczynka, Dolny Nurzec, Rejon „Popowo” - zlewnia Zb. Dębe – lewo-brzeżnej cofki Narwi i prawobrzeżnej Bugu, Orzyc od Krasnosielca do ujścia, Omulew od Krukowa do ujścia wraz z prawostronnymi dopływami Narwi od Róż do Rozogi, Lewostronna zlewnia Narwi od Pułtуска do Orzyc, Orz wraz z prawostronnymi dopływami Narwi od Orz do Ruż, Prawostronna zlewnia Narwi od Pułtуска do Orz, Rozoga i Szkwa od Myszyńca do ujścia, Skroda
Województwo	mazowieckie, podlaskie
Powiat	powiat Ostrołęka, powiat białostocki, powiat kolneński, powiat makowski, powiat ostrowski, powiat ostrołęcki, powiat pułtuski, powiat wysokomazowiecki, powiat wyszkowski, powiat zambrowski, powiat Łomża, powiat łomżyński

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna



Rysunek 10. Lokalizacja JCWPd nr 51 na terenie Miasta Łomża
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez PGW WP

2.8. Zasoby przyrodnicze

2.8.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie Miasta Łomża występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska,
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi,
- Obszar Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi,
- Obszary chronionego krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi,
- Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi,
- Pomniki przyrody – 11 szt.

Obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska (PLH200024)

Obszar zajmuje powierzchnię 18 604,96 ha. Teren w znaczącym stopniu (ok. 60%) jest zajmują siedliska łąkowe i zaroślowe, ok. 20% stanowią siedliska rolnicze, pozostałą część obszaru zajmują lasy liściaste, iglaste, torfowiska, bagna, roślinność na brzegach wód, młaki, wody śródlądowe inne tereny.

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu:

- Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

Dane pozostałych aktów prawnych:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 października 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Narwiańska (PLH200024) (Dz.U. 2022 poz. 2373).

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi (PLB140014)

Obszar zajmuje powierzchnię 26527,92 ha. Ostoja obejmuje odcinek rzeki długości 140 km, od Łomży do Pułtuska w regionie geograficznym Dolina Dolnej Narwi. Od wschodu graniczy z ostoją Przełomowa Dolina Narwi. Ostoja Dolina Dolnej Narwi składa się z kilku szerokich łuków. Od Łomży rzeka skręca w kierunku północno-zachodniego stopniowo na południowo-zachód i płynie rozszerzając się doliną. Brzegi doliny stają się asymetryczne. Lewy to stroma krawędź wysoczyzny Międzyrzecza Łomżyńskiego, po prawej stronie zbocze przychodzi łagodnie w długie stoki sandru. W okolicy Różana zmienia się krajobraz. Brzeg prawy staje się wyższy. Dolina wciną się w łagodne wyniesienie Wysoczyzny Ciechanowskiej, staje się szeroka na 3 km, a rzeka się kieruje wyraźnie na zachód. Następnie, zataczając gwałtownie łuk, ponownie skręca na południe. Dno doliny Narwi zajmują zbiorowiska roślinności wodnej związane ze starorzeczami, roślinności szuwarowej, torfowiskowej i łąkowej. Strome, nasłonecznione zbocza doliny zajmują murawy ciepłolubne, a żyzniejsze stanowiska lasy grądowe z dominacją sosny i udziałem dębu, grabu i lipy. W ostoi Dolina Dolnej Narwi stwierdzono występowanie co najmniej 35 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność 4 gatunków spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków kwalifikujące do międzynarodowych ostoi. 19 z wymienionych gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Dolina jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi rybitwy rzecznej,

białoczelnej i czarnej. W Dolinie przystępują do łęgów dubelt i kraska. Na obszarze ostoi znajdowało się również do niedawna jedno z ostatnich krajowych łęgowisk kulona.

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275).

Dane pozostałych aktów prawnych:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198, poz. 1226),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Obszar Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi

Obszar zajmuje powierzchnię 7393,94 ha. Ostoja znajduje się na Nizinie Środkowopolskiej, na Kurpiach. Ostoja obejmuje 16 km odcinek rzeki Narwi między miejscowościami Bronowo i Piątница oraz jej bogato urzeźbioną strefę krawędziową. Dolina rzeki zwęża się na tym odcinku do około 1,5 do 2,0 km szerokości. Narew płynie na tym odcinku nieuregulowanym korytem, tworząc liczne meandry, starorzecza i rozgałęzienia. Największe skupisko starorzeczy znajduje się pomiędzy Łomżą a Kalinowem. O charakterze terenu i bogatej roślinności decydują coroczne wylewy Narwi. Szata roślinna ostoi jest bardzo urozmaicona. Występuje tu zarówno roślinność związana z terenami podmokłymi, jak również skrajnie suche murawy napiaskowe i kserotermiczne. Wyrażna jest specyficzna strefowość roślinności w poprzek doliny charakterystyczna dla dużych naturalnych rzek nizinnych. We wschodniej części obszaru spotyka się płaty olsów i łęgów. Na stokach doliny występują miejscami świetliste dąbrowy oraz płaty grądów. Ogółem na terenie obszaru stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk cennych dla ochrony europejskiej przyrody. Największą powierzchnię z nich zajmują priorytetowe lasy łęgowe (4%), które występują m.in. w rezerwacie przyrody Wielki Dział. Obszar ten stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej. Występuje tu 40 gatunków ptaków cennych dla ochrony przyrody w Europie oraz 20 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Do szczególnie cennych ptaków odbywających tu lęgi należą: batalion, wodniczka oraz dubelt. Obszar jest również ważnym miejscem odpoczynku dla migrujących ptaków w okresie wiosennym. W czasie wędrówek przebywa tu powyżej 5000 osobników batalionów. W okresie łęgowym obszar zasiedlają również: rybitwa białoskrzydła, rybitwa czarna, krwawodziób i sowa błotna. W 1993 r. na obszarze ostoi gnieździł się jeszcze kulon, którego gniazdowanie nie zostało później potwierdzone. Wody Narwi są ważną ostoją ichtiofauny, w tym 4 gatunków cennych dla ochrony przyrody w Europie: minoga ukraińskiego, różanki, bolenia i piskorza. Na terenie ostoi znajduje się również stanowisko żółwia błotnego.

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313).

Dane pozostałych aktów prawnych:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 96).

Obszar chronionego krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi

Ochrona Obszaru realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinach meandrujących rzek Narwi i Pisy, z licznymi starorzeczami oraz na terenie kompleksu leśnego Puszczy Kurpiowskiej o łącznej pow. 48 793,88 ha.

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu:

- Uchwała Nr X/46/82 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży z dnia 27 kwietnia 1982 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. z 1982 r. Nr 2, poz. 18).

Dane pozostałych aktów prawnych:

- Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. z 1998 r. Nr 6, poz. 56),
- Rozporządzenie Nr 17/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. z dnia 20 września 2004 r. Nr 142, poz. 1900),
- Rozporządzenie Nr 11/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi (Dz. Urz. z dnia 8 marca 2005 r. Nr 54, poz. 724),
- Uchwała nr VI/44/19 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 18 lutego 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Równina Kurpiowska i Dolina Dolnej Narwi” (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 1224).

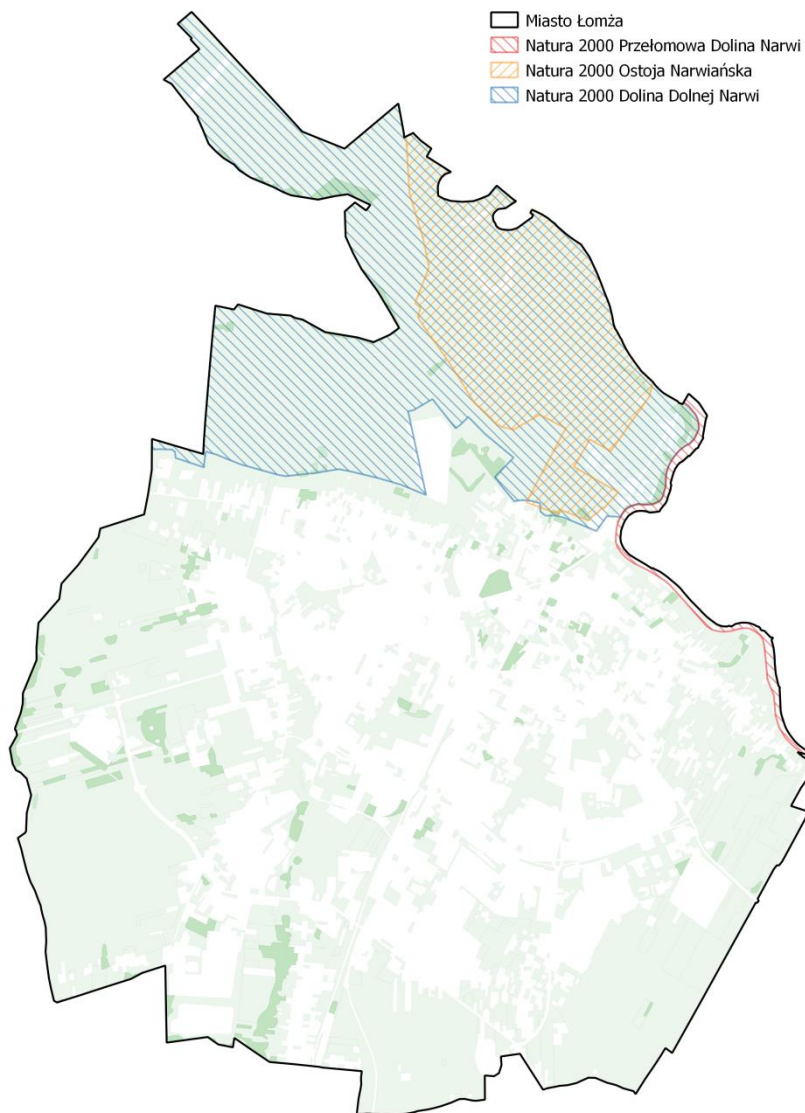
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi

Tabela 10. Charakterystyka Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi

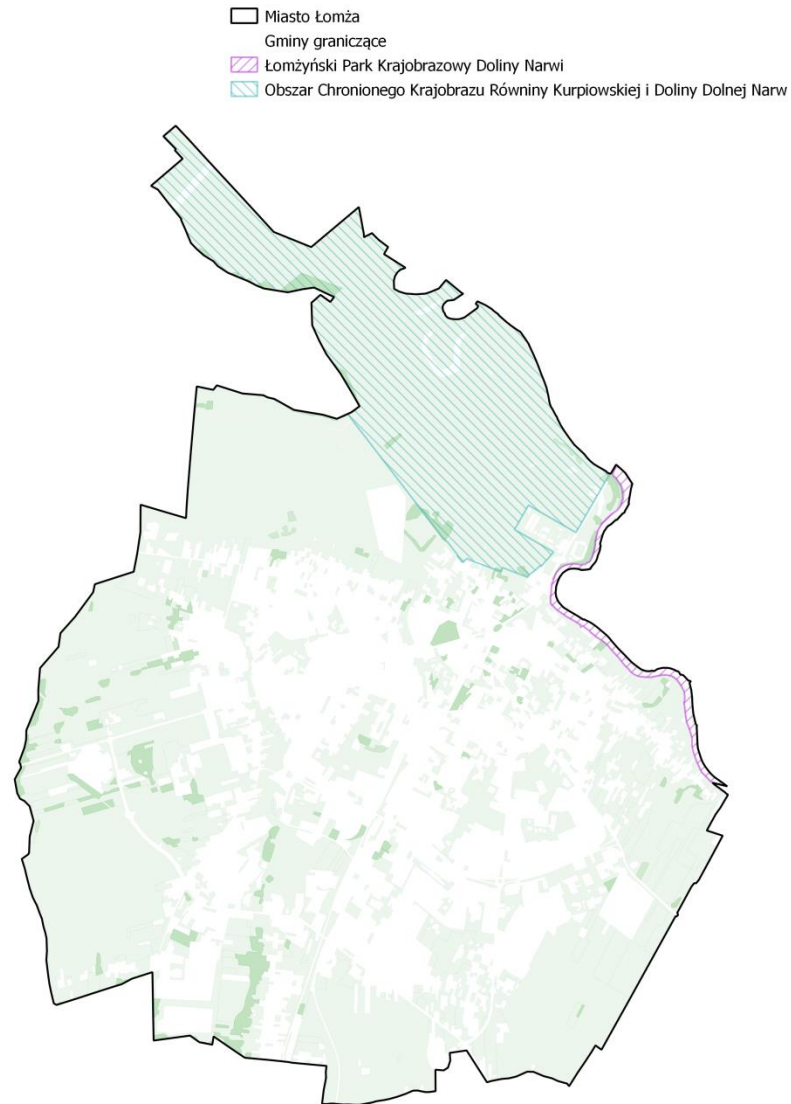
Data utworzenia	1994-12-10
Powierzchnia [ha]	7368,2200
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Nr 4/94 poz. 99 Wojewody Łomżyńskiego z 10 grudnia 1994 r. (Dz. U. Woj. Łomż. z 1994, Nr 11, poz. 99)
	Rozporządzenie Nr 2/95 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 24 maja 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Łomż. z 1995, Nr 4, poz. 31)
	Rozporządzenie Nr 3/06 Wojewody Podlaskiego z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 152, poz. 1406)
	Uchwała Nr III/19/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2011 r. zmieniająca rozporządzenie Wojewody Podlaskiego w sprawie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 23, poz. 333)
	Uchwała Nr III/20/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 23, poz. 334)
	Uchwała Nr XXIII/200/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego w sprawie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1501)
	Uchwała nr VI/43/19 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 18 lutego 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 1223)
Położenie formy ochrony przyrody	Położony jest w województwie podlaskim, w powiecie łomżyńskim na terenie gmin: Łomża (4 102,45 ha), Piątnica (2 888,40 ha), Wizna (353,81 ha) oraz miasta Łomża (23,56 ha)
Położenie otuliny	Położona w powiecie łomżyńskim na terenie gmin: Łomża (4 212,45 ha), Piątnica (3 953,31 ha), Wizna (1 945,84 ha) oraz w powiecie zambrowskim na terenie gmin: Rutki (1 803,62 ha), Zambrów (373,36 ha).
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 11/03 Woj. Podl. z 24 kwietnia 2003 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2003, Nr 45, poz. 940)
	Uchwała Nr III/20/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 23, poz. 334)

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

Poniżej przedstawiono w formie graficznej położenie form ochrony przyrody na terenie Miasta Łomża.



Rysunek 11. Obszary Natura 2000 na terenie Miasta Łomża
źródło: opracowanie własne



Rysunek 12. Park krajobrazowy oraz obszar chronionego krajobrazu na terenie Miasta Łomża
źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Charakterystyka pomników przyrody występujących na terenie Miasta

Lp.	Data utworzenia	Typ tworu + rodzaj	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Opis granicy	Akty prawne
1.	1985-12-31	Wieloobiektowy – grupa 11 drzew	b.d.	9-17	55-79	173-248	Łomża-m, Łomża, Teren przyległy do ul. Kopernika	Orzeczenie Nr 131 (Dz. Urz. Woj. Łomż. nr 1 poz. 11)
2.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Buk - Fagus sp.	24	121	380	Łomża-m, Łomża, Park im. Jakuba Wagi przy ul. Wojska Polskiego	Rozporządzenie Nr 5/92 Wojewody Łomżyńskiego z dn. 12.03.1992 r. w sprawie uznania i skreślenia z rejestru pomników przyrody niektórych tworów przyrody na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. Woj. Łomż. z 12.05.1992 r., Nr 4, poz. 25)
3.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	21	89	280		
4.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	6	51	160		
5.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	21	89	280		
6.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	17	67	210		
7.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	18	81	254		
8.	1992-05-27	Jednoobiektowy - drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	19	89	280		
9.	1982-10-26	Jednoobiektowy - drzewo	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	18	78	245		
10.	1982-10-26	Jednoobiektowy - drzewo	Buk - Fagus sp.	14	76	239	Łomża-m, Łomża, W pobliżu Alei Legionów	
11.	1982-10-26	Jednoobiektowy - drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	23	108	339	Łomża-m, Łomża, Park Miejski przy Alei Legionów	

źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

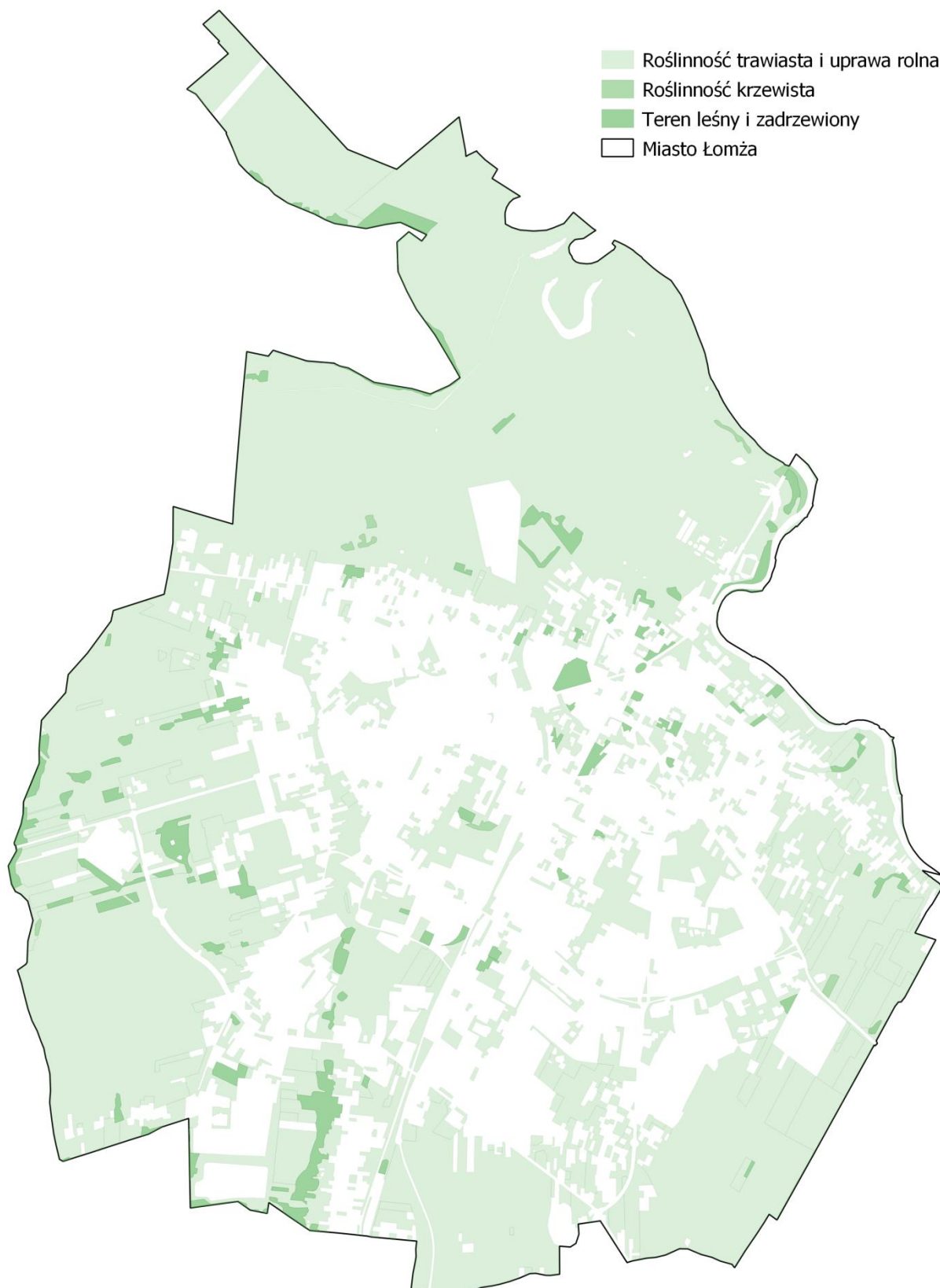
2.8.2. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie Miasta Łomża wynosi 32,49 ha, co daje lesistość na poziomie 1,0 % (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie Miasta Łomża przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie miasta Łomża

		2020	2021	2022
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	32,87	32,87	32,49
Lesistość	%	1,0	1,0	1,0
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	10,70	10,70	10,70
Grunty leśne prywatne	ha	22,17	22,17	21,79
Powierzchnia lasów	ha	32,87	32,87	32,49
Parki spacerowo – wypoczynkowe	szt.	3	3	3
	ha	15,90	15,90	15,90
Zieleńce	szt.	52	52	52
	ha	18,40	18,40	18,40
Zieleń uliczna	ha	53,85	53,85	54,09
Tereny zieleni osiedlowej	ha	67,32	67,32	b.d.
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	101,62	101,62	

źródło: GUS, stan na 31.12.2022 r.



Rysunek 31. Lasy na terenie Miasta Łomża

źródło: opracowanie własne

2.9. Budowa geologiczna¹² i zasoby kopalin

Miasto Łomża leży na wzgórzach morenowych, obejmujących wysoką, lewobrzeżną skarpe pradoliny Narwi. Pod względem geologicznym obszar miasta położony jest w obrębie prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Ukształtowanie terenu miasta Łomży wynika z akumulacyjnej działalności najmłodszego stadiau zlodowacenia środkowopolskiego oraz akumulacyjno-erozyjną działalność wód lodowcowych i rzecznych w okresie zlodowacenia bałtyckiego. Dominującą formą terenu jest wysoczyzna morenowa falista, silnie zdenudowana (zwłaszcza w części południowej), wyniesiona około 110 - 145 m n.p.m., o przeważających spadkach 5 %, ogólnym nachyleniu w kierunku dolin rzecznych.

W północno-wschodniej części terenu wysoczyzna opada do doliny Narwi wysoką, stromą krawędzią, natomiast na zachodzie, południowo-zachodzie opada łagodnie zarówno ku dolinie Narwi jak i dolinie Łomżyczki. Południowo-zachodni fragment wysoczyzny jest niższy, a jego wysokość wynosi 110 - 125 m n.p.m. Powierzchnię wysoczyzny urozmaica szereg różnorodnych form terenu. Wyróżnić należy:

- strefę krawędziową o wysokości względnej 20 - 40 m, o przeważających spadkach 10 - 15 %, występującą po obu stronach przełomowego odcinka Narwi; powierzchnia strefy krawędziowej podlega silnej erozji, jest rozcięta głębokimi dolinkami i rozcięciami erozyjnymi;
- wzgórza moreny czołowej występujące w południowej części terenu o wysokościach bezwzględnych powyżej 140 m n.p.m. i o wysokościach względnych przekraczających 20 m i spadkach terenu w przewadze 5 - 10 %;
- doliny erozyjno-denudacyjne - głęboko wcięte, mające strome zbocza, bywają na ogół suche i tylko okresowo prowadzić mogą cieki epizodyczne; często zakończone są stożkiem napływowym, w południowo-zachodniej części omawianego terenu mają wyrównany profil podłużny i są słabo wcięte;
- doliny fluwialno-denudacyjne, o płaskich, wyraźnych często podmokłych dnach, wykorzystywane są przez cieki stałe, rzadziej okresowe.

Pierwotna rzeźba znacznej części obszaru wysoczyzny jest zmieniona wskutek zainwestowania miejskiego, przemysłowego i komunikacyjnego. Północną część omawianego obszaru zajmuje rozległa dolina Narwi, a zachodnią dolina Łomżyczki.

Położenie miasta Łomża w krawędziowej części wysoczyzny było przyczyną, dla której nie podejmowano prac związanych z rozpoznaniem surowców mineralnych, brak jest więc udokumentowanych złóż kopalin.

¹² Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

2.10. Gleby

Gleby na obszarze Łomży zostały wykształcone z plejstoceńskich piasków i glin oraz holocenijskich utworów rzecznych i bagiennych. Zróżnicowanie typów i rodzajów gleb wynika z różnego składu mechanicznego i zróżnicowanych stosunków wodnych. Gleby bielcowe i brunatne występują na wysoczyźnie, a w niższych partiach czarne ziemie. W dnach dolin rzecznych znajdują się mady piaszczyste, gleby torfowe oraz murszowe i murszowo torfowe. W dnach dolin denudacyjnych i obniżeń oprócz czarnych ziem fragmentarycznie występują gleby zmurszałe.

Południowo – wschodnia część miasta charakteryzuje się najkorzystniejszymi warunkami glebowymi. Na obszarach tych występują zwarte i dość rozległe kompleksy gleb, z przewagą klas IIIb, IVa i IVb gruntów ornych, zlokalizowane z bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy miasta. Tereny o nieco słabszych warunkach glebowych zlokalizowane są fragmentarycznie w zachodniej i w południowo – zachodniej części. Na terenach tych występują przede wszystkim gleby klasy IVb gruntów ornych. Niekorzystne warunki glebowe charakteryzują zachodnią część miasta (obszar wysoczyzny oraz starsze partie tarasów Narwi i Łomżyczki). Przeważają tu gleby klas V, ubogie w składniki pokarmowe, o nieregulowanych stosunkach wodnych.

Tabela 13. Klasy bonitacyjne gleb

klasa I	Gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne)
klasa II	Gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I
klasa III	Gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji
klasa IV	Gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone)
klasa V	Gleby orne słabe. Są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne. Do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach niezmeliorowanych albo takich, które do melioracji się nie nadają
klasa VI	Gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża za lata 2021-2022

Realizacja działań wyznaczonych w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża* została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie nie zrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 63 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 14. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza			
1.	Opiniowanie projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Opiniowanie planów działań krótkoterminowych w ochronie powietrza ustalonych przez marszałka	Prezydent Miasta Łomża	↔
3.	Wydawanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, orzekanie o ich cofaniu, wygaśnięciu lub ograniczeniu	Prezydent Miasta Łomża	↑
4.	Przyjmowanie zgłoszeń od prowadzących instalacje, z których emisja nie wymaga pozwolenia oraz określanie wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji	Prezydent Miasta Łomża	↑
5.	Wydawanie decyzji administracyjnych na uczestnictwo w systemie handlu emisjami dla przedsiębiorców, których instalacje są objęte tym systemem	Prezydent Miasta Łomża	↑
6.	Nakładanie obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska, w tym gdy nastąpiło przekroczenie standardów emisji	Prezydent Miasta Łomża	↓
7.	Przenoszenie lub odmowa przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwoleń na zainteresowanego nabyciem instalacji	Prezydent Miasta Łomża	↑
8.	Zobowiązanie podmiotu prowadzącego instalację do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko	Prezydent Miasta Łomża	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
9.	Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego	Prezydent Miasta Łomża	↓
10.	Nakazywanie /wstrzymywanie użytkownika instalacji prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, z której emisja nie wymaga pozwolenia, w razie stwierdzenia naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji tej instalacji lub w przypadku gdy osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji	Prezydent Miasta Łomża	↓
11.	Budowa instalacji odazotowania NSCR w MPEC Łomża*	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↓
12.	Budowa instalacji odsiarczania spalin (ISO) przed emitorem z instalacji energetycznego spalania w MPEC Łomża	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↓
13.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych poprzez zwiększenie skuteczności odpylania istniejących układów w Ciepłowni Miejskiej	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↓
14.	Opracowanie koncepcji odpylania spalin kotłów K1, K2, K3 K4 dla instalacji MPEC w Łomży	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↓
15.	Automatyzacja działań związanych z funkcjonowaniem sieci ciepłej w MPEC Sp. z o.o.	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↑
16.	Wymiana istniejących sieci ciepłowniczych kanałowych na sieci preizolowane	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↑
17.	Budowa nowych sieci i przyłączy wchodzących w skład miejskiej sieci ciepłowniczej	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↑
18.	Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego	Prezydent Miasta Łomża, MPEC w Łomży	↑
19.	Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej	Prezydent Miasta Łomża	↑
20.	Aktualizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Łomża	Prezydent Miasta Łomża	↑
21.	Uczestnictwo w programie Stop Smog	Prezydent Miasta Łomża	↓
22.	Zrównoważona mobilność miejska w Łomży	Miasto Łomża, MPK w Łomży Sp. z o.o.	→
23.	Inwestycje związane z OZE (panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, biogazownia, wiatraki, pompy ciepła itp.	Miasto Łomża	↑
24.	Zakup autobusów bezemisyjnych i niskoemisyjnych	Miasto Łomża	→
25.	Promocja transportu niskoemisyjnego	Miasto Łomża	↔
26.	Zakup nowych pojazdów elektrycznych do obsługi Urzędu Miejskiego	Miasto Łomża	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
27.	Opracowanie planu adaptacji miasta do zmian klimatu	Miasto Łomża	↑
28.	Edukacja i zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie elektromobilności	Miasto Łomża	↔
29.	Prace w zakresie wprowadzenia „zielonej fali” dla autobusów miejskich	Miasto Łomża	↓
30.	Kontynuacja współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie działania wypożyczalni samochodów na terenie Miasta	Miasto Łomża	↔
31.	Zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego	spółki transportowe	↑
32.	Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów	spółki transportowe	↑
33.	Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)	GIOŚ	↔
34.	Modernizacja infrastruktury i urządzeń do monitorowania powietrza	GIOŚ	↓
35.	Akcje informacyjne, wydanie broszur i ulotek, organizacja spotkań oraz imprez upowszechniających wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu	Urząd Miasta Łomża, ODR	↑
36.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	Urząd Miasta Łomża, PGNiG	↑
37.	Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności	MPEC w Łomży, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
Cel: Poprawa efektywności energetycznej			
38.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w Mieście Łomża (ZSS, PP Nr 9, kamienica Wojska Polskiego 15/17)	Miasto Łomża	↑
39.	Termomodernizacja zabytkowej kamienicy przy ul. Polowej 19 w Łomży	Miasto Łomża	→
40.	Termomodernizacja Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Miasto Łomża	↓
41.	Termomodernizacja SP4 oraz budowa sali gimnastycznej przy SP4 w Łomży	Miasto Łomża	↓
42.	Termomodernizacja PP2 w Łomży	Miasto Łomża	↑
43.	Termomodernizacja budynku komunalnego na ul. Wesolej 117	Miasto Łomża	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
44.	Przebudowa i rozbudowa budynku Bursy Nr 2 w Łomży oraz zagospodarowanie terenu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Miasto Łomża	→
45.	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Specjalnych ul. Nowogrodzka 4	Miasto Łomża	↓
46.	Termomodernizacja budynków komunalnych w Łomży	Miasto Łomża	↑
47.	Termomodernizacja przedszkoli, szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych	Miasto Łomża	↑
48.	Termomodernizacja budynku głównego Ciepłowni Miejskiej w Łomży	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o.	↓
49.	Termomodernizacja budynku przy ul. Nowej 2 w Łomży	Miasto Łomża	↓
50.	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego w mieście Łomża – audyt energetyczny oświetlenia	Miasto Łomża	→
51.	Przebudowa sieci ciepłej wzdłuż Al. Piłsudskiego w Łomży	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o.	↓
52.	Wykonanie analizy porównawczej aspektów techniczno-ekonomicznych produkcji chłodu w systemie ciepłowniczym Łomży (opracowanie dokumentu - analiza porównawcza)	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o.	↑
53.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w bud AiB	Urząd Miejski w Łomży/ Dom Pomocy Społecznej w Łomży ul. Polowa 39	↑
Cel: Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu			
54.	„Instalacje fotowoltaiczne/ kolektory słoneczne na budynkach mieszkalnych na terenie miasta Łomża”	Miasto Łomża, mieszkańcy miasta Łomża	↑
55.	Instalacje fotowoltaiczne na budynku PSZOK	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o.	↓
56.	Instalacje fotowoltaiczne oświetlenia obiektów sportowych (Stadion Miejski, Boisko Orlik przy I LO)	Miasto Łomża	→
57.	Budowa hali garażowej w MPK, jako konstrukcję pod instalację fotowoltaiczną	MPK w Łomży Sp. z o.o.	→
58.	Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynkach DPS	Urząd Miejski w Łomży/ Dom Pomocy Społecznej w Łomży ul. Polowa 39	↓
59.	Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii	Urząd Miasta Łomża, MPEC w Łomży, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
60.	Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Urząd Miasta Łomża, zarządcy dróg	↑
61.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne	Urząd Miasta Łomża, zarządcy dróg	↔
62.	Instalacja kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, mikroinstalacji wiatrowych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych	Urząd Miasta Łomża, instytucje podległe Urzędowi Miasta, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
63.	Budowa biogazowni oraz wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej w kogeneracji	Urząd Miasta Łomża, instytucje podległe Urzędowi Miasta, MPEC w Łomży, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Opiniowanie projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza

2. Opiniowanie planów działań krótkoterminowych w ochronie powietrza ustalonych przez marszałka

Prezydent Miasta Łomża wykonywał zadania w analizowanym okresie w ramach bieżącej działalności.

3. Wydawanie pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, orzekanie o ich cofaniu, wygaśnięciu lub ograniczeniu

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. W 2021 roku Prezydent Miasta wydał 7 pozwoleń na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, natomiast w 2022 roku - 6.

4. Przyjmowanie zgłoszeń od prowadzących instalacje, z których emisja nie wymaga pozwolenia oraz określanie wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji

Na terenie Miasta Łomża w 2021 roku przyjęto 22 zgłoszenia od prowadzących instalacje wraz z informacją o zmianach, natomiast w 2022 roku było ich 18.

5. Wydawanie decyzji administracyjnych na uczestnictwo w systemie handlu emisjami dla przedsiębiorców, których instalacje są objęte tym systemem

W raportowanym okresie wydawano decyzje administracyjne na uczestnictwo w systemie handlu emisjami dla przedsiębiorców, których instalacje są objęte tym systemem, w ilości:

- 2021 rok: 4 decyzje,
- 2022 rok: 2 decyzje.

6. Nakładanie obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska, w tym gdy nastąpiło przekroczenie standardów emisji

W latach 2021-2022 z uwagi na brak zaistniałej potrzeby nie realizowało zadania polegającego na nakładaniu obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska, w tym, gdy nastąpiło przekroczenie standardów emisji.

7. Przenoszenie lub odmowa przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwoleń na zainteresowanego nabyciem instalacji

Prezydent Miasta Łomża wykonywał zadanie w analizowanym okresie w ramach bieżącej działalności. W 2021 roku miała miejsce 1 decyzja.

8. Zobowiązanie podmiotu prowadzącego instalację do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko

9. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego

10. Nakazywanie /wstrzymywanie użytkowania instalacji prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, z której emisja nie wymaga pozwolenia, w razie stwierdzenia naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji tej instalacji lub w przypadku gdy osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji

W latach 2021-2022 Prezydent Miasta Łomża z uwagi na brak zaistniałej potrzeby nie wykonywał czynności mających na celu realizację powyższych zadań.

11. Budowa instalacji odazotowania NSCR w MPEC Łomża*

12. Budowa instalacji odsiarczania spalin (ISO) przed emitorem z instalacji energetycznego spalania w MPEC Łomża

13. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych poprzez zwiększenie skuteczności odpylania istniejących układów w Ciepłowni Miejskiej

14. Opracowanie koncepcji odpylania spalin kotłów K1, K2, K3 K4 dla instalacji MPEC w Łomży

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łomży w analizowanych latach nie realizowało powyższych zadań.

15. Automatyzacja działań związanych z funkcjonowaniem sieci ciepłej w MPEC Sp. z o.o.

W latach 2021-2022 MPEC Sp. z o.o. w Łomży na realizację zadania polegającego na automatyzacji działań związanych z funkcjonowaniem sieci ciepłej przeznaczyło 403 746,68 zł ze środków własnych przedsiębiorstwa. Realizacja zadania planowana do realizacji również w latach następnych.

16. Wymiana istniejących sieci ciepłowniczych kanałowych na sieci preizolowane

Program wymiany sieci i przyłączy w technologii kanałowej na rurociągi preizolowane, na terenie Miasta Łomża realizowany jest przez MPEC Sp. z o.o. w Łomży od wielu lat, począwszy od 1992 r. W 2021 r. na realizację zadania wydatkowano 506 108,92 zł, środki na ten cel poniesione zostały przez inwestora zewnętrznego.

17. Budowa nowych sieci i przyłączy wchodzących w skład miejskiej sieci ciepłowniczej

MPEC Sp. z o.o. w Łomży corocznie realizuje zadania polegające na budowie nowych sieci i przyłączy wchodzących w skład miejskiej sieci ciepłowniczej. W latach 2021-2022 na realizację inwestycji wydatkowano ze środków własnych przedsiębiorstwa 2 414 148,09 zł.

W analizowanych latach miała również miejsce budowa węzłów ciepłych w budynkach komunalnych: roboty instalacyjno - budowlane, likwidacja pieców węglowych i dostarczenie ciepła z MPEC Łomża. W 2022 r. wykonano modernizację budynku mieszkalnego przy ul. Rządowej 4a oraz przyłączy do Miejskiej sieci ciepłowniczej wraz z montażem węzła ciepłego oraz wykonano wewnętrzną instalację C.O. i ciepłej wody użytkowej w 8 lokalach mieszkalnych.

18. Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego

Miasto Łomża w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji prowadziło działania mające na celu obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego.

W 2021 roku podpisano 40 umów, w tym:

- 33 umowy zostały zrealizowane: 28 gaz oraz 5 pellet,
- 7 umów aneksowano (ostatecznie rozliczone zostały 4): 4 gaz.

Na realizację umów wypłacono z budżetu miasta 399 830,00 zł.

W 2022 roku podpisano 10 umów, w tym:

- 7 umów zrealizowano: 6 gaz oraz 1 pellet,
- 3 umowy zostały rozwiązane.

Na realizację umów wypłacono z budżetu miasta 87 878,00 zł.

W poszczególnych rejonach miasta gdzie zachowane są możliwości techniczne włączenia obiektów dotychczas zasilanych ze źródeł indywidualnych do miejskiego systemu ciepłowniczego, MPEC Sp. z o.o. realizuje corocznie program włączania takich obiektów

w system scentralizowanego systemu ciepłowniczego. W analizowanych latach podłączono 12 obiektów. Koszt poniesiony przez przedsiębiorstwo wyniósł 551 645,32 zł.

Dodatkowo Straż Miejska w Łomży w roku 2022 w ramach realizacji zadania „Czyste powietrze” dotyczącego kontroli pieców CO zrealizowała w sumie 85 kontroli nakładając 9 mandatów karnych. W 2021 r. było to 115 kontroli i 19 mandatów.

19. Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łomża do roku 2030 (PGN) jest dokumentem strategicznym wyznaczającym główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz poprawy jakości powietrza na terenie miasta. Główną rolą dokumentu jest zaplanowanie i zwiększenie szans na realizację szeregu przedsięwzięć, a tym samym przedstawienie zintegrowanej koncepcji rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Zmianie uległa m.in. inwentaryzacja zużycia energii, która pozwoliła na wyznaczenie wielkości emisji CO₂ oraz emisji substancji zanieczyszczających powietrze na terenie Łomży. Rokiem odniesienia (bazowym) pozostał, przyjęty w poprzedniej wersji PGN, rok 2013. Był to rok, dla którego możliwe było zgromadzenie odpowiedniego zakresu informacji i nie podlegał on zmianie na etapie aktualizacji PGN. Rok kontrolny natomiast, którym w pierwotnym dokumencie był rok 2014, został zaktualizowany do najbardziej możliwego zakończonego roku, tj. 2020. Aktualizacją został objęty również rok docelowy, który ostatecznie wskazano do roku 2030.

Założenia programowe obecnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łomża uchwalonego Uchwałą nr 478/LI/22 dnia 23 marca 2022 r. przez Radę Miejską Łomży są kontynuacją wcześniej przyjętych kierunków działań i nawiązują one do celów wyznaczonych w PGN przyjętego uchwałą Nr 115/XVII/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28 października 2015 r. w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Łomża” zmienionego uchwałą Nr 79/VIII/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 17 kwietnia 2019 r.

20. Aktualizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Łomża

Miasto Łomża zaktualizowało Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta. Program został przyjęty Uchwałą Nr 367/XXXVI/21 z dnia 31 marca 2021 r.

21. Uczestnictwo w programie Stop Smog

Program STOP SMOG jest realizowany przez gminy i zakłada wsparcie osób posiadających domy jednorodzinne ubogie energetycznie. W analizowanych latach na terenie Miasta Łomża nie realizowano programu z uwagi na brak uchwały antysmogowej dla województwa podlaskiego.

22. Zrównoważona mobilność miejska w Łomży

Realizacja projektu została rozpoczęta w 2017 roku, a planowany termin zakończenia przewidziany został na 2023 r. Celem projektu jest polepszenie jakości życia mieszkańców poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i pyłów do atmosfery przez autobusy

i samochody osobowe, rozwój wykorzystania transportu publicznego niskoemisyjnego i niezmotoryzowanego (rowerów, w tym elektrycznych), poprawa dostępności, mobilności i elektromobilności oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z EFRR w ramach RPOWP na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa V. Działanie 5.4, Poddziałanie 5.4.1, Typ projektu: Zrównoważona mobilność miejska. W 2022 r. dokonano zakupu dwóch autobusów elektrycznych, budowy systemu roweru publicznego, oraz zakupu 11 szt. wiat przystankowych.

23. Inwestycje związane z OZE (panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, biogazownia, wiatraki, pompy ciepła itp.

Inwestycje związane z OZE na terenie Miasta Łomża zrealizowane w latach 2021-2022 zostały opisane w następujących zadaniach: nr 54 pn. „Instalacje fotowoltaiczne/ kolektory słoneczne na budynkach mieszkalnych na terenie miasta Łomża” oraz nr 37 pn. „Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności”.

24. Zakup autobusów bezemisyjnych i niskoemisyjnych

W ramach projektu pn. „Zrównoważona mobilność miejska w Łomży” zakupiono 2 autobusy elektryczne w 2022 r. (5 660 460,00 zł, w tym dofinansowanie 3 888 690,00 zł) natomiast 6 autobusów zostało dostarczonych w 2023 r. (Umowa nr 204/2022 z dnia 12.07.2022 r.).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z EFRR w ramach RPOWP na lata 2014-2020:

- dofinansowanie: 16 553 550,00 zł,
- wkład własny: 7 542 150,00 zł.

25. Promocja transportu niskoemisyjnego

Miasto Łomża promuje transport niskoemisyjny na obszarze miasta poprzez umieszczane informacji na stronie internetowej urzędu. Każdego roku w dniu 22 września podczas obchodów „Dnia bez samochodu” podróże autobusami łomżyńskiej komunikacji miejskiej są bezpłatne. Celem prowadzonych przez MPK działań jest usprawnienie podróżowania komunikacją miejską w Łomży, przekonanie ludzi do alternatywnych środków transportu, promocja transportu publicznego oraz pokazanie, że życie w mieście bez ulicznego hałasu oraz uciążliwego ruchu samochodowego jest nie tylko możliwe, ale także o wiele przyjemniejsze.

Dodatkowo w ramach InPost Green City do grona partnerów dołączyła Łomża. Przez oferowanie mieszkańcom nowoczesnych usług ekologicznej sieci Paczkomatów oraz działania na rzecz poprawy jakości powietrza i ochrony klimatu, program wspiera rozwój miast zgodnie z ideą „Smart City”. Przedsięwzięcie stanowi część długofalowej strategii firmy InPost, która obejmuje liczne inicjatywy proekologiczne, przede wszystkim stopniową wymianę w miastach partnerskich floty dostawczej na samochody elektryczne.

26. Zakup nowych pojazdów elektrycznych do obsługi Urzędu Miejskiego

W latach 2021-2022 Miasto Łomża nie zakupiło nowych pojazdów elektrycznych do obsługi Urzędu Miejskiego.

27. Opracowanie planu adaptacji miasta do zmian klimatu

Dokument pn. „Plan adaptacji miasta do zmian klimatu dla miasta Łomża do roku 2030 roku” Rada Miejska Łomży przyjęła Uchwałą Nr 568/LXIV/22 w dniu 14 grudnia 2022 r. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu państwa (dofinansowanie w kwocie 67 650,00 zł dot. Planu adaptacji do zmian klimatu).

28. Edukacja i zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie elektromobilności

Miasto podejmuje szeroko zakrojone działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z wdrożenia rozwiązań związanych z elektromobilnością oraz zmniejszenia udziału indywidualnego transportu samochodowego w bilansie transportowym Miasta. Wszelkie informacje umieszczane są na stronie internetowej miasta.

29. Prace w zakresie wprowadzenia „zielonej fali” dla autobusów miejskich

W Mieście działa system koordynacji automatycznej na zasadzie „zielonej fali”. Obejmuje on następujące odcinki:

- na ul. Sikorskiego – od ul. Zawadzkiej do ul. Wyszyńskiego,
- na Szosie Zambrowskiej – od ul. Ks. Stanisława do ul. Ks. Anny,
- cała Al. Legionów (od ul. Polowej do ul. Poznańskiej),
- na ul. Piłsudskiego – od Ronda Solidarności do ul. Kazańskiej.

Cykl pracy sygnalizacji uwzględnia czas pracy między skrzyżowaniami. Programy sygnalizacji zostały zaprogramowane w taki sposób, aby osiągnąć największą długość czasową wiązki koordynowanej w obu kierunkach. Dzięki temu znacznie poprawiła się płynność ruchu i przepustowość na odcinkach objętych systemem.

W analizowanych latach nie realizowano zadania dla autobusów miejskich.

30. Kontynuacja współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie działania wypożyczalni samochodów na terenie Miasta

Zadanie realizowane na bieżąco. Miasto wspiera powstanie i rozwój wypożyczalni aut elektrycznych.

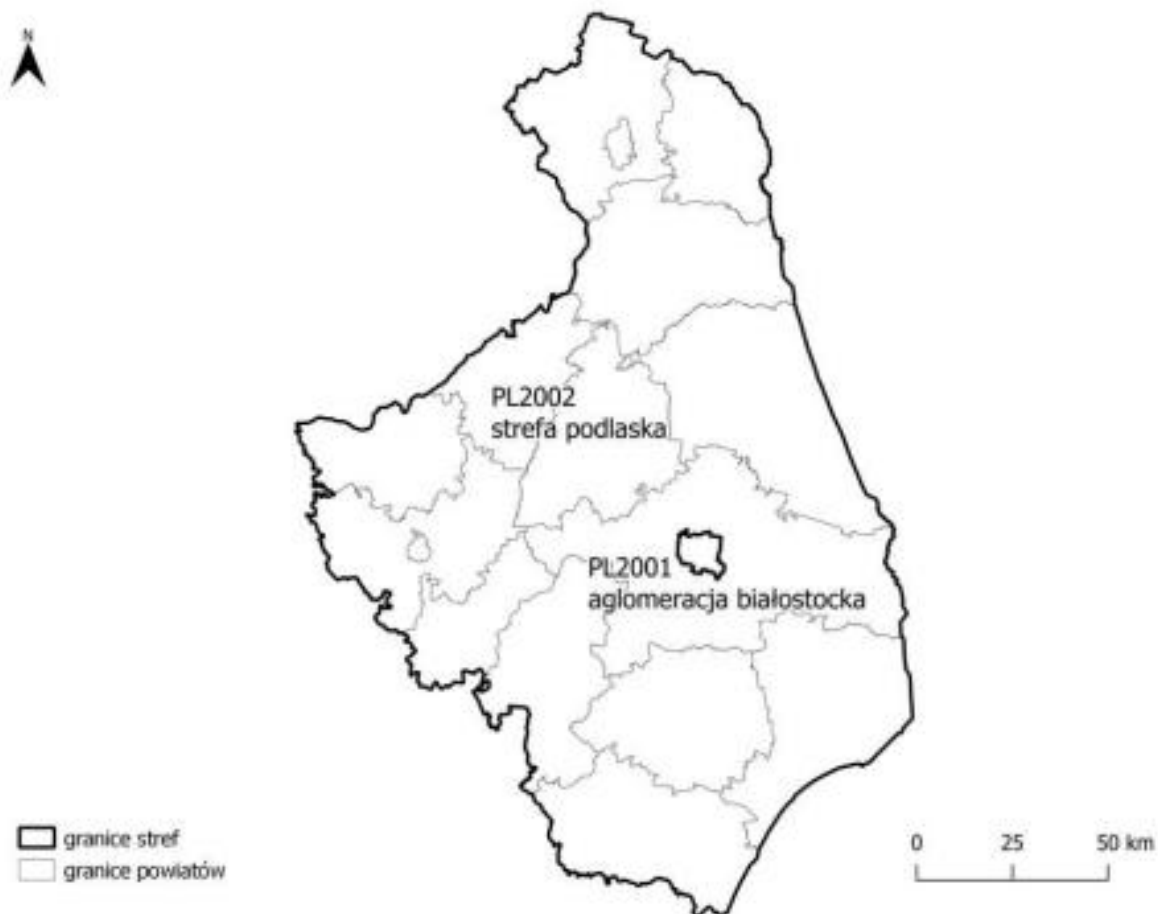
31. Zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego

32. Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów

Zadania realizowane w raportowanych latach na terenie Miasta Łomża. Informacje nt. inwestycji zostały przedstawione w zadaniu nr 24 pn. „Zakup autobusów bezemisyjnych i niskoemisyjnych”.

33. Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku na bieżąco realizuje Państwowy Monitoring w zakresie jakości powietrza atmosferycznego.



Rysunek 13. Podział województwa podlaskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza
źródło: GIOS

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienia wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia ludzi na terenie strefy podlaskiej, do której należy miasto Łomża, w latach 2021-2022.

Tabela 15. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2021 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM2,5)

Kod strefy	PL2002
Nazwa strefy	strefa podlaska
SO ₂	A
NO ₂	A
C ₆ H ₆	A
CO	A
O ₃ ¹⁾	A
PM10	C
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A
B(a)P	C
PM2,5 ²⁾	C1

źródło: GIOS

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa podlaska uzyskała klasę D2.

2) Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa podlaska uzyskała klasę A

Zanieczyszczenia przekraczające obowiązujące standardy jakości powietrza w 2021r.:

- pył zawieszony PM10 - obszar, na którym został przekroczony parametr – liczba dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego dla doby, obejmuje Łomżę i okolice (część gminy wiejskiej Łomża);
- pył zawieszony PM2,5 – obszar, na którym został przekroczony parametr – poziom dopuszczalny określony dla stężenia średniorocznego (II faza) obejmuje Łomżę, niewielkie obszary gminy wiejskiej Łomża oraz gminy Piątnica;
- benzo(a)piren zawarty w pyłe PM10 – obszar, na którym został przekroczony poziom docelowy (określony jako średnia roczna) został przekroczony w większości miast województwa podlaskiego, w tym w Łomży;
- ozon – poziom celu długoterminowego – obszar przekroczeń obejmuje znaczną część strefy podlaskiej, w tym miasto Łomżę.

Tabela 16. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

Kod strefy	PL2002
Nazwa strefy	strefa podlaska
SO ₂	A
NO ₂	A
C ₆ H ₆	A
CO	A
O ₃ ¹⁾	A
PM10	S
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A

B(a)P	C
PM2,5²⁾	A1

źródło: GIOS

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa podlaska uzyskała klasę D2.

2) Dla pyłu zawieszzonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa podlaska uzyskała klasę A

Zanieczyszczenia przekraczające obowiązujące standardy jakości powietrza w 2022 r.:

- benzo(a)piren zawarty w pyłe PM10 – obszar, na którym został przekroczony poziom docelowy (określony jako średnia roczna) został przekroczony w większości miast województwa podlaskiego, w tym w Łomży;
- ozon – poziom celu długoterminowego – obszar przekroczeń obejmuje znaczną część strefy podlaskiej, w tym miasto Łomżę.

34. Modernizacja infrastruktury i urządzeń do monitorowania powietrza

W latach 2021 – 2022 stacja pomiarowa w Łomży nie była modernizowana. W trybie ciągłym na stacji w Łomży prowadzony jest monitoring zanieczyszczenia powietrza w zakresie następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu, pyłów zawieszonych: PM10 i PM2,5 oraz B(a)p w PM10.

35. Akcje informacyjne, wydanie broszur i ulotek, organizacja spotkań oraz imprez upowszechniających wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu

W ramach realizacji akcji ekologicznych dot. ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 realizowano następujące przedsięwzięcia:

- Realizacja programu profilaktyczno- zdrowotnego „Czyste powietrze wokół nas” oraz „Nie pal przy mnie proszę”,
- Zorganizowanie pikniku w SP nr 7- „Eko Tydzień w 7- przyjeżdżamy rowerami do szkoły”,
- Informowanie poprzez stronę internetową urzędu o możliwości składania wniosków do Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w celu minimalizacja emisji pyłów i szkodliwych gazów z palenisk domowych.

36. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej

Przedsięwzięcia realizowane w ramach powyższego zadania przez Polską Spółkę Gazownictwa Oddział Białystok zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 17. Zadania realizowane przez PSG Oddział Białystok na terenie Miasta Łomża

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Opis realizacji zadania
1.	Budowa sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	05.07.2019-26.02.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Polna
2.		03.09.2019-16.04.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Spokojna
3.		26.05.2020-21.05.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Dworna
4.		05.09.2019-31.05.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Nowa, Szosa Zambrowska

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Opis realizacji zadania
5.	Budowa sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	26.05.2020-31.05.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Dworna, Jana z Kolna
6.		13.05.2019-07.07.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Wojska Polskiego
7.		31.01.2020-09.07.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża, ul. Skowronka, Strzelców Kurpiowskich
8.		03.03.2020-15.07.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Wallenroda, Pana Tadeusza
9.		02.10.2019-27.07.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Staszica, Strojna
10.		27.11.2019-30.07.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Wesoła
11.		27.11.2019-02.09.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Kalinowa
12.		27.05.2020-20.10.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Harcerska
13.		04.11.2020-21.10.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Pułaskiego, Winiarskiego
14.		15.10.2019-25.10.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Marynarska
15.		10.06.2020-10.11.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Piaski
16.		03.09.2019-15.11.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża Akademicka
17.		30.04.2020-26.11.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Zielona
18.		26.05.2020-26.11.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Wesoła
19.		03.03.2020-15.12.2021	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Polowa, Gielczyńska, Plac Niepodległości, Szosa Zambrowska
20.		17.10.2019-15.12.2021	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Zdrojowa, Kierzkowa
21.		26.05.2020-19.01.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Krucza
22.		03.09.2019-24.01.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Pileckiego, Akademicka
23.		02.10.2019-24.01.2022	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Al. Legionów
24.		28.11.2019-27.01.2022	Budowa gazociągu z dziesięcioma przyłączami gazowymi Łomża ul. Kręta
25.		14.10.2019-27.01.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Wąska
26.		03.09.2019-27.01.2022	Budowa gazociągu z ośmioma przyłączami gazowymi Łomża ul. Spokojna, Poprzeczna
27.		26.02.2019-12.04.2022	Budowa gazociągu z czterema przyłączami gazowymi Łomża ul. Wąska
28.		14.12.2020-28.04.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Grabowa
29.		12.10.2020-18.05.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Strzelców Kurpiowskich
30.		12.10.2020-20.06.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Ciborowskiego

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Opis realizacji zadania
31.	Budowa sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	31.08.2020-20.06.2022	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Strzelców Kurpiowskich
32.		21.01.2021-08.07.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża Grabowa
33.		05.11.2020-12.08.2022	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Wesoła, Polna
34.		25.05.2020-18.08.2022	Budowa gazociągu z czterema przyłączami gazowymi Łomża ul. Jaworowa
35.		08.03.2022-31.10.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Al. Legionów
36.		31.12.2020-02.12.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Żabia
37.		31.12.2020-21.12.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Dworna
38.		30.10.2020-21.12.2022	Budowa gazociągu z przyłączem gazowym Łomża ul. Kamienna, Handlowa
39.		09.09.2020-27.12.2022	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Stacha Konwy, Nadnarwiańska
40.		02.02.2021-28.12.2022	Budowa gazociągu z dwoma przyłączami gazowymi Łomża ul. Spokojna, Łączna
41.	Budowa przyłącza gazowego wraz ze stacją gazową i infrastruktury towarzyszącej	14.07.2020-01.07.2021	Budowa przyłącza wraz ze stacją gazową Łomża Fabryczna

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Białymstoku

37. Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności

W ramach tego działania w Ciepłowni Miejskiej wyłączono i wyrejestrowano 1 kocioł węglowy wodny WR-25 (K-2) o mocy nominalnej 29MW. Przedmiotowy kocioł nie został dotychczas zdemontowany, dlatego też nie poniesiono żadnych nakładów finansowych.

Miasto udzielało dofinansowanie do wymiany pieców nieekologicznych tzw. „kopciuchów” na nowoczesne niskoemisyjne. Dofinansowanie zmiany instalacji i systemów centralnego ogrzewania z tradycyjnego na ekologiczne - Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Łomża jest to dotacja celowa na realizację w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych zadań z zakresu ochrony środowiska, obejmujących trwałą zmianę systemu ogrzewania polegającą na wymianie ogrzewania opartego na paliwie węglowym na ekologiczne. Na realizację Programu Ograniczania Niskiej Emisji w 2022 r. w budżecie miasta zabezpieczono 115 000,00 zł na nabór 2022 oraz 35 000,00 zł w związku z podpisanymi aneksami z naboru z 2021 r. W naborze 2022 r. podpisano 10 umów na kwotę 106 680,00 zł. Zrealizowano ostatecznie 7 na kwotę 67 878,00 zł. Trzy z nich wygasły z przyczyn nie wywiązania się z umowy (brak zrealizowania zadania w wyznaczonym terminie) przez Beneficjenta. Ostatecznie zrealizowano też cztery aneksy z 2021 r. na kwotę 20 000,00 zł.

Program „Czyste powietrze”

Mieszkańcy Miasta w analizowanych latach wymieniali nieefektywne kotły na nowe o wyższej sprawności dzięki otrzymanym dotacją z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Informacje zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 18. Dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze” w latach 2021-2022

Nazwa planowanego źródła	Ilość dotacji [szt.]	Koszt kwalifikowany [zł]	Wyplacone środki [zł]
kocioł gazowy kondensacyjny	32	1 116 507,61	558 568,64
kocioł na biomasę	4	175 630,00	124 349,90
kocioł na pellet	12	365 489,97	154 198,99
kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	1	69 800,18	32 000,00
kocioł na węgiel	3	98 095,00	29 990,00
kotłownia gazowa (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa)	28	910 670,77	383 518,47
pompa ciepła grunt/woda	3	131 050,00	33 702,50
pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	19	1 170 992,68	432 352,42
pompa ciepła powietrzna	1	45 000,00	40 500,00
gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	2	127 080,00	45 980,00
RAZEM	105	4 210 316,21	1 835 160,92

źródło: WFOŚiGW w Białymstoku

38. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w Mieście Łomża (ZSS, PP Nr 9, kamienica Wojska Polskiego 15/17)

Zadanie pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w mieście Łomża (Zespół Szkół Specjalnych – M. Skłodowskiej Curie 5, Przedszkole Publiczne nr 9, Kamienica Wojska Polskiego 15/17)” realizowane było w latach 2019-2021.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V. Gospodarka niskoemisyjna. Działanie 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej. Poddziałanie 5.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych w tym budownictwo komunalne. Typ projektu: Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i budownictwa komunalnego (budynków mieszkalnych wielorodzinnych).

Przedmiotem projektu była głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i komunalnego budynku mieszkalnego wraz z niezbędnymi pracami budowlanymi.

Głównym celem projektu była próba zmniejszenia szkodliwej dla środowiska naturalnego tzw. niskiej emisji na terenie Łomży, poprzez kompleksowe uporządkowanie gospodarki energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz budynku komunalnym należących do Miasta, poprzez dążenie do zmniejszenia zapotrzebowania przez przedmiotowe obiekty na energię (o średnio ok 68,17%).

W ramach termomodernizacji przedmiotowych budynków wykonane zostały następujące prace: ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie ścian piwnic, ocieplenie stropodachów, wymiana okien, wymiana drzwi, modernizacja instalacji c.w.u., modernizacja systemu grzewczego, modernizacja elektryki, wymiana opraw na oprawy LED, montaż kolektorów słonecznych – Wojska Polskiego 15/17.

Całkowita wartość projektu wyniosła 8 383 573,39 zł, w tym wartość dofinansowania wyniosła 4 566 995,01 zł. W 2021 r. kwota wydatków wynosiła 808 812,69 zł, w tym kwota dofinansowania 144 354,10 zł.

39. Termomodernizacja zabytkowej kamienicy przy ul. Polowej 19 w Łomży

Zadanie w trakcie realizacji. W 2022 r. na realizację zadania przeznaczono 8 535,00 zł ze środków własnych miasta.

40. Termomodernizacja Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

41. Termomodernizacja SP4 oraz budowa sali gimnastycznej przy SP4 w Łomży

Brak realizacji zadań w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

42. Termomodernizacja PP2 w Łomży

Na podstawie porozumienia zawartego w marcu 2022 r podpisano umowę z firmą na wykonanie aktualizacji dokumentacji technicznej na modernizację i termomodernizację budynku Przedszkola Publicznego Nr 2 przy ul. Polowej 57B w Łomży. W analizowanych latach na ten cel wydatkowano środki w wysokości 97 087,00 zł.

43. Termomodernizacja budynku komunalnego na ul. Wesolej 117

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

44. Przebudowa i rozbudowa budynku Bursy Nr 2 w Łomży oraz zagospodarowanie terenu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną

W 2021 roku Miasto Łomża otrzymało dofinansowanie ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (PFRON) w kwocie 480 000,00 zł na realizację inwestycji. Całkowity koszt zadania to koszt 6 426 675,00 zł.

Inwestycja obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku bursy z zewnątrz i wewnątrz w zakresie dostosowania do przepisów p.poż oraz warunków technicznych, wymianę zdegradowanych elementów, nawierzchni utwardzonej oraz uporządkowanie otoczenia wokół obiektu z przystosowaniem obiektu do osób niepełnosprawnych.

Obecnie trwa rzeczowa realizacja zadania. Termin zakończenia zadania: IX.2023 r.

45. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Specjalnych ul. Nowogrodzka 4

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

46. Termomodernizacja budynków komunalnych w Łomży

W raportowanych latach wykonana została termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Łomży za łączną kwotę 375 799,59 zł, oraz modernizację budynku komunalnego przy ul. Rządowej 4A za kwotę 364 888,00 zł.

W roku 2022 w komunalnym zasobie mieszkaniowym Miasta Łomża zrealizowano:

- kapitalne remonty w 10 lokalach mieszkalnych z odzysku,
- przebudowę trzonów piecowych kaflowych w 4 lokalach mieszkalnych w użytkowaniu,
- wymianę drzwi wejściowych do 3 mieszkań w użytkowaniu,
- wymianę kompleksową stolarki okiennej w 9 lokalach w użytkowaniu.

W budynkach mieszkalnych stanowiących własność Miasta Łomża wykonano:

Tabela 19. Inwestycje zrealizowane w budynkach mieszkalnych stanowiących własność Miasta Łomża w 2022 r.

Lp.	Adres budynku	Zakres wykonanych robót
1.	Rządowa 4A	modernizacja budynku mieszkalnego, wykonanie przyłącza do miejskiej sieci ciepłowniczej wraz z montażem węzła cieplnego i wykonanie instalacji wewnętrznej C.O i CWU
2.	Sikorskiego 333	remont instalacji na klatce i piwnicy, wraz z wymianą przyłącza napowietrznego, wymiana drzwi wejściowych do budynku, wymiana okna na klatce
3.	Dworna 71, Szosa Zambrowska 8, Wojska Polskiego 11	wymiana okien na klatce schodowej
4.	Dworna 26/1	wykonanie posadzki betonowej wraz z ociepleniem
5.	Browarna 11	wykonanie izolacji chemicznej fundamentów budynku

źródło: Raport o stanie Miasta Łomża za 2022 rok

47. Termomodernizacja przedszkoli, szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych

W latach 2021-2022 w ramach realizacji inwestycji związanych z termomodernizacją przedszkoli, szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych na terenie Miasta Łomża wykonano następujące przedsięwzięcia:

- Przebudowa przedszkoli prowadzonych przez Stowarzyszenie „Edukator”. W 2022 r. podpisano umowę z firmą na dostosowanie budynku Przedszkola Niepublicznego Wesole Słoneczko do obowiązujących przepisów ppoż. Wykonano wydzieloną klatkę schodową z systemem oddymiania, oświetleniem awaryjnym, wymieniono stolarkę

drzwiową zewnętrzną i wewnętrzną, wykonano wydzielenie stref ppoż, nową instalację hydrantową,

- Termomodernizacja budynku III Liceum Ogólnokształcącego. W 2022 r. ramach zadania na podstawie umowy z dnia 04.07.2022r. wymienił zewnętrzną stolarkę okienną i drzwiową w budynku szkoły. Koszt zadania wyniósł 402 899,00 zł,
- Przebudowa szkół podstawowych w Łomży. W ramach zadania w 2022 r. wykonano m.in.: budowę portierni w wejściu do Szkoły Podstawowej nr 4; modernizację pomieszczeń w Szkole Podstawowej nr 4 oraz w Szkole Podstawowej nr 10; przebudowa frontowego wejścia do budynku Szkoły Podstawowej Nr 5 w Łomży; budowa chodnika i utwardzenie terenu wiaty altanowej na terenie ZSS nr 8 w Łomży; wymiana stolarki okiennej w budynku hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 9,
- Rozwój infrastruktury szkół ponadpodstawowych oraz zawodowych. W ramach zadania w 2022 r. wykonano m.in.: wymianę pokrycia dachowego budynku dydaktycznego A ZSTiO Nr 4 w Łomży za kwotę 483 622,00 zł.

48. Termomodernizacja budynku głównego Ciepłowni Miejskiej w Łomży

W analizowanych latach MPEC Sp. z o.o. w Łomży nie realizował inwestycji związanej z termomodernizacją budynku głównego.

49. Termomodernizacja budynku przy ul. Nowej 2 w Łomży

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

50. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego w mieście Łomża – audyt energetyczny oświetlenia

Pierwszym etapem realizacji zadania jest opracowanie dokumentu pn. „Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego w Mieście Łomża – audyt energetyczny oświetlenia”. W październiku 2022 r. podpisano umowę z firmą na wykonanie audytu energetycznego oświetlenia ulicznego w mieście Łomża z terminem realizacji do 28.02.2023 r. Dokument finansowany w ramach umowy zawartej z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej - POPT 2014-2020.

51. Przebudowa sieci ciepłej wzdłuż Al. Piłsudskiego w Łomży

W analizowanych latach MPEC Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania.

52. Wykonanie analizy porównawczej aspektów techniczno-ekonomicznych produkcji chłodu w systemie ciepłowniczym Łomży (opracowanie dokumentu - analiza porównawcza

W raportowanym okresie MPEC Sp. z o.o. w Łomży opracowało koncepcję w ramach powyższego zadania. Koszty na opracowanie zostały poniesione w 2023 r.

53. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w bud AiB

Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz remont tarasów z wymianą systemu orynnowania na budynkach A i B w DPS w Łomży. W 2022 r. w ramach powyższego zadania dokonano m.in. wymiany 36 okien w stołówce, kawiarni, w pokojach mieszkańców, bawialni, łazience, sali gimnastycznej, pokoju do rehabilitacji, szatni, w dyżurce oraz drzwi balkonowe w bawialni na I piętrze budynków DPS w Łomży. Koszt poniesiony na realizację zadania wyniósł 241 211,95 zł i został poniesiony ze środków Domu Pomocy Społecznej w Łomży.

54. „Instalacje fotowoltaiczne/ kolektory słoneczne na budynkach mieszkalnych na terenie miasta Łomża”

W Projekcie grantowym na budynkach mieszkalnych wykonano 85 szt. wszystkich instalacji, w tym: 19 instalacji mieszanych (19 szt. instalacji kolektorów słonecznych + 19 szt. instalacji fotowoltaicznej) oraz 47 szt. instalacji fotowoltaicznej do 5 kW. Głównym celem projektu było zwiększenie udziału rozproszonej produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w produkcji energii ogółem, ale też w zużyciu końcowym energii brutto. Efektem podjętych działań będzie redukcja emisji CO₂ i poprawa stanu środowiska. Koniec realizacji inwestycji przewidziany na 2023 r.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V. Gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.1. Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii. Wartość projektu ogółem wyniosła 1 940 918,94 zł, w tym kwota dofinansowania 1 255 793,24 zł.

55. Instalacje fotowoltaiczne na budynku PSZOK

W analizowanych latach nie wykonano instalacji fotowoltaicznych na budynku PSZOK.

56. Instalacje fotowoltaiczne oświetlenia obiektów sportowych (Stadion Miejski, Boisko Orlik przy I LO)

Pierwszym etapem realizacji niniejszego zadania jest opracowanie dokumentacji technicznej na instalację fotowoltaiczną oświetlenia obiektów sportowych (Stadion Miejski, Boisko Orlik przy I LO). W październiku 2022 r. podpisano Umowę z firmą na opracowanie ww. dokumentacji z terminem realizacji do 14.02.2023 r. Dokument finansowany w ramach umowy zawartej z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej - POPT 2014-2020.

57. Budowa hali garażowej w MPK, jako konstrukcję pod instalację fotowoltaiczną

Zadanie w trakcie realizacji. Końcem 2022 r. przystąpiono do postępowania na wyłonienie wykonawcy do opracowania dokumentacji projektowej dla ww. zadania.

58. Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynkach DPS

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 przez podmioty odpowiedzialne za wykonanie inwestycji.

59. Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii

MPEC Sp. z o.o. realizowało zadania w latach 2018-2020. Wybudowany został kocioł wodny o mocy 12,5 MW na paliwo biomasowe (zrębka drzewna).

60. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Na terenie Miasta Łomża w raportowanych latach modernizowano oświetlenie uliczne na energooszczędne. W 2021 r. wykonane zostały 2 linie oświetlenia ulicznego o łącznej długości 1 066 mb, w tym ilość punktów oświetlenia ulicznego LED wyniosła 56 szt. Na realizację zadania wydatkowano z budżetu miasta 144 485,77 zł.

Natomiast w 2022 r. wykonano 7 linii oświetlenia ulicznego o łącznej długości 8 383 mb, w tym ilość punktów oświetlenia ulicznego LED wyniosła 216 szt. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 960 315,66 zł.

61. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne

Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne realizowane jest na bieżąco, w ramach zaistniałej potrzeby.

62. Instalacja kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, mikroinstalacji wiatrowych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych

Mieszkańcy miasta instalowali pompy ciepła w swoich gospodarstwach domowych w ramach programu „Czyste powietrze”. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w zadaniu nr 37 pn. „Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności”.

63. Budowa biogazowni oraz wysokosprawne wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej w kogeneracji

W raportowanych latach wykonana została inwestycja polegająca na budowie kotła parowego o mocy 12,5 MW na paliwo biomasowe (zrębka drzewna), w kogeneracji. Koszt zadania wyniósł 57 601 664,33 zł, a środki na ten cel pochodziły z budżetu przedsiębiorstwa oraz w ramach otrzymanego dofinansowania z UE.

3.2. Zagrożenia hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 50 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed hałasem.

Tabela 20. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczanie emisji hałasu			
1.	Aktualizacja dla opracowania mapy akustycznej miasta Łomża dla dróg po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie	Miasto Łomża	↑
2.	Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Prezydent Miasta Łomża	↔
3.	Aktualizacja istniejących programów ochrony przed hałasem oraz opracowanie nowych w miarę zaistniałej potrzeby	Prezydent Miasta Łomża	↓
4.	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia przekroczeń	Prezydent Miasta Łomża	↓
5.	Przebudowa drogi gminnej nr 101035B ul. Kaliwody w Łomży	Miasto Łomża	↑
6.	Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Grabowej w Łomży	Miasto Łomża	↑
7.	Budowa drogi na odcinku od ul. Wojska Polskiego (DK61) do ul. Nowogrodzkiej (DW645) w Łomży	Miasto Łomża	↑
8.	Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Jaworowej w Łomży	Miasto Łomża	↑
9.	Przebudowa dróg gminnych nr 101110B (ul. Kazimierza Pułaskiego) i nr 101133B (ul. Strażacka) w Łomży	Miasto Łomża	↑
10.	Budowa dróg gminnych nr 101116B, nr 101201B oraz drogi na odcinku od drogi gminnej nr 101116B do drogi powiatowej nr 2608B w Łomży (przy Ks. Stanisława)	Miasto Łomża	↑
11.	Rozbudowa drogi gminnej nr 101204B w Łomży (ul. Bursztynowa)	Miasto Łomża	↑
12.	Budowa sięgacza ul. Zawadzkiej (na wysokości ul. Starej)	Miasto Łomża	↓
13.	Przebudowa ulic w Łomży: Chętnika, Raginisa, Ciborowskiego, Żwirki i Wigury, Wąskiej	Miasto Łomża	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
14.	Rozbudowa ul. Jasnej (DG101031B) oraz sięgacza ul. Wesolej (DG101150B) w Łomży	Miasto Łomża	↑
15.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2601B (ul. Dworna) oraz rozbudowa drogi powiatowej nr 2599B (ul. Giełczyńska) w Łomży	Miasto Łomża	↑
16.	Budowa ul. Kalinowej w Łomży	Miasto Łomża	↓
17.	„Remont drogi krajowej nr 61 - ul. Wojska Polskiego – III etap”	Miasto Łomża	↑
18.	Przebudowa mostu na rzece Łomżyczce w ciągu drogi krajowej DK 61 ul. Wojska Polskiego	Miasto Łomża	↑
19.	Przebudowa układu ulic Reymonta-Bema-Al. Piłsudskiego w Łomży	Miasto Łomża	↓
20.	Przebudowa ul. Kierzkowej w Łomży	Miasto Łomża	↓
21.	Przebudowa ul. Wojska Polskiego w Łomży (od ul. Fabrycznej do granic miasta)	Miasto Łomża	↓
22.	Przebudowa ul. Nowogrodzkiej w Łomży (odc. od ul. Wojska Polskiego do ul. Sikorskiego)	Miasto Łomża	↓
23.	Przebudowa ul. Szosy Zambrowskiej w Łomży (odc. od ul. Owocowej do granicy miasta)	Miasto Łomża	↓
24.	Przebudowa ul. Akademickiej w Łomży (odc. od ul. Pileckiego do ul. Poznańskiej)	Miasto Łomża	→
25.	Budowa ul. Wąskiej w Łomży (odc. od ul. Kazimierza Wielkiego do granicy miasta)	Miasto Łomża	↓
26.	Przebudowa ul. Kardynała S. Wyszyńskiego w Łomży	Miasto Łomża	↓
27.	Przebudowa ul. Poznańskiej (odc. I Wojska Polskiego-Piłsudskiego, odc. II Piłsudskiego - Cieślewskiego, odc. III Cieślewskiego - Poligonowa)	Miasto Łomża	↓
28.	Budowa przedłużenia ul. Kazańskiej w Łomży	Miasto Łomża	↓
29.	Przebudowa ul. Ogrodowej w Łomży	Miasto Łomża	→
30.	Przebudowa ul. Strzelców Kurpiowskich w Łomży	Miasto Łomża	→
31.	Przebudowa ul. Kołtąja w Łomży	Miasto Łomża	↓
32.	Budowa ul. Pawiej w Łomży	Miasto Łomża	↓
33.	Przebudowa Placu Niepodległości w Łomży	Miasto Łomża	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
34.	Budowa sięgacza ul. Nowogrodzkiej w Łomży	Miasto Łomża	↓
35.	Budowa drogi powiatowej ul. Jesiennej w Łomży (na odcinku od ul. Przykoszarowej do ul. Szosa do Mężenina)	Miasto Łomża	↑
36.	Rozbudowa drogi gminnej nr 101146B ul. Tkackiej w Łomży	Miasto Łomża	↑
37.	Rozbudowa drogi gminnej nr 101089B ul. Piaski w Łomży	Miasto Łomża	↑
38.	Rozbudowa drogi gminnej z sięgaczem – u. Wspólna (połączenie ul. Nowogrodzkiej z ul. Partyzantów) w Łomży	Miasto Łomża	↑
39.	Budowa dróg gminnych w Łomży (rejon ul. Żabiej)	Miasto Łomża	↑
40.	Przebudowa drogi gminnej ulicy Studenckiej (nr 101172B) W Łomży	Miasto Łomża	↓
41.	Przebudowa drogi gminnej nr 101155B ul. Topolowej w Łomży	Miasto Łomża	↓
42.	Przebudowa drogi gminnej nr 101038B ul. Kasztelańskiej	Miasto Łomża	↑
43.	Rozbudowa drogi gminnej ul. Słonecznikowej w Łomży	Miasto Łomża	↑
44.	Kontynuacja Prac w zakresie rozbudowy sieci ścieżek rowerowych na terenie miasta Łomża	Miasto Łomża	↑
45.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych	Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↑
46.	Przebudowa ładu komunikacyjnego w miejscach o dużym natężeniu ruchu	Urząd Miasta Łomża, GDDKiA, PZDW, PZD	↓
47.	Budowa/ rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	JST, GDDKiA, PZDW, PZD	↑
48.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania	Rada Miasta Łomża	↓
49.	Zakup urządzeń do pomiaru hałasu	WIOŚ	↓
50.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu	WIOŚ	↔

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Aktualizacja dla opracowania mapy akustycznej miasta Łomża dla dróg po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie

W 2022 roku wykonana została Strategiczna mapa hałasu Miasta Łomża dla dróg, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie. Strategiczna mapa hałasu to mapa sporządzona do celów całościowej oceny narażenia na hałas z różnych źródeł na danym terenie albo do celów sporządzania ogólnych prognoz dla danego terenu.

Obowiązek cyklicznego opracowywania strategicznych map hałasu wynika z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady Unii Europejskiej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. U. WE L 189 z dnia 18 lipca 2002 r.).

Wyniki pomiarów hałasu na terenie Miasta Łomża zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 21. Wyniki pomiarów hałasu na terenie Miasta Łomża w 2022 r.

Nr punktu pomiarowego	Najbliższy adres	Wys. [m]	Odleg. od drogi [m]	Wyniki pomiarów		Niepewność pomiaru U95 [dB]	
				LAeq D [dB]	LAeq N [dB]	Dzień	Noc
P01	ul. Bawełniana 42	4	10	66,4	62,2	1,2	1,2
P02	ul. Wojska Polskiego 106	4	10	66,1	62,3	1,2	1,2
P03	ul. Wojska Polskiego 10	4	10	66,7	63,6	1,2	1,2
P04	ul. Spokojna 190	4	10	64,6	58,6	1,2	1,2
P05	Aleja Legionów 83	4	10	65,5	61,9	1,2	1,2
P06	Aleja Legionów 28	4	10	66,8	62,3	1,2	1,2
P07	ul. Szosa Zambrowska 73A	4	10	66,2	61,8	1,2	1,2
P08	ul. gen. W. Sikorskiego 216	4	10	65,5	58,2	1,2	1,2
P09	ul. gen. W. Sikorskiego 209	4	10	66,3	57,6	1,2	1,2
P10	ul. Księcia Janusza I 16	4	20	60,4	52,7	1,2	1,2
P11	ul. L. Staffa 4	4	20	61,5	54,3	1,2	1,2
P12	ul. Księżnej Anny 2	4	20	58,8	50,5	1,2	1,2

źródło: Strategiczna mapa hałasu Miasta Łomża dla dróg, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie

2. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. Miasto Łomża w ramach zaistniałej potrzeby sporządza plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzaniem zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.

3. Aktualizacja istniejących programów ochrony przed hałasem oraz opracowanie nowych w miarę zaistniałej potrzeby

4. Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia przekroczeń

Prezydent Miasta Łomża w analizowanych latach nie realizował wyżej wymienionych zadań, z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

5. Przebudowa drogi gminnej nr 101035B ul. Kaliwody w Łomży

Przebudowa drogi gminnej ul. Kaliwody w Łomży zrealizowana została w latach 2021-2022. Wykonano nawierzchnię jezdni i chodników, wymianę słupów oświetleniowych z oprawami, część kanału deszczowego. Koszt zadania wyniósł 315 519,45 zł, a środki na ten cel pochodziły z budżetu miasta.

6. Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Grabowej w Łomży

Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Grabowej w Łomży o długości odcinka 783 m zrealizowana została w latach 2021-2022. Całkowity koszt zadania wyniósł 3 360 153,13 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2 017 176,68 zł.

7. Budowa drogi na odcinku od ul. Wojska Polskiego (DK61) do ul. Nowogrodzkiej (DW645) w Łomży

Budowa drogi na odcinku od ul. Wojska Polskiego (DK61) do ul. Nowogrodzkiej (DW 645) w Łomży (ul. Meblowa) –odcinek o długości 1 753 m zrealizowana została w latach 2021-2022. Całkowity koszt zadania wyniósł 13 269 124,54 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 8 800 031,77 zł.

8. Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Jaworowej w Łomży

Budowa drogi gminnej nr 101089B ul. Jaworowej w Łomży o długości odc. 720 m zrealizowana została w latach 2021-2022. Całkowity koszt zadania wyniósł 3 456 491,82 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2 034 515,89 zł.

9. Przebudowa dróg gminnych nr 101110B (ul. Kazimierza Pułaskiego) i nr 101133B (ul. Strażacka) w Łomży

Przebudowa dróg gminnych nr 101110B (ul. Kazimierza Pułaskiego) i nr 101133B (ul. Strażacka) w Łomży o długości odc. 892m zrealizowana została w latach 2020-2021. Całkowita wartość zadania wyniosła 4 464 769,68 zł, w tym kwota dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych wyniosła 2 683 080,65 zł.

10. Budowa dróg gminnych nr 101116B, nr 101201B oraz drogi na odcinku od drogi gminnej nr 101116B do drogi powiatowej nr 2608B w Łomży (przy Ks. Stanisława)

Budowa dróg gminnych nr 101116B, nr 101201B oraz drogi na odcinku od drogi gminnej nr 101116B do drogi powiatowej nr 2608B w Łomży (w obrębie ulic Ks. Stanisława) o długości odcinka 969 m zrealizowana została w latach 2020-2022. Całkowity koszt zadania wyniósł 4 050 336,59 zł, w tym kwota dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2 742 354,53 zł.

11. Rozbudowa drogi gminnej nr 101204B w Łomży (ul. Bursztynowa)

Rozbudowa drogi gminnej nr 101204B w Łomży (ul. Bursztynowa) o długości odcinka 502 m zrealizowana została w latach 2020-2021. Całkowity koszt zadania wyniósł 1 963 859,74 zł, w tym wartość dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych wyniosła 1 356 133,78 zł.

12. Budowa sięgacza ul. Zawadzkiej (na wysokości ul. Starej)

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022.

13. Przebudowa ulic w Łomży: Chętnika, Raginisa, Ciborowskiego, Żwirki i Wigury, Wąskiej

W 2022 r. rozpoczęta została przebudowa ulic w Łomży: Chętnika, Raginisa, Ciborowskiego, Żwirki i Wigury, Wąskiej. Koszty poniesione na zadanie w 2022 r. wyniosły 112 668,00 zł.

14. Rozbudowa ul. Jasnej (DG101031B) oraz sięgacza ul. Wesolej (DG101150B) w Łomży

Rozbudowa ul. Jasnej (DG101031B) oraz sięgacza ul. Wesolej (DG101150B) w Łomży o długości odcinka 489m została zrealizowana w latach 2021-2022. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 565 668,28 zł, w tym kwota dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wyniosła 1 350 317,15 zł.

15. Przebudowa drogi powiatowej nr 2601B (ul. Dworna) oraz rozbudowa drogi powiatowej nr 2599B (ul. Giełczyńska) w Łomży

Przebudowa drogi powiatowej nr 2601B (ul. Dworna) oraz rozbudowa drogi powiatowej nr 2599B (ul. Giełczyńska) w Łomży o długości odcinka 1053m/418m zrealizowana została w latach 2019-2021. Całkowity koszt zadania wyniósł 11 934 571,58 zł, w tym kwota

dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych 6 804 275,62 zł. W 2021 r. na inwestycję wydatkowano 2 846 807,05 zł ze środków własnych miasta.

16. Budowa ul. Kalinowej w Łomży

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022.

17. „Remont drogi krajowej nr 61 - ul. Wojska Polskiego – III etap”

Zadanie pn. „Remont drogi krajowej nr 61 - ul. Wojska Polskiego – III etap” realizowane w latach 2021-2023. Wyremontowano odcinek o łącznej długości 759 m oraz dodatkowy chodnik o długości 428 m. Koszty poniesione na realizację zadania wyniosły następująco:

- 2021 r. – 4 589 159,03 zł, w tym dofinansowanie 2 294 579,51 zł,
- 2022 r. – 3 453 232,11 zł, w tym dofinansowanie 1 446 332,14 zł.

18. Przebudowa mostu na rzece Łomżycze w ciągu drogi krajowej DK 61 ul. Wojska Polskiego

Przebudowa mostu na rzece Łomżycze w ciągu drogi krajowej DK 61 ul. Wojska Polskiego oraz kładki w okolicy ul. Wesolej realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 140 742,75 zł.

19. Przebudowa układu ulic Reymonta-Bema-Al. Piłsudskiego w Łomży

20. Przebudowa ul. Kierzkowej w Łomży

21. Przebudowa ul. Wojska Polskiego w Łomży (od ul. Fabrycznej do granic miasta)

22. Przebudowa ul. Nowogrodzkiej w Łomży (odc. od ul. Wojska Polskiego do ul. Sikorskiego)

23. Przebudowa ul. Szosy Zambrowskiej w Łomży (odc. od ul. Owocowej do granicy miasta)

Brak realizacji zadań w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

24. Przebudowa ul. Akademickiej w Łomży (odc. od ul. Pileckiego do ul. Poznańskiej)

Zadanie w trakcie realizacji. W latach 2022-2023 realizowana jest dokumentacja projektowa dla ww. zadania.

25. Budowa ul. Wąskiej w Łomży (odc. od ul. Kazimierza Wielkiego do granicy miasta)

26. Przebudowa ul. Kardynała S. Wyszyńskiego w Łomży

27. Przebudowa ul. Poznańskiej (odc. I Wojska Polskiego-Piłsudskiego, odc. II Piłsudskiego - Cieślewskiego, odc. III Cieślewskiego - Poligonowa)

28. Budowa przedłużenia ul. Kazańskiej w Łomży

Brak realizacji zadań w latach 2021-2022.

29. Przebudowa ul. Ogrodowej w Łomży

30. Przebudowa ul. Strzelców Kurpiowskich w Łomży

Zadania w trakcie realizacji. W 2022 r. przystąpiono do postępowania na wyłonienie wykonawcy do wykonania dokumentacji projektowej dla ww. zadań.

31. Przebudowa ul. Kołłątaja w Łomży

32. Budowa ul. Pawiej w Łomży

33. Przebudowa Placu Niepodległości w Łomży

34. Budowa sięgacza ul. Nowogrodzkiej w Łomży

Brak realizacji zadań w latach 2021-2022.

35. Budowa drogi powiatowej ul. Jesiennej w Łomży (na odcinku od ul. Przykoszarowej do ul. Szosa do Mężenina)

Budowa drogi powiatowej ul. Jesiennej w Łomży (na odcinku od ul. Przykoszarowej do ul. Szosa do Mężenina) realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 63 960,00 zł.

36. Rozbudowa drogi gminnej nr 101146B ul. Tkackiej w Łomży

Rozbudowa drogi gminnej nr 101146B ul. Tkackiej w Łomży realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 71 620,00 zł.

37. Rozbudowa drogi gminnej nr 101089B ul. Piaski w Łomży

Rozbudowa drogi gminnej nr 101089B – ul. Piaski w Łomży realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 48 954,00 zł.

38. Rozbudowa drogi gminnej z sięgaczem – ul. Wspólna (połączenie ul. Nowogrodzkiej z ul. Partyzantów) w Łomży

Rozbudowa drogi gminnej z sięgaczem – ul. Wspólna (połączenie ul. Nowogrodzkiej z ul. Partyzantów) w Łomży realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 48 339,00 zł.

39. Budowa dróg gminnych w Łomży (rejon ul. Żabiej)

Budowa dróg gminnych w Łomży (rejon ul. Żabiej) realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 117 660,00 zł.

40. Przebudowa drogi gminnej ulicy Studenckiej (nr 101172B) w Łomży

41. Przebudowa drogi gminnej nr 101155B ul. Topolowej w Łomży

Brak realizacji zadań w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

42. Przebudowa drogi gminnej nr 101038B ul. Kasztelańskiej

Przebudowa drogi gminnej nr 101038B – ul. Kasztelańskiej w Łomży realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 34 440,00 zł. W analizowanych latach wykonano również modernizację ul. Kasztelańskiej z chodnikami i parkingami za kwotę 25 830,00 zł.

43. Rozbudowa drogi gminnej ul. Słonecznikowej w Łomży

Rozbudowa drogi gminnej ul. Słonecznikowej w Łomży realizowana była w raportowanych latach. Środki przeznaczone na realizację zadania wyniosły 69 126,00 zł.

44. Kontynuacja Prac w zakresie rozbudowy sieci ścieżek rowerowych na terenie miasta Łomża

W 2022 r. wbudowywano ścieżki rowerowe m.in. na ul. Meblowej oraz w okolicy ulic Ks. Stanisława.

W grudniu 2021 r. ogłoszono przetarg nieograniczony pn. „Dostawa, instalacja i uruchomienie roweru publicznego w mieście Łomża w latach 2022-2025”. Przedmiotem zamówienia była dostawa systemu roweru publicznego w mieście Łomża wraz z jego instalacją, uruchomieniem i obsługą w okresie jego funkcjonowania tj. w latach 2022 – 2025. System roweru publicznego w mieście Łomża został uruchomiony w dniu 05.07.2022 r.

45. Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych

Wszelkie inwestycje związane z budową, przebudową, modernizacją dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych w latach 2021-2022 opisane zostały w całym dziale dot. zagrożenia hałasem.

46. Przebudowa ładu komunikacyjnego w miejscach o dużym natężeniu ruchu

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

47. Budowa/ rozbudowa sieci ścieżek rowerowych

W ramach rozbudowy/przebudowy dróg w latach 2021-2022 wykonano 1 277,5 m ścieżek rowerowych:

- ul. Kazimierza Pułaskiego 863 m - ścieżka rowerowa i ciąg pieszo-rowerowy,
- ul. Bursztynowa 92,5 m - ścieżka rowerowa i ciąg pieszo-rowerowy,

- ul. Jasna/Wesoła 31 m - ciąg pieszo-rowerowy,
- ul. Gielczyńska 291 m- ciąg pieszo-rowerowy).

Szczegółowa długość dróg dla rowerów oraz informacje nt. systemu rowerów publicznych w zarządzie gminy została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 22. Drogi dla rowerów oraz system rowerów publicznych na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022

	Jednostka	2021 r.	2022 r.
drogi dla rowerów ogółem	km	38,9	41,1
będących pod zarządem gminy	km	38,9	41,1
systemy rowerów publicznych	szt.	0	1
stacje	szt.	0	15
rowery ogółem	szt.	0	130
rowery zwykłe	szt.	0	100
rowery elektryczne	szt.	0	30
wypożyczenia rowerów	szt.	0	8 928

źródło: GUS

48. Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

49. Zakup urządzeń do pomiaru hałasu

W latach 2021 – 2022 nie zakupiono nowych urządzeń do pomiaru hałasu.

50. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku na bieżąco realizował Państwowy Monitoring Środowiska w zakresie hałasu. Wyniki zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 23. Hałas komunikacyjny z lat 2021-2022 na obszarze miasta Łomża

Nazwa odcinka drogi	Długość analizowanego odcinka [km]	Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj zagospodarowania terenu	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Zmierzone wartości Laeq [dB]	Wartość dopuszczalna dla pory dnia oraz pory nocy [dB]	Wielkość przekroczenia norm dopuszczalnych
Odcinek DK61 w Łomży ul. Wojska Polskiego (od ul. Poznańskiej do Placu T. Kościuszki)	2,24	PP - przy ul. Wojska Polskiego 106	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,046122	53,176458	Dzień 16h	2022-06-02	66,1	61,0	5,1
						Noc 8h		62,3		6,3
		PP - przy ul. Wojska Polskiego 10	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,066817	53,179422	Dzień 16h	2022-06-02	66,9	61,0	5,9
						Noc 8h		63,6		7,6
Odcinek DK63 na terenie m. Łomża ul. gen. Sikorskiego (od Al. Legionów do ul. Zawadzkiej)	0,20	PP - przy ul. gen. W. Sikorskiego 216	Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	22,072403	53,171731	Dzień 16h	2022-06-02	65,7	61,0	4,7
						Noc 8h		2022-06-02		58,3
Odcinek drogi powiatowej w m. Łomża ul. Zawadzka (od ul. gen. W. Sikorskiego do Al. Piłsudskiego)	0,94	PP - przy ul. Księżnej Anny 2	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	22,077364	53,165722	Dzień 16h	2022-06-02	59,2	65,0	brak
						Noc 8h		2022-06-02		50,6
Odcinek drogi powiatowej w m. Łomża Al. Piłsudskiego (od Al. Legionów do skrzyżowania z. Szosą Zambrowską)	0,40	PP - przy ul. Księcia Janusza I 16	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	22,084406	53,161822	Dzień 16h	2022-06-02	60,5	65,0	brak
						Noc 8h		2022-06-02		52,7
		PP - przy ul. L. Staffa 4	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	22,069525	53,161997	Dzień 16h	2022-06-02	61,6	65,0	brak
						Noc 8h		2022-06-02		54,3

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża za lata 2021-2022

Nazwa odcinka drogi	Długość analizowanego odcinka [km]	Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj zagospodarowania terenu	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Zmierzone wartości Laeq [dB]	Wartość dopuszczalna dla pory dnia oraz pory nocy [dB]	Wielkość przekroczenia norm dopuszczalnych
Odcinek dr. wojewódzkiej 667 w mieście Łomża Al. Legionów (od skrzyżowania z Al. Piłsudskiego do Placu T. Kościuszki)	1,80	PP - przy Al. Legionów 83	Tereny mieszkaniowo - usługowe	22,063525	53,167772	Dzień 16h	2022-06-02	65,6	65,0	0,6
						Noc 8h	2022-06-02	61,9	56,0	5,9
		PP- przy Al. Legionów 28	Tereny mieszkaniowo - usługowe	22,071031	53,176103	Dzień 16h	2022-06-02	66,9	65,0	1,9
						Noc 8h	2022-06-02	62,3	56,0	6,3
Odcinek DK61 w Łomży ul. Wojska Polskiego (od ul. Meblowej do ul. Poznańskiej)	1,15	PP - przy ul. Bawelniana 42	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,038447	53,175336	Dzień 16h	2022-06-02	66,4	61,0	5,4
						Noc 8h	2022-06-02	62,2	56,0	6,2
Odcinek dr. powiatowej w mieście Łomża Al. Piłsudskiego (od ul. Poznańskiej do ul. Spokojnej)	0,25	PP - przy ul. Spokojna 190	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,047592	53,169589	Dzień 16h	2022-06-02	64,8	61,0	3,8
						Noc 8h	2022-06-02	58,6	56,0	2,6
Odcinek DK 63 na terenie m. Łomża ul. Szosa Zambrowska (od ul. G. Sikorskiego do Al. Piłsudskiego)	1,00	PP - przy ul. Szosa Zambrowska 73A	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,085189	53,169175	Dzień 16h	2022-06-02	66,3	61,0	5,3
						Noc 8h	2022-06-02	61,8	56,0	5,8
Odcinek DK63 na terenie m. Łomża ul. gen. Sikorskiego (od ul. Wojska Polskiego do Al. Legionów)	0,85	PP - przy ul. W. Sikorskiego 209	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22,064747	53,174864	Dzień 16h	2022-06-02	66,4	61,0	5,4
						Noc 8h	2022-06-02	57,7	56,0	1,7

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku

Tabela 24. Hałas przemysłowy z lat 2021-2022 na obszarze miasta Łomża

Nazwa zakładu przem.	PKD - kod działalności	Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj zabudowy	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Uzyskane wartości Laeq [dB]	Poziom dopuszczalny dla pory dnia i pory nocy [dB]	Wielkość przekroczenia [dB]
DE HEUS Sp. z o.o. Wytwórnia Pasz w Łomż	10.91.Z	PP - na terenie chronionym posesji przy ul. POZNAŃSKIEJ 118	Zabudowa zagrodowa	22,037139	53,164222	Dzień 8h	2022-11-09	45,2	55,0	brak
						Noc 1h		43,8	45,0	brak
		PP - na terenie chronionym posesji ul. POZNAŃSKA 114	Zabudowa zagrodowa	22,037639	53,164583	Dzień 8h	2022-11-09	48,1	55,0	brak
						Noc 1h		45,0	45,0	brak
Ciepłownia Miejska w Łomży	35.11.Z	PP - przy granicy terenu zabudowy wielorodzinnej (ul. W. Polskiego 161A)	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i zamieszkania zbiorowego	22,038944	53,174028	Dzień 8h	2021-11-30	46,2	55,0	brak
						Noc 1h		42,8	45,0	brak
		PP - przy granicy budynku oświaty (ul. Ciepła 22)		22,034356	53,170381	Dzień 8h	2021-11-30	45,5	55,0	brak
		PP - przy granicy terenu zabudowy jednorodzinnej z usługami (ul. Poznańska 86)	Zabudowa mieszkaniowo - usługowa	22,041550	53,168756	Dzień 8h	2021-11-30	47,7	55,0	brak
Noc 1h	42,4					45,0		brak		

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku

3.3. Pola elektromagnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed promieniowaniem.

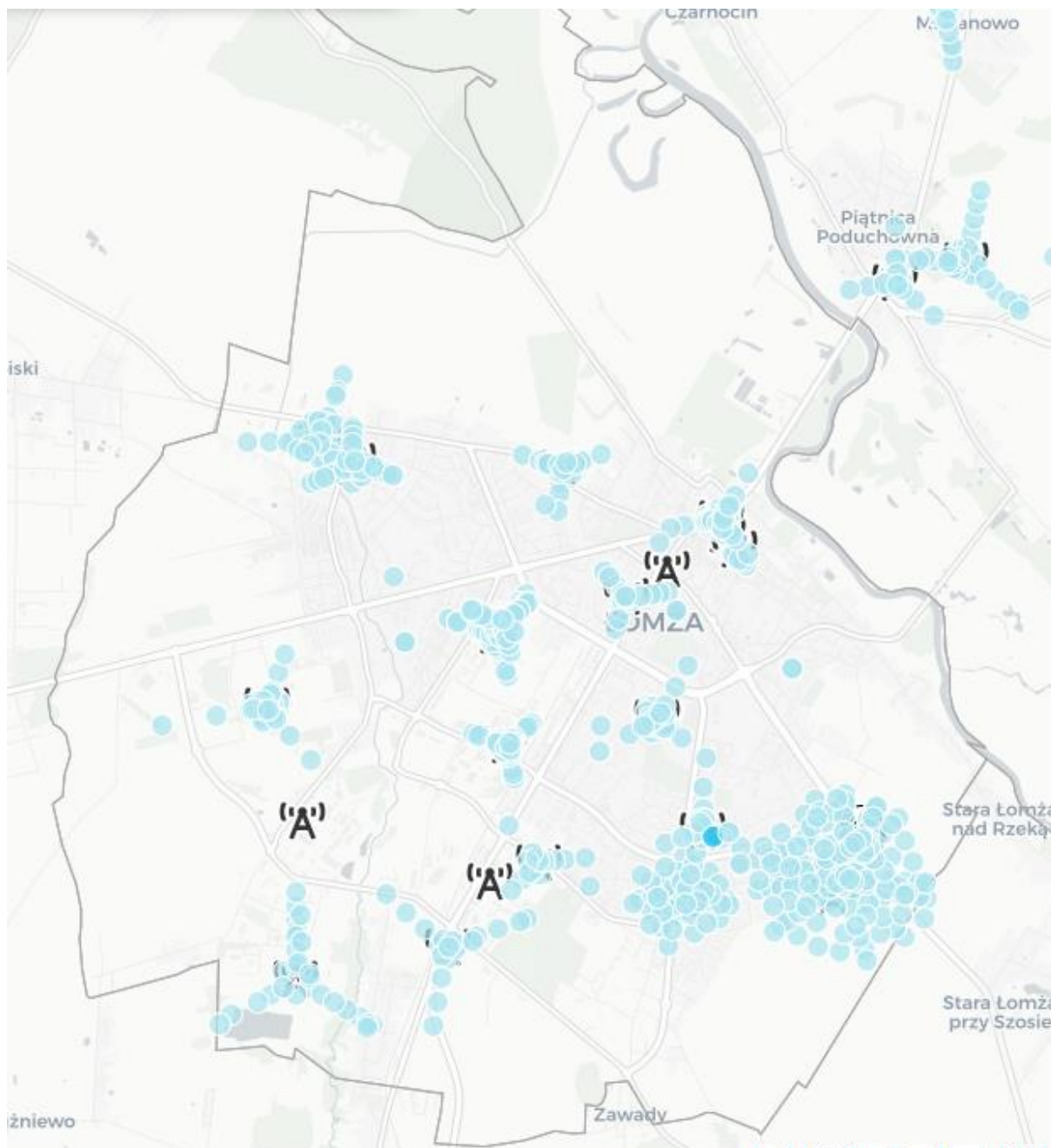
Tabela 25. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi			
1.	Analizy stacji bazowych	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Prezydent Miasta Łomża	↔
3.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego	WIOŚ	↔
4.	Zakup i wymiana urządzeń do pomiaru pól elektromagnetycznych	WIOŚ	↓

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Analizy stacji bazowych

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności przez rezydenta Miasta Łomża. Poniższa mapa przedstawia położenie stacji bazowych telefonii komórkowej i nadajników DVB-T na terenie Miasta Łomża.



Rysunek 14. Lokalizacja instalacji emitujących PEM oraz nadajników DVB-T na terenie miasta Łomża

źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

2. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. Miasto Łomża w ramach zaistniałej potrzeby opracowuje i aktualizuje plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

3. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego

Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego. Miasto Łomża w ramach I cyklu pomiarowego (lata 2021-2022) było badane w 2022 roku w wytypowanych trzech punktach pomiarowych zgodnie z rozporządzeniem (Dz.U. 2020 poz. 2311). Rezultaty z badań zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Wykaz punktów i prezentacja wyników pomiarów fragmentu stałej sieci monitoringu dot. miasta Łomża

Kod punktu pomiarowego	B_2022_C_1	B_2022_C_2	B_2022_C_3
Adres punktu pomiarowego	Łomża, ul. Talesa z Miletu 26	Łomża, ul. Kolegialna	Łomża, ul. Niemcewicza
Długość geograficzna	22.09005	22.1538	22.073161
Szerokość geograficzna	53.161056	53.182294	53.1581
Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	1,4	0,8	*
Niepewność pomiaru [V/m]	0,7	0,5	-
Wartość wskaźnika WMe	0,08	0,06	-

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku

*Wartości zmierzone poniżej dolnego progu oznaczalności sondy pomiarowej tj. < 0,8

4. Zakup i wymiana urządzeń do pomiaru pól elektromagnetycznych

W latach 2021 – 2022 urządzenia do pomiaru pól elektromagnetycznych nie były wymieniane.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 18 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami.

Tabela 27. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych			
1.	Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Budowa sztucznego zbiornika na terenach zalewowych (współpraca z Gm. Piątnica i Pow. Łomżyński)	Prezydent Miasta Łomża	↓
3.	Etap II Budowa bulwarów nad Narwią	Miasto Łomża	→
4.	ETAP III Budowa bulwarów nad Narwią	Miasto Łomża	→
5.	Mini Bulwary nad rzeką Łomżyczką	Miasto Łomża	↑
6.	Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZPR dla regionu wodnego Środkowej Wisły)	RZGW	↓
7.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy	RZGW	↓
8.	Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy	RZGW	↓
9.	Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych	Urząd Miasta Łomża, właściciele gruntów	↓
10.	Zagospodarowanie brzegów rzek i jezior (w tym infrastruktura turystyczna i rekreacyjna)	Urząd Miasta Łomża, właściciele gruntów	→
11.	Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych	RZGW	↓
12.	Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów	RZGW, Urząd Miasta Łomża	↓
13.	Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb	RZGW, Urząd Miasta Łomża, administratorzy cieków i obiektów	↔
14.	Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory	RZGW, RDOŚ, Urząd Miasta Łomża, NGO, administratorzy cieków i obiektów, PK	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
15.	Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)	RZGW, PGL LP, RDOŚ, Urząd Miasta Łomża, administratorzy cieków i obiektów, PK	↓
16.	Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa ekologicznego, utrzymanie stref buforowych, miedz śródpolnych i zachowanie terenów bagiennych)	PODR, Urząd Miasta Łomża, właściciele gospodarstw rolnych, podmioty gospodarcze działające w rolnictwie, parki narodowe, parki krajobrazowe	↔
17.	Monitoring jakości wód w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli	WSSE	↔
18.	Promowanie wody do picia jako alternatywy dla konsumpcji wód stołowych i napojów sprzedawanych w opakowaniach	spółki wodociągowe	↑

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód

W placówkach oświatowych na terenie Miasta Łomża prowadzone są zajęcia oraz akcje edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód.

2. Budowa sztucznego zbiornika na terenach zalewowych (współpraca z Gm. Piątница i Pow. Łomżyński)

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

3. Etap II Budowa bulwarów nad Narwią

4. ETAP III Budowa bulwarów nad Narwią

Budowa bulwarów nad Narwią w Łomży (Etap II i III) obecnie jest w trakcie realizacji. W dniu 21.12.2021 r. podpisano umowę o dofinansowanie z Ministerstwem Rozwoju i Polityki Regionalnej na realizację projektu pn. „Łomża – Miasto, w którym żyję i pracuję” finansowanego z NMF 2014-2021. Głównym zadaniem inwestycyjnym w ramach projektu była budowa bulwarów nad Narwią (zagospodarowanie plaży miejskiej). Rzeczowa realizacja zadania przewidziana została do końca 2024 r. We wrześniu 2022 r. ogłoszono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 06.03.2023 r. Trwa weryfikacja ofert. Dodatkowo w ramach projektu w 2022 r. dokonano wykupu gruntów pod planowaną inwestycję oraz dokonano aktualizacji dokumentacji projektowej.

Również w dniu 29.07.2021 r. złożono wnioski o dofinansowanie do BGK Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na rzeczową realizację zadania. W listopadzie 2021 r. wystawiona została przez BGK wstępna promesa dla zadania np. „Budowa bulwarów nad Narwią w Łomży (Etap II: Port Łomża – Kąpielisko przy Moście Hubala, Etap III: most przy ul. Zjazd – istniejące bulwary)”.

Kwota całkowita zadania wyniesie 42 000 000,00 zł, w tym kwota otrzymanego dofinansowania: 37 800 000,00 zł. Rzeczowa realizacja zadania: 2022-2025 r. W analizowanych latach na realizację zadania przeznaczono 612 338,05 zł.

5. Mini Bulwary nad rzeką Łomżyczką

W analizowanych latach w ramach realizacji zadania wykonano budowę nawierzchni chodnika na terenie mini bulwarów nad Łomżyczką. Koszt realizacji zadania wyniósł 199 251,00 zł.

6. Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZPR dla regionu wodnego Środkowej Wisły)

RZGW w Białymstoku w analizowanych latach nie realizowało zadania na terenie Miasta Łomża.

7. Opracowanie i wdrażanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy

W latach 2021-2022 RZGW w Białymstoku nie realizowało działań na terenie miasta wynikających z obowiązującego Planu. W 2022 r. w ramach przystąpienia do aktualizacji Planu (na lata 2023-2027) opracowano harmonogram działań do kolejnej aktualizacji.

8. Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy

RZGW w Białymstoku w analizowanych latach nie realizowało zadania na terenie Miasta Łomża.

9. Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych

Brak realizacji ww. zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

10. Zagospodarowanie brzegów rzek i jezior (w tym infrastruktura turystyczna i rekreacyjna)

Zadanie w trakcie realizacji. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w zadaniu nr 3 i 4 pn. „Etap II i III - Budowa bulwarów nad Narwią”.

11. Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych

12. Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów

RZGW w Białymstoku w analizowanych latach nie realizowało ww. zadań na terenie Miasta Łomża.

13. Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Zadanie realizowane przez podmioty odpowiedzialne w ramach wystąpienia potrzeby. Wody Polskie w ramach zarządzania środowiskiem wodnym prowadzą działania na rzecz renaturyzacji, udrażniania rzek i modernizacji budowli piętrzących dla migracji ryb na terenie całej Polski.

14. Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Zadanie polegające na ochronie, zachowaniu i przywracaniu biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory realizowane przez podmioty odpowiedzialne w ramach bieżącej działalności.

15. Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)

RZGW w Białymstoku w analizowanych latach nie realizowało zadania na terenie Miasta Łomża.

16. Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa ekologicznego, utrzymanie stref buforowych, miedz śródpolnych i zachowanie terenów bagiennych)

Zadanie realizowane przez odpowiedzialne podmioty w ramach bieżącej działalności.

17. Monitoring jakości wód w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli

Zadanie realizowane na bieżąco. Na stronie internetowej kąpieliska na terenie miasta Łomża zamieszczane są informacje o stanie wody wg. przeprowadzanych badań. Podmioty odpowiedzialne realizują wszelkie działania ograniczające wpływ rolnictwa na środowisko, umożliwiające bardziej efektywne i przyjazne dla środowiska wykorzystanie zasobów, np. gleby, ziemi, wody, maszyn, środków ochrony roślin, nasion, nawozów czy energii, przy zachowaniu opłacalności produkcji rolniczej i jej akceptacji społecznej.

18. Promowanie wody do picia jako alternatywy dla konsumpcji wód stołowych i napojów sprzedawanych w opakowaniach

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży w raportowanym okresie wystawiało stosika z wodą kranową na imprezach masowych organizowanych na

terenie miasta Łomża, przeprowadzanie kampanii edukacyjnych w szkołach i przedszkolach. Na terenie Miasta przeprowadzono również wykład „Woda – źródło życia – teraźniejszość i przyszłość” organizowany przez Uniwersytet Śląski.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 38 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 28. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej			
1.	Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Ustalanie w drodze decyzji strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych	Wody polskie	↓
3.	Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą (w tym zbiorniki wyrównawcze)	Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↓
4.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↑
5.	Wymiana rur azbestowych na PCV	Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	↔
6.	Przejmowanie w eksploatację lub na stan spółki, obcej lub o nieregulowanym stanie prawnym infrastruktury przesyłowej wodociągowej i kanalizacyjnej służącej zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków	PBPP, Urząd Miasta Łomża, Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
7.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	Urząd Miasta Łomża	↑
8.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)	Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne, ZOZ	↑
9.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)	Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne, zarządcy dróg	↑
10.	Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/remont przepompowni ścieków)	Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↑
11.	Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych	Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
12.	Usprawnienie gospodarki osadowej	Urząd Miasta Łomża, spółki wodno-kanalizacyjne	↓
13.	Opomiarowanie i wizualizacja pracy studni w SUW	Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
14.	Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej	Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
15.	Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody	Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
16.	Modernizacja i rozwój zdalnych odczytów wodomierzy głównych	Spółki wodno-kanalizacyjne	↓
17.	Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody	WIOŚ	↔
18.	Doposażenie systemu monitoringu wód w sprzęt, urządzenia i oprogramowanie	WIOŚ	↑
19.	Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	WSSE	↔
20.	Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki	JST, spółki wodno-kanalizacyjne	↑
21.	Przebudowa wodociągu rozdzielczego ø110 mm 400 m pl. Kościuszki	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
22.	Przyłączenie gminy Piątnica do miejskiej sieci wodociągowej ø 200 mm dł. 823 m (do rzeki przy starym moście)	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	→
23.	Przebudowa wodociągu Ø300 dł. 1350 m ul. Poznańska od ul. Legionów do ul. Cieślowskiego	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	→
24.	Przebudowa wodociągu Ø150 dł. 900 m ul. Wojska Polskiego od ul. Spokojnej od ul. Browarnej	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	→
25.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody	Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe	→
26.	Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej (w tym zbiorników wody uzdatnionej)	Urząd Miasta Łomża, spółki wodociągowe, PEC	→
Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych			
27.	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łomży	Miejskie Przedsiębiorstwo	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
		Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	
28.	Wymiana kabli zasilających Miejską Oczyszczalnię Ścieków o łącznej długości ok. 5,5 km	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
29.	Modernizacja układu sterowania krat gęstych i prasopłuczki na oczyszczalni ścieków	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
30.	Modernizacja układu sterowania ujęć wody	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↑
31.	Modernizacja zasilania w SUW Podgórze	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
32.	Modernizacja zasilań SUW Rybaki	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
33.	Modernizacja kraty rzadkiej na oczyszczalni ścieków	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
34.	Modernizacja filtra workowego na oczyszczalni ścieków	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↑
35.	Budowa dublera Kolektora A o średnicy $\varnothing 1200$ i długości ok. 1400 m	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	→
36.	Przebudowa kanału sanitarnego dn200 ul. Wyzwolenia - rękaw	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↑
37.	Przebudowa kanału sanitarnego dn 200 ul. Broniewskiego, Reymonta – rękaw	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓
38.	Programy ogólny kanalizacji sanitarnej	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.	↓

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W ramach bieżącej działalności co roku sporządza się i przekazuje sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Obowiązek przekazania sprawozdania we wskazanym terminie wynika z art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, a w przypadku jego zaniechania art. 89 ust. 1a oraz art. 90 ust. 2 zobowiązują Wody Polskie do wystąpienia o jego przekazanie lub uzupełnienie.

2. Ustalanie w drodze decyzji strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych

RZGW w analizowanych latach nie ustanawiało stref ochrony bezpośredniej na terenie miasta z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

3. Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą (w tym zbiorniki wyrównawcze)

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

4. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży na zadania związane z budową, rozbudową oraz modernizacją sieci wodociągowej w latach 2021-2022 wydatkowało ze środków własnych kwotę w wysokości 1 252 883,00 zł.

5. Wymiana rur azbestowych na PCV

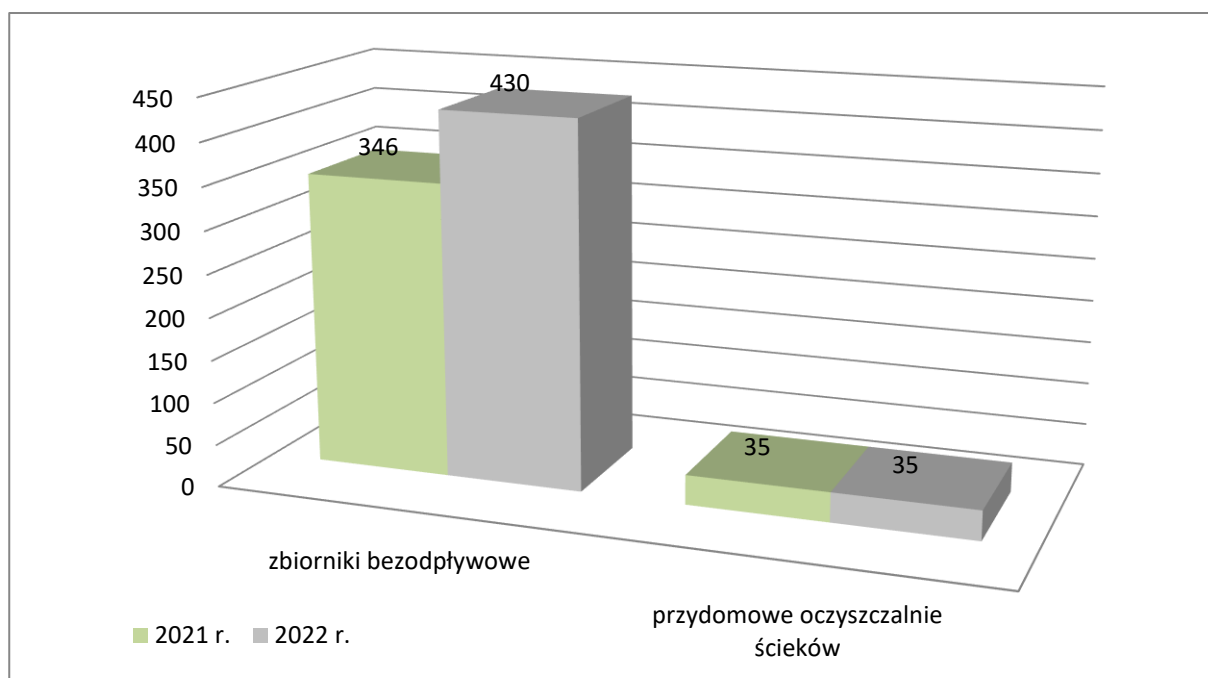
Na terenie Miasta Łomża w raportowanych latach MPWiK w Łomży nie wymieniało rur azbestowych na PCV z uwagi na brak takich rur.

6. Przejmowanie w eksploatację lub na stan spółki, obcej lub o nieuregulowanym stanie prawnym infrastruktury przesyłowej wodociągowej i kanalizacyjnej służącej zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

7. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków

Mieszkańcy Miasta w raportowanych latach budowali indywidualne systemy oczyszczania ścieków, w ramach zaistniałej potrzeby. Informacje o ilości zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków na terenie miasta zostały przedstawione na wykresie poniżej.



Rysunek 15. Zbiorniki bezodpływowe oraz prywatne oczyszczalnie ścieków na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022

źródło: GUS

8. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży na zadania związane z budową, rozbudową oraz modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemów odprowadzania ścieków) w latach 2021-2022 wydatkowało ze środków własnych kwotę w wysokości 2 379 263,00 zł. W ramach zadania wykonane zostały budowy jak i przebudowy odcinków sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Łomża.

9. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)

Miasto Łomża w 2021 r. wykonało budowę 2 odcinków kanalizacji deszczowej o łącznej długości 696,50 mb za kwotę 571 415,20 zł, natomiast w 2022 r. wykonano 7 odcinków o łącznej długości 5 674,02 mb za kwotę 4 854 323,84 zł.

10. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/ remont przepompowni ścieków)

Realizacja projektu pn. „Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków oraz uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Łomży” wykonywana była w ramach działania 2.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Zakres projektu obejmował rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Łomży obejmującą część mechaniczną, biologiczną oraz węzeł gospodarki osadowej. W ramach zadania modernizowany został również system cieplny na oczyszczalni. Na potrzeby oczyszczalni zakupione zostały 2 agregaty kogeneracyjne. Prócz modernizacji oczyszczalni

ścieków, projekt zakładał również budowę nowych odcinków kanalizacji sanitarnej – 1,04 km oraz budowę sieci wodociągowej – 0,16 km i przebudowę wodociągu 0,75 km. Dodatkowo zakupiono koparko-ładowarkę oraz wywrotkę.

Koszt zadania wyniósł 37 706 800,00 zł. Środki na ten cel pochodziły z POIiŚ, NFOŚiGW oraz środków własnych MPWiK w Łomży.

11. Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych
12. Usprawnienie gospodarki osadowej
13. Opomiarowanie i wizualizacja pracy studni w SUW
14. Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej
15. Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody
16. Modernizacja i rozwój zdalnych odczytów wodomierzy głównych

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadań w latach 2021-2022.

17. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienia wyników klasyfikacji i oceny wskaźników jakości jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) za lata 2016- 2021. Zestawienie zawiera dane dotyczące dwóch JCWP przepływających przez teren Łomży.

Tabela 29. Ocena stanu wód wraz z klasyfikacją elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp), które płyną na terenie Łomży

Kod ppk	PL01S0801_1346	PL01S0801_2295
Nazwa ppk	Łomżyczka - ujście	Narew - Nowogród (powyżej ujścia Pisy)
Kod jcwp	PLRW20001726369	PLRW20002126399
Nazwa jcwp	Łomżyczka	Narew od Biebrzy do Pisy
Typ abiotyczny jcwp	17	21
Klasa elementów biologicznych		
Rok najstarszych badań	2019	2017
Rok najnowszych badań	2019	2020
Klasa	4	3
Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		
Rok najstarszych badań	2016	2017

Rok najnowszych badań	2019	2020
Klasa	>2	>2
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)		
Rok najstarszych badań	2016	2017
Rok najnowszych badań	2019	2017
Klasa	2	2
Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego		
Rok najstarszych badań	2016	2017
Rok najnowszych badań	2019	2020
Klasa	4	3
Stan / potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Klasyfikacja stanu chemicznego		
Rok najstarszych badań	2016	2017
Rok najnowszych badań	2021	2021
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
Ocena stanu jcwp		
Rok najstarszych badań	2016	2017
Rok najnowszych badań	2021	2021
Ocena	zły stan wód	zły stan wód

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku

Wyniki badania wód za 2022 rok są w trakcie weryfikacji. Po zatwierdzeniu będą opublikowane na stronie: www.gov.pl/web/gios - *Co robimy - Monitoring i ocena stanu środowiska – Monitoring wód – Monitoring wód powierzchniowych – System monitoringu i klasyfikacji wód - Rzeki – Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (Piotr Panek) – Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela*. W cyklu wodnym 2022-2027 został zmieniony podział rzeki Narew na jednolite części wód powierzchniowych. Do roku 2021 funkcjonowała JCWP Narew od Biebrzy do Pisy – PLRW20002126399, z reprezentatywnym punktem pomiarowym dla całej jcwp – w Nowogrodzie, powyżej ujścia Pisy. Od 2022 roku jest to JCWP Narew od Biebrzy do Omulwi – PLRW20001226539. Reprezentatywny punkt pomiarowy dla tej części wód wyznaczony został w Ostrołęce na terenie woj. mazowieckiego. JCWP Łomżyczka, z punktem reprezentatywnym wyznaczonym na odcinku ujściowym, funkcjonuje w nowym cyklu bez zmian.

18. Doposażenie systemu monitoringu wód w sprzęt, urządzenia i oprogramowanie

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku w analizowanym okresie zakupił zestaw do oznaczania azotu Kjeldahla, listwę ekstrakcyjną do sączenia prób, siatkę fitoplanktonową, czerpaki do pobierania prób, sondę do pobornika Avalanche, ekzykator szafkowy. Środki na zakup pochodziły z NFOŚiGW, PGW WP oraz GIOŚ.

19. Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. Informacje o jakości wody przeznaczonej do spożycia udostępniane są mieszkańcom za pośrednictwem strony internetowej urzędu.

20. Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży w raportowanych latach Organizowało wycieczki po terenie oczyszczalni i laboratorium dla uczniów szkół i przedszkoli, organizacja konkursów plastycznych o tematyce ochrony środowiska, kampanie informacyjne w szkołach i przedszkolach.

21. Przebudowa wodociągu rozdzielczego \varnothing 110 mm 400 m pl. Kościuszki

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

22. Przyłączenie gminy Piątnica do miejskiej sieci wodociągowej \varnothing 200 mm dł. 823 m (do rzeki przy starym moście)

23. Przebudowa wodociągu \varnothing 300 dł. 1350 m ul. Poznańska od ul. Legionów do ul. Cieślowskiego

24. Przebudowa wodociągu \varnothing 150 dł. 900 m ul. Wojska Polskiego od ul. Spokojnej od ul. Browarnej

25. Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody

26. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej (w tym zbiorników wody uzdatnionej)

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadań w latach 2021-2022. Zadania przewidziane do realizacji w latach późniejszych.

27. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łomży

Opis zadania został przedstawiony powyżej w zadaniu nr 10 pn. „Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/ remont przepompowni ścieków)”.

28. Wymiana kabli zasilających Miejską Oczyszczalnię Ścieków o łącznej długości ok. 5,5 km

29. Modernizacja układu sterowania krat gęstych i prasopłuczki na oczyszczalni ścieków

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadań w latach 2021-2022. Zadania przewidziane do realizacji w latach późniejszych.

30. Modernizacja układu sterowania ujęć wody

Na modernizację układów sterowania oraz wymianę sterowników w latach 2021-2022 wydatkowano ze środków własnych MPWiK Sp. z o.o. w Łomży 183 760,00 zł.

31. Modernizacja zasilania w SUW Podgórze

32. Modernizacja zasilania SUW Rybaki

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadań w latach 2021-2022. Realizacja przewidziana została na rok 2024.

33. Modernizacja kraty rzadkiej na oczyszczalni ścieków

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało zadania w latach 2021-2022.

34. Modernizacja fitra workowego na oczyszczalni ścieków

W 2021 roku za kwotę 102 700,00 zł ze środków własnych MPWiK w Łomży zakupiono oraz wymieniono filtry.

35. Budowa dublera Kolektora A o średnicy \varnothing 1200 i długości ok. 1400 m

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadania w latach 2021-2022. Realizacja przewidziana została na lata 2026-2027.

36. Przebudowa kanału sanitarnego dn200 ul. Wyzwolenia - rękaw

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży w 2022 roku przebudowało kanał metodą rękawa. Koszt zadania wyniósł 298 500,00 zł i został poniesiony ze środków własnych przedsiębiorstwa.

37. Przebudowa kanału sanitarnego dn200 ul. Broniewskiego, Reymonta – rękaw

38. Programy ogólny kanalizacji sanitarnej

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży nie realizowało ww. zadań w latach 2021-2022.

3.6. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zasoby geologiczne.

Tabela 30. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby oraz zasoby geologiczne

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów naturalnych			
1.	Wydawanie decyzji w zakresie realizacji ustawy Prawa górniczego i geologicznego	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Prezydent Miasta Łomża	↓
3.	Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie surowców naturalnych	Prezydent Miasta Łomża	↓
4.	Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	Urząd Miasta Łomża, właściciele gruntów	↓
5.	Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami	Urząd Miasta Łomża	↔

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Wydawanie decyzji w zakresie realizacji ustawy Prawa górniczego i geologicznego

Zadanie realizowane przez UM w ramach bieżącej działalności. Zatwierdzone są projekty robót oraz dokumentacji geologicznych.

2. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

3. Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie surowców naturalnych

4. Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin

Na terenie Miasta Łomża nie znajdują się złoża kopalin w związku z czym brak możliwości oraz konieczności realizacji zadań.

5. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami

Zadanie realizowane na bieżąco. Miasto opracowuje i aktualizuje plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami w ramach zaistniałej potrzeby.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 11 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gleby.

Tabela 31. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi			
1.	Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Wydawanie decyzji o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia	Prezydent Miasta Łomża	↑
3.	Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu	Prezydent Miasta Łomża	↓
4.	Uzgodnienie dokumentacji projektowych do wydania decyzji rekultywacji terenu	Prezydent Miasta Łomża	↔
5.	Wydanie decyzji uwzględniającej kierunek rekultywacji o charakterze zadrzewionym, leśnym lub przeznaczonym pod zieleń publiczną	Prezydent Miasta Łomża	↔
6.	Określanie warunków rekultywacji i zagospodarowania gruntów przemysłowych	Prezydent Miasta Łomża	↓
7.	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)	Urząd Miasta Łomża	↓
8.	Realizacja działań zapobiegających erozji	Urząd Miasta Łomża, właściciele/ zarządcy gruntów	↔
9.	Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej na terenach rolnych, łąkowych i wodno-błotnych	Urząd Miasta Łomża, właściciele/ zarządcy gruntów	↔
10.	Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych	Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe, ARMiR, podmioty gospodarcze	↔
11.	Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi	ODR, Urząd Miasta Łomża	↔

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów na których zostały przekroczone standardy jakości gleb

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. W analizowanym okresie nie zgłoszono nowych obszarów o przekroczonych standardach jakości gleb.

2. Wydawanie decyzji o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia

Prezydent Miasta Łomża w 2022 roku wydał 6 decyzji nakazujących odnowienie lasu.

3. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu

W latach 2021-2022 nie wydawano decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

4. Uzgodnienie dokumentacji projektowych do wydania decyzji rekultywacji terenu

Prezydent Miasta Łomża uzgadnia dokumentację projektową do wydania decyzji rekultywacji terenu w sposób ciągły w ramach bieżącej działalności.

5. Wydanie decyzji uwzględniającej kierunek rekultywacji o charakterze zadrzewionym, leśnym lub przeznaczonym pod zielen publiczną

Prezydent Miasta Łomża realizuje zadanie w ramach bieżącej działalności.

6. Określanie warunków rekultywacji i zagospodarowania gruntów przemysłowych

Brak realizacji zadania na terenie Miasta Łomża z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

7. Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)

Na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 nie zidentyfikowano wystąpienia dzikich wysypisk śmieci.

8. Realizacja działań zapobiegających erozji

Działania realizujące w celu zapobiegania erozji na terenie Miasta Łomża wykonywane są w ramach bieżącej działalności. Zarządcy gruntów w agrotechnice przeciwozyjnej zwracają uwagę na kierunek siewu i sadzenia, który podobny jak uprawa roli, powinien być wykonany w poprzek nachylenia. Termin siewu, zwłaszcza roślin ozimych, powinien być możliwie wczesny, ponieważ wtedy rośliny dobrze ukorzeniają się i rozkrzewiają, a przez to stanowią lepszą ochronę przed erozją. Wskazany jest również głębszy siew nasion, który chroni je przed bezpośrednim zmywaniem, a tworzące się węzły krzewienia przed odslanianiem przez wiatr i wodę. Również co 3-4 lata przeprowadzają głęboszowanie.

9. Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej na terenach rolnych, łąkowych i wodno-błotnych

Pomioty odpowiedzialne za realizację zadania prowadzą w ramach bieżącej działalności właściwą gospodarkę wodną na terenach rolnych, łąkowych oraz wodno-błotnych.

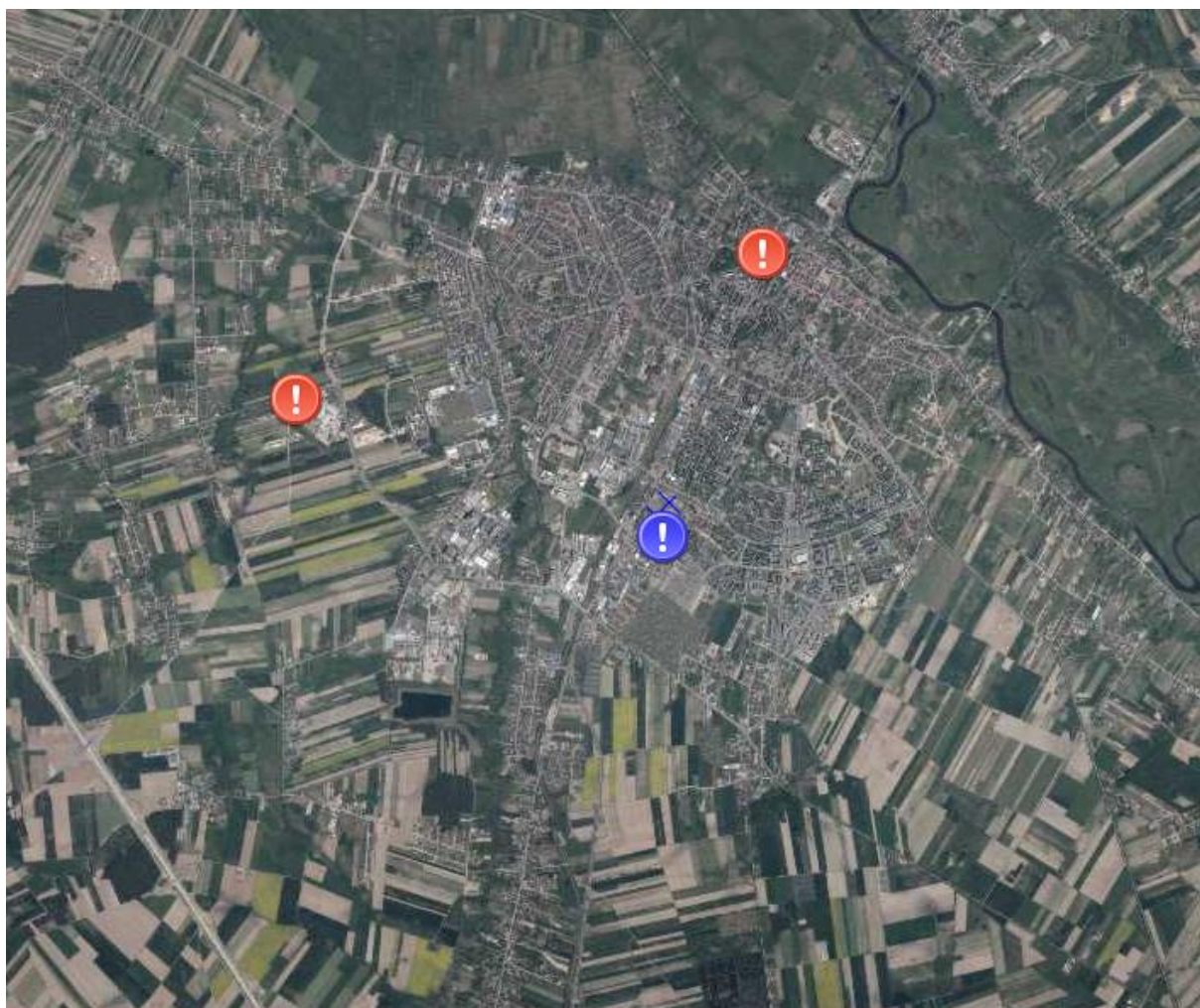
10. Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w ramach bieżącej działalności rozpoznawała obszary zanieczyszczeń na terenie Miasta Łomża. Z mapy przedstawionej poniżej wynika, że na terenie miasta wystąpiło 1 zanieczyszczenie powierzchni ziemi:

- Substancje: Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(b)fluoranten; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen,
Status: teren, na którym zakończono remediacje,

oraz 2 szkody w środowisku:

- Komponent: powierzchnia ziemi,
Substancje: Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn,
Status: zakończone działania zapobiegawcze lub naprawcze,
- Komponent: powierzchnia ziemi,
Substancje: Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn,
– Status: zakończone działania zapobiegawcze lub naprawcze.



Rysunek 16. Obszary zanieczyszczone na terenie Miasta Łomża

źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

11. Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łomży na bieżąco prowadzi szkolenia oraz udziela rad w celu promowania zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi.

Ponadto, Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Białymstoku w analizowanych latach wykonała badania zestawienia odczynu i zasobności gleb w makroelementy w 8 gospodarstwach z terenu Miasta Łomża. Wyniki zostały zaprezentowane poniżej.

Tabela 32. Zestawienie odczynu i zasobności gleb w makroelementy na terenie Miasta Łomża

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana [ha]	Ilość próbek	Kategoria agronomiczna gleby					Odczyn pH					Potrzeby wapnowania				
			bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka	organiczna	bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka	organiczna	bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka	organiczna
Grunty orne	52,40	26	0	6	19	1	0	19	1	2	4	0	20	0	0	2	4
		100 %	0 %	23 %	73 %	4 %	0 %	73 %	4 %	8 %	15 %	0 %	77 %	0 %	0 %	8 %	15 %
Użytki zielone	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %
Użytki rolne	52,40	26	0	6	19	1	0	19	1	2	4	0	20	0	0	2	4
		100 %	0 %	23 %	73 %	4 %	0 %	73 %	4 %	8 %	15 %	0 %	77 %	0 %	0 %	8 %	15 %

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość fosforu					Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Grunty orne	26	2	0	3	9	12	1	15	5	2	3	10	8	1	0	7
	100 %	8 %	0 %	12 %	35 %	45 %	4 %	57 %	19 %	8 %	12 %	38 %	31 %	4 %	0 %	27 %
Użytki zielone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
Użytki rolne	26	2	0	3	9	12	1	15	5	2	3	10	8	1	0	7
	100 %	8 %	0 %	12 %	35 %	45 %	4 %	57 %	19 %	8 %	12 %	38 %	31 %	4 %	0 %	27 %

źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Tabela 33. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój			
1.	Aktualizacja bazy azbestowej	Prezydent Miasta Łomża	↔
2.	Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Prezydent Miasta Łomża	↓
3.	Realizacja zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Prezydent Miasta Łomża	↑
4.	Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji	podmioty odbierające odpady, zarządcy nieruchomości, osoby prywatne	↑
5.	Budowa i wyposażenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów (w tym organizacja przy PSZOK punktów napraw i wymiany rzeczy używanych)	Urząd Miasta Łomża, przedsiębiorstwa odpowiedzialne za odbiór odpadów	↓
6.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)	Urząd Miasta Łomża, mieszkańcy	↑
7.	Monitoring w zakresie gospodarki odpadami	WIOŚ	↔
8.	Akcje związane z gospodarką odpadami, konkursy, ulotki, broszury, spotkania, szkolenia, budowa ścieżek edukacyjnych	Urząd Miasta Łomża, podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	↑
9.	Edukacja ekologiczna	Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami, Urząd Miasta Łomża	↑

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Aktualizacja bazy azbestowej

W ramach bieżącej działalności Urzędu, aktualizacja bazy azbestowej odbywa się corocznie. W tabeli poniżej przedstawiono stan obecny na terenie miasta.

Tabela 34. Wyroby zawierające azbest na terenie Miasta Łomża [kg]

MIASTO ŁOMŻA	zinwentaryzowane	Razem	3 090 351
		Osoby fizyczne	3 017 164
		Osoby prawne	73 187
	unieszkodliwione	Razem	1 247 260
		Osoby fizyczne	1 232 911
		Osoby prawne	14 349
	pozostałe do unieszkodliwienia	Razem	1 843 091
		Osoby fizyczne	1 784 253
		Osoby prawne	58 838

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl stan na 30.09.2023 r.

2. Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Miasto Łomża posiada Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z 2008 r. Program został przyjęty Uchwałą Nr 233/XXXV/08 z dnia 29 października 2008 r. w sprawie przyjęcia Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla miasta Łomża na lata 2008-2032 oraz zmieniony Uchwałą Nr 248/XXXVI/08 z dnia 27 listopada 2008 r. W analizowanych latach nie wykonywano aktualizacji programu z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

3. Realizacja zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów

Prezydent Miasta Łomża w celu realizacji zadania w analizowanym okresie wydał:

- W 2021 roku:
 - 1 decyzję na zbieranie odpadów,
 - 1 decyzję na przetwarzanie odpadów,
- W 2022 roku:
 - 1 decyzję na zbieranie odpadów,
 - 2 decyzje na przetwarzanie odpadów.

4. Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji

W analizowanych latach na terenie Miasta Łomża rozstawiono nowe kontenery na drobny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Pojemniki rozstawione zostały na terenach spółdzielni mieszkaniowych oraz na terenie Urzędu Gminy Piątnica:

- Tył budynku Urzędu Gminy Piątnica,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Perspektywa – Skatepark naprzeciwko Szkoły Podstawowej nr 9,
- Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa – ul. Piękna 1 przy rondzie Kościuszki.

5. Budowa i wyposażenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów (w tym organizacja przy PSZOK punktów napraw i wymiany rzeczy używanych)

W analizowanych latach nie realizowano zadania na terenie Miasta Łomża.

6. Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)

Z terenu Miasta w 2021 r. unieszkodliwiono 80 032 kg azbestu od osób fizycznych. Azbest został odebrany z 48 nieruchomości. Koszt zadania wyniósł 24 996,87 zł.

Natomiast w 2022 r. unieszkodliwiono 67 390 kg azbestu od osób fizycznych, a azbest został odebrany z 40 nieruchomości. Koszt zadania wyniósł 29 589,93 zł.

7. Monitoring w zakresie gospodarki odpadami

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku w ramach bieżącej działalności prowadzi monitoring w zakresie gospodarki odpadami.

W 2021 r. przeprowadził 22 kontrole, w tym 9 kontroli z naruszeniami, a w 2022 r. 15 kontroli, w tym 7 kontroli z naruszeniami.

8. Akcje związane z gospodarką odpadami, konkursy, ulotki, broszury, spotkania, szkolenia, budowa ścieżek edukacyjnych

9. Edukacja ekologiczna

Na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. realizował działania edukacyjne, które zostały wymienione w tabeli poniżej.

Tabela 35. Działania edukacyjne w zakresie gospodarowaniem odpadami na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 realizowane przez ZGO

Okres realizacji	Koszt zadania [zł] + źródło finansowania	Opis realizacji
2021 r.	1 571,61 zł ZZO Łomża	Konkurs „Palma Wielkanocna z recyklingu” Wzięło w nim udział 101 dzieci w wieku 3-6 lat z łomżyńskich przedszkoli. Laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody m. in. Hulajnogi, masa plastyczna, lalki, książki o tematyce ekologicznej

Okres realizacji	Koszt zadania [zł] + źródło finansowania	Opis realizacji
2021 r.	W ramach bieżącej działalności	<u>Wiosenna Ekozbiorka w PSZOK</u> W zamian za: 10 kg makulatury lub 20 sztuk dużych butelek plastikowych lub 3 kg baterii lub 5 kg szkła, mieszkańcy otrzymali 1 worek (10 kg) naszego flagowego produktu ŁOMŻYNIACZEK. W akcji rozdano 280 worków „Łomżyniaczka”
2021 r.	2 078,92 zł ZZO Łomża	<u>„Ekologia za sadzonkę” wiosna 2021</u> W zamian za 3 kg makulatury lub 10 plastikowych butelek lub 2 kg baterii lub 2 kg puszek aluminiowych mieszkańcy otrzymali sadzonkę sosny, kwiatów lub „Łomżyniaczka”. W akcji rozdano 300 sadzonek kwiatów, 150 drzewek oraz tona organicznego nawozu naturalnego „Łomżyniaczek”
2021 r.	3 500,00 zł ZZO Łomża	<u>„Makulatura to nie śmieć – Ziola”</u> Współpraca z Miejskim Domem Kultury – Dom Środowisk Twórczych w Łomży w zakresie ufundowania nagród za w/w konkurs plastyczny. W konkursie wzięło udział 220 prac z 45 placówek oświatowych z całej Polski. Jury konkursowe wyłoniło 20 prac do nagród, 15 do wyróżnień i 50 zakwalifikowano na wystawę
2021 r.	5 246,74 zł ZZO Łomża	<u>„Ekologia za sadzonkę” jesień 2021</u> W zamian za 5 kg makulatury lub 10 plastikowych butelek lub 2 kg baterii mieszkańcy otrzymali sadzonkę drzewa owocowego, bylinę lub sadzonkę ziół. W niespełną godzinę rozeszło się ok. 350 sadzonek a w trakcie akcji zabrano 400 kg butelek plastikowych, ponad tonę papieru oraz 140 kg baterii
2022 r.	3 578,19 zł ZZO Łomża	<u>Konkurs „Ekologiczny stroik Wielkanocny”</u> Wzięły w nim udział dzieci w wieku 3-6 lat z Łomżyńskich przedszkoli. Laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody m. in. Hulajnogi, masa plastyczna, lalki, książki o tematyce ekologicznej oraz spektakl ekologiczny „Kolory Miasta”
2022 r.	6 641,07 zł ZZO Łomża	<u>„Ekologia za sadzonkę” wiosna 2022</u> W zamian za 3 kg makulatury lub 10 plastikowych butelek lub 3 kg baterii lub 2 kg puszek aluminiowych mieszkańcy otrzymali sadzonkę sosny, kwiatów lub „Łomżyniaczka”. W akcji rozdano 524 sadzonki kwiatów. Program zawierał: leśne warsztaty i konkursy, zabawy z animatorami, sportowe aktywności (zumba) i dmuchane atrakcje
2022 r.	254,40 zł ZZO Łomża	<u>„Quiz ekologiczny” w Przedszkolu Publicznym nr 9 w Łomży</u> Objęcie patronatem i członkostwo w Komisji Konkursowej oraz ufundowanie ekologicznej gry „Była sobie Ziemia: Zbuduj ekologiczne miasto”
2022 r.	3 500,00 zł ZZO Łomża	<u>„Makulatura to nie śmieć – Barwy z natury”</u> Współpraca z Miejskim Domem Kultury – Dom Środowisk Twórczych w Łomży w zakresie ufundowania nagród za w/w konkurs plastyczny. W konkursie wzięło udział 178 prac z placówek oświatowych z całej Polski. Jury konkursowe wyłoniło 22 prace do nagród, 10 wyróżnień i 69 zakwalifikowano na wystawę pokonkursową
2022 r.	W ramach bieżącej działalności	<u>Piknik rodzinny – 21 sierpnia 2022 r.</u> Współpraca i ufundowanie nagród w wydarzeniu, nad którym patronat honorowy objął Prezydent Miasta Łomża. Piknik

Okres realizacji	Koszt zadania [zł] + źródło finansowania	Opis realizacji
		<p>organizowany w ramach Budżetu Obywatelskiego. W programie znajdowały się: konkursy ekologiczne z atrakcyjnymi nagrodami, dmuchańce, kiełbaska z grilla i słodkości. W Rodzinnym Biegu Ekologicznym wzięło udział prawie 100 osób a czas Pikniku urozmaicały pokazy i koncerty regionalnych artystów.</p> <p>Piknik miał również szczytny cel. Zebrano 4.505,12 zł na leczenie Filipka Nowackiego, który choruje na rdzeniowy zanik mięśni (SMA2). Natomiast w krwiobusie Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku oddano 5850 ml krwi</p>
2022 r.	8 520,01 zł ZZO Łomża	<p><u>„Ekologia za sadzonkę” jesień 2022 r.</u></p> <p>W zamian za 5 kg makulatury lub 20 plastikowych butelek lub 2 kg puszek aluminiowych lub 3 kg baterii mieszkańcy otrzymali sadzonkę drzewa owocowego, bylinę lub sadzonkę ziół. W akcji rozdano 200 sadzonek. Program zawierał: leśne warsztaty i konkursy, zabawy z animatorami, sportowe aktywności (zumba) i dmuchane atrakcje</p>
2022 r.	4 500,00 zł ZZO Łomża	<p><u>Konkurs „Przyroda jest wieczna jeśli jest bezpieczna. Zbiórka zużytych baterii i makulatury”</u></p> <p>Konkurs skierowany do łomżyńskich szkół podstawowych. Laureatami konkursu były szkoły, które zebrały największą ilość odpadów w przeliczeniu na liczbę uczniów uczęszczających do danej szkoły</p>
2022 r.	50 280,80 zł ZZO Łomża	<p><u>Segregacja – edukacja. Przekazujemy kosze do segregacji odpadów w łomżyńskich przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych</u></p> <p>Zakup dostosowanych do wieku uczniów, wielokomorowych pojemników do segregacji odpadów oraz zapas kolorowych worków na śmieci. Kosze do segregacji śmieci w placówkach ułatwią wypracowanie dobrych nawyków już u najmłodszych uczniów oraz przyczynią się do podwyższenia poziomów recyklingu na terenie miasta</p>
2021 r.	650,40 zł ZZO Łomża	<p><u>„World non-waste Day” czyli Dzień bez śmiecenia 11 maja</u></p> <p>Ufundowanie łomżyńskim szkołom podstawowym książki „Ekologia dla najmłodszych – Dzień z życia ekologicznej rodziny”. Książka dedykowana dla klas I-III. Każda szkoła otrzymała 10 książek</p>
2021 r.	W ramach bieżącej działalności	<p><u>Gra EkoEksperymentarium – dzień dziecka</u></p> <p>Nawiązanie współpracy z Grupą EkoEdukatorzy i pomysłodawcami gry. Kampania wspierana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz m.in. takie firmy jak: VELUX, KARCHER, FISKARS, RABEN. Program obejmuje wsparcie nauczycieli w prowadzeniu zajęć (scenariusze i materiały), konkursy i certyfikaty uczestnictwa dla nauczycieli i klas. Gra on-line jest na stałe dostępna na stronie www.pszoklomza.pl w zakładce „edukacja”</p>
2021 r.	2 300,00 zł ZZO Łomża	<p><u>Ekologiczny spektakl on-line dla dzieci „Kosmolenie ratują Ziemię”</u></p> <p>Współpraca z Teatrem Kultureską z Trzemieśni w zakresie wykupienia spektaklu on-line dla dzieci z łomżyńskich szkół podstawowych. Spektakl wyświetlono 240 razy. Zakładając, iż przeciętna klasa liczy 24 uczniów spektakl obejrzało ok. 5760 uczniów</p>

Okres realizacji	Koszt zadania [zł] + źródło finansowania	Opis realizacji
2022 r.	800,00 zł ZZO Łomża	<p><u>„World non-waste Day” czyli Dzień bez śmiecenia</u> Ufundowanie łomżyńskim szkołom podstawowym książki/komiksu „Łebski Miki szef kliniki kontra śmieci i śmietniki”. Książka dedykowana dla klas I-III. Każda łomżyńska szkoła podstawowa otrzymała 10 książek</p>
2022 r.	W ramach bieżącej działalności	<p><u>Cykl zajęć z recyklingu z uczniami Łomżyńskich Szkół Podstawowych</u> Prowadzenie warsztatów ekologicznych pt. „Ekologia w moim domu” przez specjalistę ds. gospodarowania odpadami. Uczniowie podczas zajęć dowiedzieli się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak segregujemy odpady, - po co segregujemy odpady, - jak zminimalizować produkcję odpadów, - poznali cykl życia odpadów, - oraz co można otrzymać z dobrze posegregowanych frakcji. <p>Oprócz części wykładowej dzieciaki mogły w sposób praktyczny zweryfikować swoją wiedzę: samodzielnie klasyfikowały odpady do odpowiednich worków, odpowiednio kolorowały kosze i odpowiadały na zadawane pytania. Na koniec zajęć każdy z uczniów otrzymał prezent w postaci magnesów przypominających o tym, jak segregować odpady</p>
2022 r.	W ramach bieżącej działalności	<p><u>Organizowanie wycieczek do Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Łomży</u> Na warsztatach oraz wycieczce po placu i magazynie uczniowie zdobywają wiedzę o tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w jaki sposób funkcjonuje PSZOK, - kto i jakie odpady może tu oddać, - co zrobić z odpadami niebezpiecznymi i takimi, których nie należy wyrzucać do kosza (leki, strzykawki, baterie, żarówki), - poznają cykl życia odpadów czyli co powstaje z przetworzonego plastiku, papieru czy też bioodpadów (bluzy polarowe, kartony)

źródło: ZGO w Łomży

Dodatkowo w placówkach oświatowych na terenie Miasta realizowano również następujące działania edukacyjne:

- Przeprowadzenie konkursu plastyczno- ekologicznego - „Eko-Cudak”,
- Konkurs ekologiczny „Pojazd z ekośmieci”,
- Akcja „Sprzątania świata”,
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Makulatura to nie śmieć”,
- Konkurs „Przyroda jest wieczna, jeśli jest bezpieczna”,
- Akcja edukacyjno - ekologiczna „Moda na recykling”,
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Makulatura To Nie Śmieć – Barwniki Naturalne”,
- Konkurs na najładniejszy strój ekologiczny „Jestem Eko”.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 42 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zasoby przyrodnicze i ochrona lasów.

Tabela 36. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/ utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków			
1.	Pasieka miejska w Łomży	Miasto Łomża	↓
2.	Aktualizacja/ opracowanie programu ochrony środowiska	Prezydent Miasta Łomża	↑
3.	Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	Prezydent Miasta Łomża	↑
4.	Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń /zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Prezydent Miasta Łomża	↑
5.	Realizacja zapisów ustawy o lasach w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Prezydent Miasta Łomża	↑
6.	Realizacja zapisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz rozporządzenia w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie w tym wydawanie kart, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Prezydent Miasta Łomża	↑
7.	Wydawanie pozwoleń zintegrowanych	Prezydent Miasta Łomża	↔
8.	Lokalizacja krajobrazów priorytetowych	Prezydent Miasta Łomża	↓
9.	Wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazu	Prezydent Miasta Łomża	↔
10.	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody	Prezydent Miasta Łomża	↓
11.	Wskazanie lokalnych form architektonicznych zabudowy w obrębie krajobrazów	Prezydent Miasta Łomża	↔
12.	Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury	Prezydent Miasta Łomża	↑
13.	Opracowanie/aktualizacja uproszczonego planu urządzania lasu należącego do indywidualnych właścicieli dla miasta Łomża	Prezydent Miasta Łomża	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
14.	Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych	PK, RDOŚ	↑
15.	Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody	PK, RDOŚ	↑
16.	Powoływanie nowych form ochrony przyrody i krajobrazu	RDOŚ, Urząd Miasta Łomża	↓
17.	Ochrona czynna siedlisk i gatunków	RDOŚ, PK, organizacje pozarządowe, Urząd Miasta Łomża, właściciele i zarządcy terenu	↔
18.	Ochrona bierna procesów w ekosystemach	właściciele i zarządcy gruntów	↔
19.	Wykup gruntów na terenach chronionych	właściciele gruntów, RDOŚ, PGL LP	↓
20.	Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom	PK, właściciele i zarządcy terenu, JST	→
21.	Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu	PGL LP, Urząd Miasta Łomża	↓
22.	Regulacja populacji zwierząt łownych	PGL LP, PZŁ, koła łowieckie, starostwa powiatowe, RDOŚ	↔
23.	Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych	Urząd Miasta Łomża, PK, właściciele lub zarządcy terenu	↔
24.	Rewitalizacja zieleni	PK, Urząd Miasta Łomża, właściciele lub zarządcy terenu, RZGW	→
25.	Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin rzecznych oraz poprawa warunków wodnych	PK, RDOŚ, Urząd Miasta Łomża, GIOŚ	↑
26.	Modernizacja i rozbudowa bazy monitoringu przyrodniczego	PK, RDOŚ, GIOŚ, właściciele lub zarządcy terenu, Urząd Miasta Łomża, RZGW	↑
27.	Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000	PK, RDOŚ, GIOŚ	↑
28.	Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości	PGL LP, Urząd Miasta Łomża, właściciele lasów	↓
29.	Ocena stanu lasów	PGL LP, Urząd Miasta Łomża	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
30.	Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	PGL LP, Urząd Miasta Łomża, PSP właściciele lub zarządcy terenów	↓
31.	Tworzenie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu	Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe, zarządcy dróg, administratorzy cieków	↔
32.	Utrzymywanie, ochrona i odtwarzanie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe, zarządcy dróg, administratorzy cieków	↔
33.	Utrzymanie stref zalewowych w dolinach wolnych od zabudowy	Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe JST, RZGW	↔
34.	Uporządkowanie stanu prawno-własnościowego nieruchomości w ewidencji gruntów	Urząd Miasta Łomża, jednostki podległe JST	↔
35.	Uzgodnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego	PBPP, Urząd Miasta Łomża	→
36.	Budowa ścieżek edukacyjnych	Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP	↑
37.	Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych	Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP, ośrodki edukacyjne	↓
38.	Prowadzenie zakładki poświęconej edukacji ekologicznej na stronie internetowej	Urząd Miasta Łomża, PK, PGL LP, ośrodki edukacyjne	↔
Cel: Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych			
39.	Rewitalizacja Parku Jakuba Wagi	Miasto Łomża	→
40.	Rewitalizacja Parku Ludowego	Miasto Łomża	→
41.	Zagospodarowanie terenu od ul. Katyńskiej w kierunku Parku Jana Pawła II	Miasto Łomża	→
42.	Audyt zieleni w mieście Łomża	Miasto Łomża	↑

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Pasieka miejska w Łomży

Brak realizacji zadania w raportowanym okresie.

2. Aktualizacja/ opracowanie programu ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomży na lata 2021-2026 z perspektywą do 2030 sporządzony został na podstawie art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2021.1973 t.j. ze zmianami), zgodnie z którym organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego ma obowiązek opracowania wyżej wymienionego programu.

Program został uchwalony Uchwałą Nr 401/XLI/21 Rady Miejskiej Łomży z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomży na lata 2021-2026 z perspektywą do 2030 roku” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

3. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska na lata 2021-2022 z perspektywą do 2026 okres sprawozdawczy 2021-2022 opracowany został w roku 2023. Za zadanie ma opisać tendencje zmian zachodzących w środowisku na terenie miasta Łomża dla poszczególnych elementów środowiska, tj.: klimatu i powietrza, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, ochrony wód, gospodarki wodno-ściekowej, gleby, gospodarowania odpadami, zasobów przyrodniczych oraz zagrożenia poważnymi awariami.

4. Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń /zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów

W raportowanym okresie Prezydent Miasta Łomża wydał 94 decyzje na podstawie art. 83 ustawy o ochronie przyrody.

5. Realizacja zapisów ustawy o lasach w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów

Prezydent Miasta Łomża w analizowanym okresie wydał:

- W 2021 roku: 307 zaświadczeń o objęciu/nie objęciu UPUL,
- W 2022 roku: 251 zaświadczeń o objęciu/nie objęciu UPUL oraz 1 decyzję odmowną na zmianę lasu na użytek rolny.

6. Realizacja zapisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz rozporządzenia w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie w tym wydawanie kart, prowadzenie odpowiednich rejestrów

W celu realizacji powyższego zadania Prezydent Miasta Łomża w 2021 roku wydał 179 kart wędkarskich, natomiast w 2022 roku 197 kart.

7. Wydawanie pozwoleń zintegrowanych

Prezydent Miasta Łomża w ramach bieżącej działalności wydaje pozwolenia zintegrowane.

8. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych

Na terenie Miasta Łomża zlokalizowany jest Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Narwi. Park krajobrazowy został wyznaczony Rozporządzeniem Nr 4/94 poz. 99 Wojewody Łomżyńskiego z 10 grudnia 1994. W latach 2021-2022 nie lokalizowano nowych krajobrazowych priorytetów z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

9. Wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazu

Zgodnie z art. 38a. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy w ramach, którego następuje wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazu.

10. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody

Ochrona i kształtowanie krajobrazu to dwa wzajemnie uzupełniające się zespoły działań, które mają na celu zachowanie wyróżniających się lub charakterystycznych cech krajobrazów oraz zapobieganie ich degradacji. Aby tego dokonać, steruje się zmianami w krajobrazie wynikającymi z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Ustanawiane są różne formy ochrony przyrody i zabytków, a ponadto w dokumentach planowania przestrzennego określa się odpowiednie zasady zabudowy i zagospodarowania terenów. Na terenie Miasta Łomża w analizowanych latach nie realizowano zadania z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

11. Wskazanie lokalnych form architektonicznych zabudowy w obrębie krajobrazów

Zgodnie z art. 38a. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w ramach sporządzenia audyty krajoznawczego wskazywane są lokalne formy architektoniczne zabudowy w obrębie krajobrazów.

12. Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury

W ramach realizacji zadania na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 realizowano następujące działania:

- W ramach międzynarodowego dnia Ziemi:
 - oglądanie filmu „Ekologiczny dom”,
 - prezentacja multimedialna „Nasza Ziemia”,
 - warsztaty tematyczne „Jak dbać o środowisko naturalne”,
- Ogólnopolski konkurs wiedzy: „Dbam o środowisko” organizowany przez Akademię Nauk Stosowanych w Łomży,
- I Narwiański Festiwal Przyrodniczy,

- Realizacja innowacji pedagogicznej dla klas 1 pt. „Skarby przyrody”,
- Umieszczanie artykułów dotyczących ochrony środowiska i postaw ekologicznych w gazetce szkolnej / Kącik Ekologa. Przekazywanie relacji z podejmowanych działań do mediów np. www.mylomza.pl, www.4lomza.pl.

13. Opracowanie/aktualizacja uproszczonego planu urzędzenia lasu należącego do indywidualnych właścicieli dla miasta Łomża

W 2022 r. opracowany został Projekt uproszczonego planu urzędzenia lasu dla miasta Łomża na lata 2022 - 2032, sporządzony dla lasów niestanowiących własność Skarbu Państwa.

14. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku w analizowanych latach realizowała zadanie. Informacje na ten temat zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 37. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych realizowana przez RDOŚ w latach 2021-2022

Okres realizacji	Całkowity koszt zadania [zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
2019 – 2021	64 860,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza przyrodnicza mająca na celu uzupełnienie stanu wiedzy o rzepiku szczeciniastym <i>Agrimonia pilosa</i> , leńcu bezpodkwiatkowym <i>Thesium ebracteatum</i> i sasance otwartej <i>Pulsatilla patens</i> w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 (z wyłączeniem Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego)
2019 – 2021	108 240,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o gatunkach nietoperzy (nocek łydkowłosy, nocek duży) oraz uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 (z wyłączeniem terenu Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi)
2019 – 2021	64 300,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o kumaku nizinnym <i>Bombina bombina</i> i traszce grzebieniastej <i>Triturus cristatus</i> oraz uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024
2019 – 2021	67 527,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony (skójką gruboskorupowa) oraz uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 z wyłączeniem Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi

Okres realizacji	Całkowity koszt zadania [zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
2019 – 2021	155 677,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o siedliskach przyrodniczych o kodzie: 9170, 9110, 91E0, 91F0 oraz uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 z wyłączeniem Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi
2022	120 909,00 zł	Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oraz uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 (z wyłączeniem terenu Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi) – siedliska nieleśne: 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek, 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne

źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

15. Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności przez jednostki odpowiedzialne za ww. przedsięwzięcia. W latach 2021-2022 nie wykonywano nowych planów z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

Obszary natura 2000 znajdujące się na terenie Miasta Łomża posiadają plany zadań ochronnych tych obszarów, są to następująco:

- dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska:
 - Zarządzenie nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024 (Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2013r. Poz. 4473),
- dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi:
 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014r. Poz. 4462] [Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2014r. Poz. 1763],
 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 10 lutego 2015r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014

- [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2015r. Poz. 1303]
[Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2015r. Poz. 480],
- o Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016r. Poz. 4966] [Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2016r. Poz. 2300].

Obszar Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi nie posiada ww. planu.

16. Powoływanie nowych form ochrony przyrody i krajobrazu

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

17. Ochrona czynna siedlisk i gatunków

Ochrona czynna polega na stosowaniu specjalnych zabiegów zmierzających do zachowania lub przywrócenia liczebności gatunków i ekosystemów. Metody ochrony czynnej w celu wspomagania naturalnych procesów mogą być stosowane in situ – w miejscu będącym naturalnym środowiskiem życia chronionego gatunku oraz ex situ, czyli poza tym miejscem – ochrona realizowana jest wówczas w naturalnym ekosystemie zastępczym lub sztucznie stworzonym, głównie w ogrodach zoologicznych i botanicznych. Ochrona czynna siedlisk i gatunków na terenie Miasta Łomża realizowana jest w ramach bieżącej działalności przez podmioty odpowiedzialne.

18. Ochrona bierna procesów w ekosystemach

Ochrona bierna ma na celu zachowanie obszarów cennych przyrodniczo w możliwie niezmienionym stanie. Podejmowane w jej ramach działania polegają na zabezpieczeniu obiektu przed wpływami zewnętrznymi oraz na powstrzymaniu się od ingerencji w jego funkcjonowanie. Jest to zwykle ochrona in situ, czyli w miejscu, w którym występuje chroniony obiekt. Do biernych metod ochrony przyrody należą akty prawne, regulujące tworzenie rezerwatu przyrody czy użytku ekologicznego oraz objęcie ochroną gatunków zagrożonych wyginięciem. Ochrona bierna na terenie Miasta Łomża realizowana jest w ramach bieżącej działalności przez właścicieli i zarządców gruntów.

19. Wykup gruntów na terenach chronionych

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

20. Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom

Na terenie Miasta Łomża na obszarach parków prowadzone są działania mające za zadanie przywrócenie walorów przyrodniczych. Opis zadań będących w trakcie realizacji został przedstawiony poniżej w zadaniu nr 39 i 40.

21. Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu

Z uwagi na występowanie głównie lasów prywatnych na terenie Miasta Łomża, podmioty wyznaczone do realizacji zadania nie realizowały go w raportowanych latach.

22. Regulacja populacji zwierząt łownych

23. Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych

Zadania realizowane na terenie Miasta Łomża w ramach wystąpienia zaistniałej potrzeby.

24. Rewitalizacja zieleni

Zadanie w trakcie realizacji. W 2022 r. rozpoczęto proces w celu rewitalizacji zieleni na terenie Miasta Łomża. Rozpoczęto poszukiwania wykonawcy dokumentacji technicznej rewitalizacji Parku Ludowego oraz Parku Jakuba Wagi w Łomży.

Dokumentacja techniczna dla Parku Ludowego (Al. Legionów) ma zostać wykonana z uwzględnieniem następujących wytycznych:

- wyposażenie parku w plac zabaw dla dzieci oraz obiekty małej architektury m.in. kosze, ławki, stojaki na rowery, poidelka wody pitnej odporne na korozję i warunki atmosferyczne, pojemniki na psie nieczystości,
- wykonanie projektu przebudowy istniejącej nawierzchni – nawierzchnia mineralna (dopuszczalna w niewielkim stopniu zmiana obecnego układu alejek parkowych),
- wykonanie projektu systemu nawadniania roślin (hydranty podziemne, linie kroplujące),
- wykonanie projektu oświetlenia parkowego oraz monitoringu,
- wykonanie projektu nasadzeń zieleni z uwzględnieniem niższego piętra roślin tj. krzewy, byliny. Należy wprowadzić gatunki roślin rodzimych dostosowane do mikroklimatu.

Natomiast dokumentacja techniczna dla Parku Jakuba Wagi ma zostać wykonana z uwzględnieniem następujących wytycznych:

- modernizacja amfiteatru/sceny z odbudową historycznego detalu zadaszania,
- wykonanie dokumentacji odtworzenia (detalu) zabytkowej bramy wejściowej do parku oraz ogrodzenia,
- wyposażenie parku w obiekty małej architektury m.in. kosze, ławki, stojaki na rowery, poidelka wody pitnej odporne na korozję i warunki atmosferyczne, pojemniki na psie nieczystości,
- wyposażenie parku w pojedyncze urządzenia zabawowe wykonane z materiałów naturalnych (nawiązujące kształtem do „owoców” drzew występujących w parku np. drzewa dębu tj. żołądzi), ścieżki sensorycznej (z naturalnych materiałów), tabliczki informacyjne wraz z opisem historii parku oraz walorów przyrodniczych,
- wykonanie projektu przebudowy istniejącej nawierzchni – nawierzchnia mineralna (dopuszczalna w niewielkim stopniu zmiana obecnego układu alejek parkowych),
- wykonanie projektu systemu nawadniania roślin (hydranty podziemne, linie kroplujące),
- wykonanie projektu oświetlenia parkowego oraz projektu monitoringu,

- wykonanie projektu nasadzeń zieleni z uwzględnieniem niższego piętra roślin tj. krzewy, byliny. Należy wprowadzić gatunki roślin rodzimych dostosowane do mikroklimatu.

Zamówienie dotyczy projektu „Łomża – Miasto, w którym żyję i pracuję” realizowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny”, finansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.

Pozostałe informacje na temat zadania zostały opisane w zadaniu nr 39 oraz 40, pn.: „Rewitalizacja Parku Jakuba Wagi” oraz „Rewitalizacja Parku Ludowego”.

25. Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin rzecznych oraz poprawa warunków wodnych

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

26. Modernizacja i rozbudowa bazy monitoringu przyrodniczego

Zadanie było realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku na terenie całego województwa podlaskiego.

27. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000

Regionalna Dyрекacja Ochrony Środowiska w Białymstoku w raportowanych latach prowadziła monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 38. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000 prowadzony przez Regionalną Dyрекację Ochrony Środowiska w Białymstoku w latach 2021-2022

Okres realizacji	Całkowity koszt zadania [zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
2021 r.	27 600,00 zł	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, 3270 Zalewane, muliste brzegi rzek oraz 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024
2022 r.	14 850,00 zł	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Monitoring stanu ochrony wydry Lutra w obszarze Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024

źródło: Regionalna Dyрекacja Ochrony Środowiska w Białymstoku

28. Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości

Brak realizacji zadania w raportowanych latach na terenie Miasta Łomża.

29. Ocena stanu lasów

Corocznie na terenie Polski wykonywana jest ocena stanów lasów. Następnie wykonywany jest raport z ww. oceny. Raport o stanie lasów w Polsce opracowano na podstawie materiałów Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Instytutu Badawczego Leśnictwa, Głównego Urzędu Statystycznego, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz statystyk krajowych i międzynarodowych.

30. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów

Brak realizacji zadania w raportowanych latach na terenie Miasta Łomża.

31. Tworzenie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. Miasto Łomża aktualizuje plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu w ramach zaistniałych potrzeb.

32. Utrzymywanie, ochrona i odtwarzanie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej

Miasto Łomża położone jest w obrębie korytarza ekologicznego łączącego dwa obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym - obszar Puszczy Kurpiowskiej obejmującej oraz tereny ekstensywnych łąk oraz torfowisk niskich z obszarem Doliny Górnej Narwi stanowiącej szeroką dolinę nieuregulowanej rzeki z licznymi dopływami. Szatę roślinną obszaru budują rozległe szuwary, torfowiska niskie oraz łąki wilgotne. Korytarze ekologiczne na terenie miasta stanowią przede wszystkim dolina Narwi, Łomżyczki i Lepackiej Strugi.

W ramach bieżącej działalności prowadzone jest utrzymanie i zapewnienie ich ciągłości oraz dążenie do ich integracji z systemem zieleni miejskiej oraz z różnymi formami ochrony prawnej przyrody.



Rysunek 17. Korytarze ekologiczne na terenie Miasta Łomża

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

33. Utrzymanie stref zalewowych w dolinach wolnych od zabudowy

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności. Miasto Łomża utrzymuje strefy zalewowe w dolinach wolnych od zabudowy poprzez dzięki odpowiednim zapisom w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

34. Uporządkowanie stanu prawnowłasnościowego nieruchomości w ewidencji gruntów

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności przez Urząd Miasta w Łomży.

35. Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego

Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku w analizowanych latach było w trakcie sporządzania audytu krajobrazowego dla obszaru województwa.

36. Budowa ścieżek edukacyjnych

W 2021 r. na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi powstała nowa ścieżka edukacyjna „Nadnarwiańskie Góry” z której można obserwować bielika albo popatrzeć na panoramę Łomży. Ścieżka wykorzystuje naturalne ukształtowanie terenu, polodowcowe formy, twory natury, które zostały zaadoptowane do celów militarnych. Ścieżka ma długość 3,5 km, na każdym etapie tej ścieżki są tablice informacyjne, które mówią o miejscach najbardziej atrakcyjnych.

37. Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych

Brak realizacji zadania w latach 2021-2022 na terenie Miasta Łomża.

38. Prowadzenie zakładki poświęconej edukacji ekologicznej na stronie internetowej

Podmioty odpowiedzialne za realizację zadania prowadzi odpowiednie zakładki dotyczące edukacji ekologicznej na stronach internetowych.

39. Rewitalizacja Parku Jakuba Wagi

40. Rewitalizacja Parku Ludowego

W 2022 r. trwało przygotowanie przetargu na wykonanie dokumentacji projektowych na parki oraz uzgodnienia z konserwatorem zabytków. Ogłoszenie przetargu nastąpiło w grudniu 2022 r. W styczniu 2023 r. dokonano wyboru wykonawcy obu dokumentacji. Termin opracowania dokumentacji: do II kw. 2024 r. Zadania realizowane są w ramach projektu pn. „Łomża – Miasto, w którym żyję i pracuję” finansowanego z NMF 2014-2021.

41. Zagospodarowanie terenu od ul. Katyńskiej w kierunku Parku Jana Pawła II

Zadanie przewidziane do realizacji w 2023 r.

42. Audyt zieleni w mieście Łomża

Audyt zieleni w mieście Łomża realizowany był w okresie 17.10.2022 do 31.05.2023 r. W ramach zadania wykonano:

- Inwentaryzację zieleni,
- ocenę wykorzystania terenów zielonych na inwestycje w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
- koncepcję rozwoju terenów zielonych sprzyjająca adaptacji do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków.

Zadanie realizowane w ramach projektu pn. „Łomża - opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz Budżetu Państwa na podstawie umowy nr DPT/BDG-II/POPT/4/22 z dnia 21.01.2022 r. Całkowita wartość zadania wyniosła 181 470,00 zł.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP)

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 10 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP).

Tabela 39. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP)

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków			
1.	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska	Prezydent Miasta Łomża	↑
2.	Doposażenie jednostek ratownictwa, w tym OSP (zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu ratowniczego, itp.)	Urząd Miasta Łomża, KW PSP i jednostki podległe, OSP	↑
3.	Usprawnienie systemu ratownictwa i zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych	KW PSP	↔
4.	Ochrona przeciwpożarowa	PGL LP, KW PSP, PK, zarządcy budynków KW PSP i jednostki podległe	↑
5.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	KWP, Urząd Miasta Łomża i jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, GDDKiA	↑
6.	Modernizacja i doposażenie ośrodków szkoleniowych	KWP, Urząd Miasta Łomża i jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, KW PSP	↓
7.	Szkolenia i warsztaty w zakresie ratownictwa	Urząd Miasta Łomża i jednostki podległe Urzędowi Miasta Łomża, KW PSP i jednostki podległe	↔
8.	Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych	WIOŚ	↑
9.	Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii	WIOŚ, KW PSP	↑
10.	Aktualizacja wojewódzkiego i powiatowych planów zarządzania kryzysowego	Podlaski Urząd Wojewódzki, Starostwa powiatowe	↑

źródło: Program ochrony środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030

1. Ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska

W 2022 r. wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową dla podziemnego zbiornika przeciwpożarowego o pojemności 600[m³] wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działki 234 oraz uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz pozwolenia na budowę.

Również Urząd Miejski w Łomży wsparł finansowo zakup łodzi patrolowej dla miejscowej komendy policji. Na mocy porozumienia zawartego z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku przekazano Komendzie Miejskiej Policji w Łomży 35 000,00 zł. Pieniądze zostały przeznaczone na zakup łodzi, którą mundurowi patrolują brzegi Narwi.

2. Dopuszczenie jednostek ratownictwa, w tym OSP (zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu ratowniczego, itp.)

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łomży w ramach realizacji zakupiła ciężki pojazd ratowniczo-gaśniczy do KM PSP. Koszt zadania wyniósł 1 312 779,00 zł. Środki na ten cel pochodziły z budżetu Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Funduszu Wojewódzkiego Wsparcia PSP oraz w kwocie 200 000,00 zł z UM w Łomży.

Również w 2022 r. Ochotnicza Straż Pożarna „Grupa Ratownicza Nadzieja” otrzymała dotację celową w wysokości 20 000,00 zł na zakup drona. Środki pochodziły z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, a beneficjentem było Miasto Łomża. Otrzymano również dotację w wysokości 20 000,00 zł z Województwa Podlaskiego na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

3. Usprawnienie systemu ratownictwa i zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Łomży.

4. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Miasta Łomża ochronę przeciwpożarową sprawuje Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łomży. W analizowanych latach na terenie miasta wystąpiły następujące zagrożenia:

Tabela 40. Miejscowe zagrożenia według rodzaju zagrożenia w latach 2021-2022

	2021	2022
miejscowe zagrożenia według rodzaju zagrożenia ogółem	132	240
silne wiatry	22	101
opady śniegu	0	1

	2021	2022
opady deszczu	1	0
w komunikacji	54	52
medyczne	26	28
zdarzenia ogółem	369	496
pożary razem	73	98
pożary - małe	73	98
miejscowe zagrożenia razem	262	350
miejscowe zagrożenia - małe	69	69
miejscowe zagrożenia - lokalne	188	279
miejscowe zagrożenia - średnie	5	2
alarmy fałszywe razem	34	48
alarmy fałszywe - złośliwe	0	3
alarmy fałszywe - w dobrej wierze	23	29
alarmy fałszywe - z instalacji wykrywania	11	16

źródło: GUS

5. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

W ramach realizacji zadania w 2022 r. zakupiono radarowe wyświetlacze prędkości pojazdów. Zakup miał na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Radary zlokalizowane są na ulicach: Kraska, Browarna, Sikorskiego, Poznańska, Wojska Polskiego, Łukasieńskiego i Spokojnej. Instalacja kosztowała 250 000,00 zł. Inwestycje zrealizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Miasto Łomża przekazała Komendzie Miejskiej Polskiej ponad 180 000,00 zł, z czego 66 320,00 zł wyniosło dofinansowanie do zakupu nowego radiowozu, mającego na celu poprawiać skuteczność działania miejscowych służb i bezpieczeństwo mieszkańców miasta.

Na bieżąco doświetlane są przejścia przez ulicę w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych. W trakcie realizacji inwestycji drogowych w wielu miejscach pojawiają się wyniesione „pasy”, które pełnią również funkcje progów zwalniających dla kierowców oraz przejścia z oznakowaniem aktywnym.

W ramach poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w raportowanych latach przeprowadzono następujące akcje edukacyjne:

- akcja „Odlóż smartfon i żyj”,
- akcja „Bezpieczna droga do szkoły”,
- akcja „Trzeźwy Poranek”,
- akcja „Pieszcy”,
- kampania społeczna „Bezpieczna Autostrada”,
- XLIII Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym,
- akcja „Zabłyśnij w Łomży”.

6. Modernizacja i wyposażenie ośrodków szkoleniowych

Brak realizacji zadania na terenie Miasta Łomża w analizowanych latach.

7. Szkolenia i warsztaty w zakresie ratownictwa

Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Łomży.

8. Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku w analizowanych latach przeprowadził łącznie 76 kontroli zakładów przemysłowych:

- 55 w 2021 r.,
- 21 w 2022 r.

9. Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii

Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ma obecnie w swojej bazie danych łącznie 428 miejsc prowadzenia działalności z terenu Miasta Łomża, które podlegają nadzorowi z różnych przepisów, będących w jego kompetencji. Są one podzielone na 5 kategorii (I – najwyższa, V- najniższa), stosownie do potencjalnego wpływu na środowisko. Kategoryzacja jest zmieniana w miarę potrzeb, najczęściej po przeprowadzeniu kontroli, i ma wpływ na częstotliwość kontroli danego podmiotu.

Podział w chwili obecnej:

- brak podmiotów I kategorii,
- 1 podmiot II kategorii - Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A.,
- 28 podmiotów III kategorii,
- 179 podmiotów IV kategorii,
- 220 podmiotów V kategorii.

Na terenie powiatu nie ma instalacji, określanych jako zakłady dużego ryzyka, lub zakłady zwiększonego ryzyka powstania awarii przemysłowej, w związku z czym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku nie aktualizował rejestru.

10. Aktualizacja wojewódzkiego i powiatowych planów zarządzania kryzysowego

Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Łomży, został zatwierdzony przez Wojewodę Podlaskiego w dniu 01 kwietnia 2021 r. Realizacja miała miejsce w okresie od lutego do września 2022 roku.

Natomiast w okresie od lutego do września 2022 roku wykonywano aktualizację Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego 2022, który został zatwierdzony przez Pana Macieja Wąsika, Sekretarza Stanu MSWiA w dniu 23 września 2022 r.

Środki przeznaczone na zadanie pochodziły z budżetu Skarbu Państwa pozostającego do dyspozycji Wojewody Podlaskiego.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża wyznaczył 250 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. podjęto się realizacji 163 zadań. Wiele z zadań przewidzianych zostało do realizacji w latach późniejszych.

Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Stopień realizacji zadań dla Miasta Łomża wynosi 65,99 %.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 41. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych	% realizacji POŚ
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	63	42	66,67 %
2.	Zagrożenia hałasem	50	28	56 %
3.	Pola elektromagnetyczne	4	3	75 %
4.	Gospodarowanie wodami	18	10	55,56 %
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	38	21	55,26 %
6.	Zasoby geologiczne	2 (5) ¹³	2	100 %
7.	Gleby	11	8	72,72 %
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	9	7	77,78 %
9.	Zasoby przyrodnicze	42	33	78,57 %
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	10	9	90 %
Razem		247 (250)	163	65,99 %

¹³ W dziale wyznaczonych zostało 5 zadań, natomiast z uwagi na brak zasobów kopalin na terenie miasta nie ma żadnej możliwości realizacji 3 z nich.

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2021-2022

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 42. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2021-2022

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe w latach 2021-2022
		RAZEM [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Miasto Łomża	13 548 897,31
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 835 160,92
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży	3 369 540,09
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	5 288 837,34
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	480 000,00
	inne	60 724 140,49
	RAZEM	85 246 576,15
Zagrożenia hałasem	Miasto Łomża	21 313 207,98
	Fundusz Dróg Samorządowych	26 437 568,92
	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	1 350 317,15
	inne	3 740 911,65
	RAZEM	52 842 005,70
Pola elektromagnetyczne	-	-
	RAZEM	0,00
Gospodarowanie wodami	Miasto Łomża	811 589,05
	RAZEM	811 589,05
Gospodarka wodno-ściekowa	Miasto Łomża	4 854 323,84
	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży	4 217 106,00
	Inne	37 706 800,00
	RAZEM	46 778 229,84
Zasoby geologiczne	-	-
	RAZEM	0,00

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe w latach 2021-2022
		RAZEM [zł]
Gleby	-	-
	RAZEM	0,00
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Miasto Łomża	54 586,80
	Zakład Gospodarowania Odpadami w Łomży	93 422,14
	RAZEM	148 008,94
Zasoby przyrodnicze	Program Infrastruktura i Środowisko	581 513,00
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	42 450,00
	inne	181 470,00
	RAZEM	805 433,00
Zagrożenia poważnymi awariami	Miasto Łomża	415 000,00
	budżet obywatelski	250 000,00
	inne	1 112 779,00
	RAZEM	1 777 779,00
SUMA		188 409 621,68

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie Miasta Łomża zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan w latach 2021-2022.

Tabela 43. Wskaźniki monitoringu

Lp.	Wskaźnik	2021	2022	Zmiana wskaźnika*
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok]	b.d.	b.d.	-
2.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok]	b.d.	b.d.	-
Zagrożenia hałasem				
3.	Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej utwardzonej [km]	b.d.	80,4	
Pola elektromagnetyczne				
4.	Punkty, w których zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnych	0	0	
Gospodarowanie wodami				
5.	Udział JCWP w stanie dobrym [%]	17	17	
6.	Udział JCWPd w stanie chemicznym dobrym [%]	100	100	
Gospodarka wodno-ściekowa				
7.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam ³]	3 875,5	3 798,7	
8.	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%]	40,4	40,0	
9.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej [km]	154,6	155,0	
10.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	119,6	120,2	
11.	Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków RLM [os]	95 000	95 000	
12.	Nieoczyszczone ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi [dam ³]	3 336,0	3 216,0	
13.	Liczba oczyszczalni ścieków [szt.]	1	1	

Lp.	Wskaźnik	2021	2022	Zmiana wskaźnika*
Zasoby geologiczne				
14.	Tereny wykluczone z użytkowania rolnego i leśnego na potrzeby wydobywania/ kopalin [ha]	0,0	0,0	
Gleby				
15.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku [ha]	0,0	0,0	
16.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji [ha]	0,0	0,0	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
17.	Odpady wytworzone w ciągu roku poddane odzyskowi [tys. t]	14,3	14,8	
18.	Tereny składowisk odpadów niezrekultywowane [ha]	0,0	0,0	
Zasoby przyrodnicze				
19.	Poziom lesistości [%]	1,0	1,0	
20.	Powierzchnia lasów [ha]	32,87	32,49	
21.	Powierzchnia gruntów zalesionych i zakrzaczonych [ilość nasadzeń]	0	200	
22.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem [ha]	101,62	b.d.	
23.	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione ogółem [ha]	536,10	536,10	
24.	Pomniki przyrody [szt.]	12 szt.	11 szt.	
25.	Powierzchnia gruntów zalesionych [ha]	32,87	32,49	
Zagrożenia poważnymi awariami				
26.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	0	0	

źródło: GUS

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika, kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

6. Podsumowanie lat 2021-2022

Analizie poddano 250 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 163 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie **65,99 %**, co jest dobrym wynikiem. Z uwagi na fakt, że Program Ochrony Środowiska przewidywał realizację zadań od 2021 r. do 2026 r. z perspektywą do 2030 r. znaczna część zadań zostanie zrealizowana w kolejnych okresach sprawozdawczych. W grupie zadań niezrealizowanych są też takie, które należy wykonywać tylko i wyłącznie w momencie wystąpienia danej konieczności.

Sporo zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2021-2022 wyniosły ponad 188 mln zł.

Władze gminy oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu największe nakłady finansowe, ponad 85 mln zł, przeznaczyły na działania inwestycyjne związane z ochroną klimatu i jakości powietrza.

Realizowano inwestycje związane z siecią ciepłowniczą, w tym m.in. wymiana istniejących sieci kanałowych na sieci preizolowane, automatyzacja działań związanych z funkcjonowaniem sieci ciepłej czy budowa nowych sieci i przyłączy. Z budynków mieszkalnych obniżano emisję dzięki wymianom nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności. Mieszkańcy chętnie korzystali z możliwości dofinansowań w ramach programu „Czyste powietrze”. W trakcie realizacji jest projekt pn. „Zrównoważona mobilność miejska w Łomży”, w ramach, którego w raportowanych latach zakupiono 2 autobusy elektryczne. Monitorowano również, jakość powietrza atmosferycznego na terenie miasta. Modernizowano oświetlenie uliczne na energooszczędne. Wykonywano instalacje fotowoltaiczne na budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej na terenie Miasta. Podejmowano również działania termomodernizacyjne budynków. PSG oddział zakład gazowniczy w Białymstoku sukcesywnie rozbudowywał sieć gazową oraz budował przyłącza.

Drugim obszarem interwencji było zagrożenie hałasem. Zostały wybudowane oraz przebudowane drogi gminne, powiatowe oraz krajowe przebiegające przez teren miasta. Rozbudowano sieć ścieżek rowerowych. Monitorowano również hałas w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W obszarze gospodarka wodno-ściekowa wybudowano sieć kanalizacyjną, wodociągową oraz deszczową. Realizowano rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków na terenie miasta.

W obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów prowadzono działania mające na celu usuwania wyrobów zawierających azbest. Prowadzono monitoring w zakresie gospodarki odpadami. Zakupiono pojemniki do selektywnego zbierania odpadów.

W obszarach pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gleby oraz zagrożenia poważnymi awariami prowadzono działania monitoringowe i kontrolne. Na bieżąco wykonywane są prace pielęgnacyjne i utrzymujące tereny zieleni. Opracowano Projekt uproszczonego planu urządzenia lasu dla miasta Łomża na lata 2022 – 2032. Inwentaryzowano oraz waloryzowano zasoby przyrodnicze oraz monitorowano siedliska i gatunki Natura 2000.

Prowadzono edukację ekologiczną dla wszystkich grup wiekowych z zakresu ochrony powietrza, racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego czy gospodarki odpadami komunalnymi.

Miasto wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak: Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Dróg Samorządowych oraz Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie miasta wskazuje m.in. na wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz odpadów wytworzonych w ciągu roku. Odnotowano także spadek zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku, nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi oraz powierzchni lasów.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża za lata 2021-2022 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne	12
Tabela 2. Liczba ludności Miasta Łomża w latach 2012-2022.....	12
Tabela 3. Bezrobocie na terenie Miasto Łomża w latach 2018-2022	14
Tabela 4. Charakterystyka sieci elektrycznej na terenie Miasta	14
Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Miasta Łomża	15
Tabela 6. Charakterystyka sieci ciepłowniczej na terenie Miasta Łomża w latach 2020-2022.....	15
Tabela 7. Charakterystyka sieci wod-kan na terenie Miasta Łomża	16
Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Miasta Łomża	18
Tabela 9. Charakterystyka JCWPd	21
Tabela 10. Charakterystyka Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi	26
Tabela 11. Charakterystyka pomników przyrody występujących na terenie Miasta	28
Tabela 12. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie miasta Łomża	29
Tabela 13. Klasy bonitacyjne gleb.....	32
Tabela 14. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	33
Tabela 15. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2021 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM _{2,5})	44
Tabela 16. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5})	44
Tabela 17. Zadania realizowane przez PSG Oddział Białostok na terenie Miasta Łomża	45
Tabela 18. Dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze” w latach 2021-2022	48
Tabela 19. Inwestycje zrealizowane w budynkach mieszkalnych stanowiących własność Miasta Łomża w 2022 r.	50
Tabela 20. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem.....	54
Tabela 21. Wyniki pomiarów hałasu na terenie Miasta Łomża w 2022 r.	57
Tabela 22. Drogi dla rowerów oraz system rowerów publicznych na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022.....	63
Tabela 23. Hałas komunikacyjny z lat 2021-2022 na obszarze miasta Łomża	64
Tabela 24. Hałas przemysłowy z lat 2021-2022 na obszarze miasta Łomża	66
Tabela 25. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem	67
Tabela 26. Wykaz punktów i prezentacja wyników pomiarów fragmentu stałej sieci monitoringu dot. miasta Łomża	69
Tabela 27. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami	70
Tabela 28. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa.	74
Tabela 29. Ocena stanu wód wraz z klasyfikacją elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych jednolitych części wód powierzchniowych (jcw), które płyną na terenie Łomży.....	79
Tabela 30. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby oraz zasoby geologiczne	83
Tabela 31. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby.....	84
Tabela 32. Zestawienie odczynu i zasobności gleb w makroelementy na terenie Miasta Łomża	88
Tabela 33. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	89
Tabela 34. Wyroby zawierające azbest na terenie Miasta Łomża [kg]	90
Tabela 35. Działania edukacyjne w zakresie gospodarowaniem odpadami na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022 realizowane przez ZGO.....	91
Tabela 36. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze	95
Tabela 37. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych realizowana przez RDOŚ w latach 2021-2022	100

Tabela 38. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000 prowadzony przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku w latach 2021-2022.....	104
Tabela 39. Cel, kierunek interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP)	108
Tabela 40. Miejscowe zagrożenia według rodzaju zagrożenia w latach 2021-2022	109
Tabela 41. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	112
Tabela 42. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2021-2022	113
Tabela 43. Wskaźniki monitoringu	115

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Łomża na tle graniczących gmin	7
Rysunek 2. Położenie Miasta Łomży na tle Województwa Podlaskiego	8
Rysunek 3. Położenie Miasta Łomża na tle regionów fizycznogeograficznych	9
Rysunek 4. Układ dróg na terenie Miasta Łomża.....	11
Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (stan na 31.12.2022 r.)	13
Rysunek 6 Średnie temperatury i opady występujące na terenie Miasta Łomża.....	17
Rysunek 7 Róża wiatrów Miasta Łomża	18
Rysunek 8. Miasto Łomża na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych	19
Rysunek 9. Miasto Łomża na tle Zlewni JCWP rzecznych	20
Rysunek 10. Lokalizacja JCWPd nr 51 na terenie Miasta Łomża.....	22
Rysunek 11. Obszary Natura 2000 na terenie Miasta Łomża.....	27
Rysunek 12. Park krajobrazowy oraz obszar chronionego krajobrazu na terenie Miasta Łomża	27
Rysunek 13. Podział województwa podlaskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza.....	43
Rysunek 15. Lokalizacja instalacji emitujących PEM oraz nadajników DVB-T na terenie miasta Łomża	68
Rysunek 16. Zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Miasta Łomża w latach 2021-2022	78
Rysunek 17. Obszary zanieczyszczone na terenie Miasta Łomża	86
Rysunek 18. Korytarze ekologiczne na terenie Miasta Łomża	106